

Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer en analyse på baggrund af tidligere undersøgelser

Gentin, Sandra; Jensen, Frank Søndergaard

Publication date:
2007

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Gentin, S., & Jensen, F. S. (2007). *Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer: en analyse på baggrund af tidligere undersøgelser*. Frederiksberg: Center for Skov, Landskab og Planlægning/Københavns Universitet.

Skov & Landskab

Center for Skov,
Landskab og
Planlægning

Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer

– en analyse på baggrund af tidligere undersøgelser

Sandra Gentin og Frank Søndergaard Jensen

Arbejdsrapporter Skov & Landskab nr. 35-2007

Rapportens titel

Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer
– en analyse på baggrund af tidligere undersøgelser

Forfatter

Sandra Gentin og Frank Søndergaard Jensen

Serie

Arbejdsrapport *Skov & Landskab* nr. 35-2007

Rapporten publiceres udelukkende elektronisk på www.sl.life.ku.dk.

ISBN

ISBN 978-87-7903-319-1

Udgiver

Skov & Landskab

Københavns Universitet

Rølighedsvej 23

1958 Frederiksberg C

Tlf. 3533 1500

E-post: sl@life.ku.dk

Bedes citeret

Gentin, S. & Jensen, F. S., 2007: Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer – en analyse på baggrund af tidligere undersøgelser. Arbejdsrapport *Skov & Landskab* nr. 35-2007.

Skov & Landskab, Københavns Universitet, Frederiksberg. 92 s.

Gengivelse er tilladt med tydelig kildeangivelse

I salgs- eller reklameøjemed er eftertryk og citering af rapporten samt anvendelse af navnet *Skov & Landskab* kun tilladt efter skriftlig til-ladelse

Skov & Landskab er et
selvstændigt center for
forskning, undervisning,
formidling og rådgivning
vedr. skov, landskab og
planlægning ved
Københavns Universitet

1. Forord

Hvordan bruger publikum Skov- og Naturstyrelsens friluftsfaciliteter? Dette spørgsmål er søgt besvaret af IFKA - Institut for Konjunktur-Analyse (2006), som for Skov- og Naturstyrelsen har gennemført en analyse af bl.a. brugen af, og tilfredsheden med friluftsfaciliteter i statsskovene. Undersøgelsen viste, at ca. 30% af de adspurgte havde anvendt én eller flere af statsskovenes faciliteter mindst en gang inden for de seneste 12 måneder. Undersøgelsen viste også, at der, blandt de der havde anvendt faciliteterne, var en stor grad af tilfredshed med friluftsfaciliteterne i statsskovene.

IFKA-undersøgelsen giver imidlertid ikke grundlag for en mere detaljeret vurdering af Skov- og naturstyrelsens udbud (og anvendelsen) af friluftsfaciliteter på lokalt plan. Fra Skov- og Naturstyrelsens side blev der derfor udtrykt ønske om en opsamling af *Skov & Landskabs* eksisterende viden omkring specielt brugen af (og til en vis grad også ønsker) til friluftsfaciliteter, samt en diskussion/perspektivering af resultaterne fra IFKA-undersøgelsen.

Nærværende rapport søger således at opfylde tre mål: 1) at give en kortfattet opsamling af eksisterende viden omkring såvel brug af som ønsker til friluftsfaciliteter; 2) på baggrund af nye analyser af tidligere indsamlet data, at opnå mere detaljeret kendskab til brugen af faciliteter i konkrete skov- og naturområder administreret af Skov- og Naturstyrelsen; samt 3) diskussion/perspektivering af IFKA-undersøgelsen.

September 2007

2. Indhold

1. Forord	3
2. Indhold	5
3. Baggrund	7
3.1 Danskernes friluftsliv	7
3.2 Skov- og Naturstyrelsen og friluftsliv	7
4. Resultater og analyser	10
4.1 Befolkningens brug af og holdninger til friluftsfaciliteter	10
4.1.1 Brug af faciliteter	10
4.1.2 Holdninger til faciliteter	18
4.2 Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer	22
4.2.1 Anvendelsen af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer – generelt (1996/97)	23
4.2.2 Anvendelsen af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer – lokalt (1996/97)	25
4.2.3 Tilfredshed med antallet af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer (1996/97)	54
4.2.4 Udbuddet af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer (2007)	55
4.3 IFKA's undersøgelse – præsentation og perspektivering	73
4.3.1 Resultater fra IFKA's undersøgelse – brugen af friluftsfaciliteter blandt gæster i statskovene	73
4.3.2 IFKA-undersøgelsens resultat sammenholdt med resultatet fra "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder"	74
4.3.3 Opfølgende undersøgelse af brugen af friluftsfaciliteter	78
5. Konklusion og perspektivering	81
6. Referencer	83
Appendiks 1	85
Spørgsmål omkring brugen af og holdninger til friluftsfaciliteter i opfølgende undersøgelse	
Appendiks 2	89
Kan friluftsfaciliteter udnyttes bedre ved hjælp af planlægningsværktøjet ROS?	

3. Baggrund

3.1 Danskernes friluftsliv

Siden midten af 1970'erne er der gennemført flere større undersøgelser af danskernes friluftsliv. De forskellige undersøgelser belyser blandt andet variationen i danskernes brug af naturen (herunder anvendelsen af friluftsfaciliteter), aktiviteter, besøgsvarighed, samt holdninger og ønsker til såvel friluftsfaciliteter som naturen mere generelt (specielt skoven) (Jensen, 1998, 2003; Jensen & Koch, 1997; Kaae & Madsen, 2003; Koch, 1978, 1980, 1984; Koch & Jensen, 1988). Fra Jensen & Koch (1997) samt Jensens undersøgelser (1998) ved vi blandt andet, at over 95% af den voksne befolkning kommer i naturen/landskabet mindst én gang om året, og at disse i alt aflægger ca. 75 millioner besøg i skovene (hovedparten i statskove) og 36 millioner besøg ved strandene hvert år.

3.2 Skov- og Naturstyrelsen og friluftsliv

Blandt andet fordi naturen spiller en vigtig rolle i befolkningens fritid, er befolkningens muligheder for friluftsliv helt naturligt et vigtigt emne for Skov- og Naturstyrelsen (herefter benævnt "SNS"). Friluftsliv er således indarbejdet i en række mål og politik-dokumenter fra SNS. Eksempler herpå er f.eks. publikationen "Oplevelser i statsskovene", SNS' Resultatkontrakt og velfærdsprofil samt Danmarks nationale skovprogram.

"Oplevelser i statsskovene" (Skov- og Naturstyrelsen, 1995) beskriver det friluftsliv der kan finde sted i statsskovene, hvor SNS søger at tilbyde særligt gode muligheder for friluftsliv – også for aktiviteter der har svært ved at finde plads andre steder. Fordi SNS blandt sine mål har at søge at opfylde befolkningens og turisternes frilftsbehov, er friluftsliv en integreret del af statsskovdistrikternes opgaver. Samtidig skal friluftaktiviteterne tilpasses hinanden, således der ikke opstår gnidninger/konflikter, og der skal i statsskovene gives plads til de fleste former for friluftaktiviteter. Netop fordi der er mange forskellige ønsker og behov prioriteres eller vælges der mellem de forskellige aktiviteter: Den "almindelige" skovtur tillægges den største vægt. Den uorganiserede brug bliver vægtet højere end den organiserede, og børn og unges brug bliver prioriteret over andre aldersgruppers friluftsliv. Bybefolkningens brug bliver prioriteret særligt højt, og samtidig skal der tages særlige hensyn til aktiviteter for handikappede, ældre og grupper af særligt belastede unge. "Oplevelser i statsskovene" beskriver derudover også SNS' mål med forskellige friluftsfaciliteter og naturformidlingen på SNS-arealer. Det er således målet, at publikationen skal være et udspil fra SNS til dialog med brugerne og friluftslivets organisationer.

I resultatkontrakten, mellem SNS og Miljøministeriet for 2006, er friluftsliv nævnt i en fortrinsvis sundhedsmæssig sammenhæng. Der har således været flere initiativer i 2006, som skulle bidrage til koncernmålet ”Miljø og Sundhed”: projektet ”Motion på recept – i naturen” eller motionstilbud i naturen. Delmålene til opnåelse heraf er blandt andet etablering af en række nye motionsstier og udgivelser af foldere om oplevelser i naturen, der giver mere sundhed (Skov- og Naturstyrelsen, 2006a).

Af SNS’ velfærdsprofil fremgår, at benyttelse (og beskyttelse) til stadighed er et vigtigt område. Indsatsen på dette område vil blive forstærket over de næste år, og vil blive tilrettelagt i samarbejde med de lokale skovdistrikter. Det er hensigten, at der bliver arbejdet med at forbedre mulighederne for nye friluftaktiviteter for befolkningen på statens arealer og forbedre de almindelige adgangs- og opholdsmuligheder på statens arealer (Skov- og Naturstyrelsen, 2002a). Også i Danmarks nationale skovprogram er friluftsliv nævnt. Hovedmålsætningen i Danmarks nationale skovprogram er et ønske om at udvikle det danske skovbrug i en mere bæredygtig retning, som varetager tre typer hensyn: de økonomiske, de økologiske og de sociale. Programmet har seks overordnede mål, herunder sociale hensyn, som skal fastholde og udvikle skov som et velfærdsgode, hvor befolkningen sikres muligheder for friluftsliv og naturoplevelser i skoven. Dette mål søges blandt andet opfyldt ved, at der i statsskovene er gode adgangsmuligheder der kan sikre rammerne for borgernes friluftsliv. Endvidere skal der i statsskovene gøres en særlig indsats mht. udbudet af friluftsfaciliteter (Skov- og Naturstyrelsen, 2002b).

For at SNS kan opfylde sine forpligtigelser – blandt andet i forhold til friluftsliv – er der afsat 111,3¹ mio. kr. til naturforvaltning og friluftsliv på finansloven med følgende formål ”*Formål med naturforvaltning er at bevare og genoprette store og små naturområder, at forbedre levedygtigheden for det vilde dyre- og planteliv og at forøge skovarealet – især med løvtræ og overvejende i bynære områder – samt forbedre befolkningens friluftsliv.*” (cit. fra Skov- og Naturstyrelsen, 2006b, s. 2) Én af måderne at forbedre befolkningens friluftsliv på, er at sikre et varieret udbud af friluftsfaciliteter. I tabel 1.1 ses en oversigt over friluftsfaciliteter der er etableret på SNS-arealer.

Den netbaserede borgertjeneste <http://www.friluftskortet.dk/> (Skov- og Naturstyrelsen, 2007b) er den platform hvor potentielle brugere af friluftsfaciliteter har mulighed for at få et samlet overblik over udbuddet af faciliteter – som f.eks. bålpladser, fugletårne, overnatningspladser, parkeringspladser etc. På nuværende tidspunkt er det alene friluftsfaciliteterne på SNS’ arealer der er omfattet af www.friluftskortet.dk; men det er intentionen, at hjemmesiden i fremtiden skal fremstå som det ”nationale katalog” over friluftsfaciliteter, og også skal indeholde oplysninger om faciliteter på andre arealer end de der administreres af SNS – såvel andre offentlige arealer som private.

¹ Bevillingerne fordeles således: natur (44,2 mio. kr.); skov (32,1 mio. kr.); friluftsliv (32,6 mio. kr.); kulturmiljø (0,2 mio. kr.); jagt- og vildtforvaltning (2,8 mio. kr.)

Tabel 1.1. Friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer, ultimo 2006 (Skov- og Naturstyrelsen, 2007a).

Friluftsfacilitet	Antal (2006-tal)
Vandreruter	348
Cykelruter	36
Rideruter	40
Afmærkede ruter i alt	424
Fri overnatning	44
Primitiv overnatning	232
Lejrpladser	139
Overnatning i alt	415
Bål- og grillpladser	353
Naturlegepladser	61
Hundeskove	136
Fugletårne	96
Naturudstillinger	44
Naturskoler	62
P-pladser	736
Faciliteter i alt	1488
Fri fiskeri	104
Betalingsfiskeri	27
Fiskesteder i alt	131
Total	2458

4. Resultater og analyser

I dette afsnit præsenteres denne undersøgelses resultater. Først sammenstilles den eksisterende viden omkring såvel brug af som ønsker til friluftsfaciliteter pba. tidligere undersøgelser gennemført ved *Skov & Landskab* (kapitel 4.1); derefter præsenteres analyser af omfanget af anvendelsen af friluftsfaciliteter på konkrete skov- og naturområder administreret af SNS (kapitel 4.2); endelig gives der i kapitel 4.3 en præsentation og perspektivering af den såkaldte IFKA-undersøgelse, der blev gennemført for SNS i 2006.

4.1 Befolkningens brug af og holdninger til friluftsfaciliteter

Flere af *Skov & Landskabs* undersøgelser belyser blandt andet befolkningens brug af og holdninger til friluftsfaciliteter. I det følgende vil der blive redegjort for de generelle resultater fra *Skov & Landskabs* undersøgelser (mens en række resultater omkring selve anvendelsen som nævnt vil blive udfoldet specifikt for SNS' arealer i kapitel 4.2).

4.1.1 Brug af faciliteter

Det mest omfangsrige materiale omkring brugen af friluftsfaciliteter² er indsamlet i forbindelse med Projekt "Friluftsliv'98". Dataindsamlingen i dette projekt blev gennemført i 1996/97 og afrapporteret i publikationen "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" (Jensen, 2003). Som titlen antyder, er der tale om viden vedrørende friluftslivet på 592 konkrete skov- og naturområder. For en kort redegørelse af dataomfanget, indsamlede informationer og begrænsningerne i Friluftsliv '98, se tekstboksen.

² I forbindelse med gennemførelsen af "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" (Jensen, 2003), blev begrebet "publikumsfaciliteter" anvendt. – Dette begreb skal opfattes synonymt med det her konsekvent anvendte begreb "friluftsfaciliteter".

Projekt ”Friluftsliv’98”

Med hjælp fra den praktiske skov- og landskabsforvaltning er der i 1996/97 foretaget 9.874 stikprøvevise manuelle optællinger af antallet af parkerede biler på 2.159 lokaliteter (delområder) dækkende ca. 201.000 ha skov/naturområder (heraf ca. 174.000 ha skov). Optællingerne fandt sted på de samme 22 tidspunkter fordelt over mere end ét år og var kombineret med en udlevering af 85.673 spørgeskemaer, af hvilke 46,7 % kom retur.

For de undersøgte områder er det totale antal skov/naturbesøg pr. år opgjort til i alt 43,6 millioner (33,7 millioner for de undersøgte skovarealer).

For de enkelte skove og naturområder kan der bl.a. findes følgende informationer:

- Omfanget af bil-besøg pr. år og ved spidsbelastning.
- Omfanget af udenlandske turisters og feriegæsters bil-besøg.
- Visse indeks, der kan sige noget om den forventede vækst i besøget, og om den hyppighed hvormed skov/naturgæsterne gennemgående besøger det enkelte område.
- Varigheden af bilisternes besøg, gruppestørrelsen pr. bil og bilisternes fordeling til forskellige aktiviteter ved skov/naturbesøget.
- *Bilisternes brug af og holdning til en række friluftsfaciliteter.*
- Bilisternes færdsel uden for vej og sti i forbindelse med deres skov/naturbesøg.
- Bilisternes oplevelse af andre gæster (gener, trængsel).
- Bilisternes kendskab til ejerforholdet for det besøgte skov/naturområde.
- Bilisternes transporttid og transportafstand på turen ud til besøgsområdet.
- Det *totale* antal skov/naturgæster ved spidsbelastning (*også* omfattende ikke-bilister), det *totale* antal skov/naturbesøg pr. år, samt hvor mange person-timer der er medgået til disse besøg – beregnet på baggrund af kendte sammenhænge mellem bilister/ikke-bilister ved en given transportafstand.

For at sikre, at der kun videregives resultater med en vis sikkerhed, er der opstillet en række kriterier herfor - bl.a. krav om et vist antal uddelte interviewskemaer på hver lokalitet og en vis svarprocent (Jensen, 2003, s. 26). Dette betyder, at der for en væsentlig del af resultaterne kun videregives informationer for 432 af de i alt 592 undersøgte områder. – Det skal understreges, at trods disse restriktioner, hviler resultaterne for visse arealer på relativt få besvarelser.

For en nærmere beskrivelse af metodikken bag de gennemførte undersøgelser og analyser, henvises der til Jensen (2003). I nærværende forbindelse skal det blot understreges, at resultaterne omkring brug af, og holdninger til, friluftsfaciliteter alene omhandler besøgende der har anvendt bil som transportmiddel for at komme til det besøgte skov/naturområde

I tabel 4.1 er vist gennemsnit for samtlige undersøgte områder for hver *friluftsfacilitet*, der er set, henholdsvis benyttet.

Tabel 4.1. Gennemsnit for sete og benyttede friluftsfaciliteter for de undersøgte skov/naturområder (bil-besøgende) (Jensen, 2003, s. 62).

Friluftsfaciliteter	Set faciliteten	Benyttet faciliteten
	Gns. (%)	Gns. (%)
Informationstavler, -skilte	66	24
Informationsfoldere, -brochurer	17	11
Afmærkede ruter	44	19
Borde, bænke	62	28
Affaldsstativer	55	26
Toiletter	31	15
Bål- og grillpladser	17	2
Primitive overnatningspladser	7	1
Fugle-, udsigtstårne	10	4
Iskiosk	14	7
Andre faciliteter	11	5

Efterfølgende er der i tabel 4.2 – 4.12 for hver facilitetstype for sig, vist skov/naturområdernes fordeling efter hvor stor en andel af de skov/naturbesøgende bilister der har set/benyttet den pågældende facilitet.

Det fremgår af tabellerne, at de faciliteter, der *generelt er set/benyttet* af en stor andel af de besøgende – som f.eks. informationstavler, -skilte (66 % / 24 %), borde, bænke (62 % / 28 %), affaldsstativer (55 % / 26 %) og afmærkede ruter (44 % / 19 %) – på visse områder kun ses/benyttes af relativt få. Endvidere viser det sig, at visse af de *generelt sjældent sete/benyttede* (mere ”specielle”) faciliteter som iskiosk (14 % / 7 %), fugle-, udsigtstårne (10 % / 4 %) og primitive overnatningspladser (7 % / 1 %) på nogle områder er relativt betydningsfulde. Det må således konkluderes, at det generelle billede dækker over en række geografiske forskelle i gæsternes observation og benyttelse af friluftsfaciliteter. – Forskelle der naturligvis er *helt afhængig af udbuddet* af faciliteter på de enkelte skov/naturområder.

Det skal bemærkes, at der i selve rapporten – ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” – er angivet detaljerede informationer om anvendelsen af faciliteterne på hver enkelt af de undersøgte skov/naturområder.

Tabel 4.2. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet informationstavler, -skilte (Jensen, 2003, s. 63).

Informationstavler, -skilte	Set		Benyttet	
	Skov/naturområder		Skov/naturområder	
	Antal	%	Antal	%
0	4	0.9	42	9.7
1-3	0	0	17	3.9
4-10	2	0.5	66	15.3
11-20	8	1.9	94	21.8
21-30	18	4.2	77	17.8
31-40	27	6.3	55	12.7
41-50	36	8.3	32	7.4
51-60	59	13.7	24	5.6
61-70	80	18.5	13	3.0
71-80	75	17.4	9	2.1
81-90	68	15.7	3	0.7
91-100	55	12.7	0	0

Tabel 4.3. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet informationsfoldere, -brochurer (Jensen, 2003, s. 63).

Informationsfoldere, -brochurer	Set		Benyttet	
	Skov/naturområder		Skov/naturområder	
	Antal	%	Antal	%
0	112	25.9	153	35.4
1-3	36	8.3	57	13.2
4-10	93	21.5	75	17.4
11-20	59	13.7	54	12.5
21-30	42	9.7	38	8.8
31-40	29	6.7	24	5.6
41-50	16	3.7	13	3.0
51-60	10	2.3	9	2.1
61-70	18	4.2	6	1.4
71-80	9	2.1	1	0.2
81-90	6	1.4	2	0.5
91-100	2	0.5	0	0

Tabel 4.4. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet afmærkede ruter (Jensen, 2003, s. 64).

Afmærkede ruter %	Set		Benyttet	
	Skov/naturområder Antal	%	Skov/naturområder Antal	%
0	20	4.6	82	19.0
1-3	9	2.1	26	6.0
4-10	30	6.9	76	17.6
11-20	55	12.7	85	19.7
21-30	43	10.0	50	11.6
31-40	54	12.5	50	11.6
41-50	41	9.5	30	6.9
51-60	43	10.0	15	3.5
61-70	40	9.3	8	1.9
71-80	56	13.0	7	1.6
81-90	27	6.3	3	0.7
91-100	14	3.2	0	0

Tabel 4.5. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet borde/bænke (Jensen, 2003, s. 64).

Borde, bænke %	Set		Benyttet	
	Skov/naturområder Antal	%	Skov/naturområder Antal	%
0	10	2.3	42	9.7
1-3	4	0.9	9	2.1
4-10	10	2.3	43	10.0
11-20	18	4.2	80	18.5
21-30	17	3.9	78	18.1
31-40	26	6.0	77	17.8
41-50	40	9.3	51	11.8
51-60	47	10.9	27	6.3
61-70	62	14.4	14	3.2
71-80	75	17.4	7	1.6
81-90	72	16.7	4	0.9
91-100	51	11.8	0	0

Tabel 4.6. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet affaldsstativer (Jensen, 2003, s. 65).

Affaldsstativer %	Set		Benyttet	
	Antal	%	Antal	%
0	16	3.7	52	12.0
1-3	1	0.2	6	1.4
4-10	14	3.2	42	9.7
11-20	20	4.6	73	16.9
21-30	21	4.9	102	23.6
31-40	35	8.1	75	17.4
41-50	48	11.1	39	9.0
51-60	75	17.4	26	6.0
61-70	78	18.1	13	3.0
71-80	77	17.8	3	0.7
81-90	33	7.6	1	0.2
91-100	14	3.2	0	0

Tabel 4.7. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet toiletter (Jensen, 2003, s. 65).

Toiletter %	Set		Benyttet	
	Antal	%	Antal	%
0	87	20.1	157	36.3
1-3	31	7.2	34	7.9
4-10	52	12.0	51	11.8
11-20	38	8.8	59	13.7
21-30	28	6.5	43	10.0
31-40	32	7.4	35	8.1
41-50	30	6.9	30	6.9
51-60	41	9.5	12	2.8
61-70	30	6.9	5	1.2
71-80	32	7.4	4	0.9
81-90	23	5.3	2	0.5
91-100	8	1.9	0	0

Tabel 4.8. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet bål- og grillpladser (Jensen, 2003, s. 66).

Bål- og grillpladser %	Set		Benyttet	
	Antal	%	Antal	%
0	106	24.5	305	70.6
1-3	43	10.0	48	11.1
4-10	81	18.8	50	11.6
11-20	67	15.5	16	3.7
21-30	39	9.0	9	2.1
31-40	40	9.3	0	0
41-50	19	4.4	4	0.9
51-60	19	4.4	0	0
61-70	8	1.9	0	0
71-80	8	1.9	0	0
81-90	1	0.2	0	0
91-100	1	0.2	0	0

Tabel 4.9. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bil-besøgende der henholdsvis har set og benyttet primitive overnatningspladser (Jensen, 2003, s. 66).

Primitive overnatningspladser %	Set		Benyttet	
	Antal	%	Antal	%
0	170	39.4	347	80.3
1-3	94	21.8	46	10.6
4-10	87	20.1	20	4.6
11-20	40	9.3	13	3.0
21-30	21	4.9	2	0.5
31-40	6	1.4	1	0.2
41-50	6	1.4	2	0.5
51-60	5	1.2	1	0.2
61-70	1	0.2	0	0
71-80	1	0.2	0	0
81-90	1	0.2	0	0
91-100	0	0	0	0

Tabel 4.10. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bilbesøgende der henholdsvis har set og benyttet fugle-, udsigtstårne (Jensen, 2003, s. 67).

Fugle-, udsigtstårne %	Set		Benyttet	
	Antal	%	Antal	%
0	139	32.2	257	59.5
1-3	68	15.7	78	18.1
4-10	103	23.8	48	11.1
11-20	59	13.7	23	5.3
21-30	24	5.6	11	2.5
31-40	14	3.2	7	1.6
41-50	11	2.5	2	0.5
51-60	2	0.5	1	0.2
61-70	3	0.7	1	0.2
71-80	3	0.7	3	0.7
81-90	5	1.2	1	0.2
91-100	1	0.2	0	0

Tabel 4.11. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bilbesøgende der henholdsvis har set og benyttet iskiosk (Jensen, 2003, s. 67).

Iskiosk %	Set		Benyttet	
	Antal	%	Antal	%
0	185	42.8	248	57.4
1-3	41	9.5	41	9.5
4-10	52	12.0	48	11.1
11-20	48	11.1	40	9.3
21-30	19	4.4	28	6.5
31-40	23	5.3	17	3.9
41-50	24	5.6	4	0.9
51-60	16	3.7	2	0.5
61-70	8	1.9	2	0.5
71-80	10	2.3	2	0.5
81-90	4	0.9	0	0
91-100	2	0.5	0	0

Tabel 4.12. De undersøgte skov/naturområders fordeling efter den andel af de bilbesøgende der henholdsvis har set og benyttet andre faciliteter (Jensen, 2003, s. 68).

Andre faciliteter %	Set		Benyttet	
	Skov/naturområder Antal	%	Skov/naturområder Antal	%
0	85	19.7	169	39.1
1-3	52	12.0	92	21.3
4-10	147	34.0	116	26.9
11-20	89	20.6	30	6.9
21-30	30	6.9	13	3.0
31-40	14	3.2	7	1.6
41-50	4	0.9	2	0.5
51-60	6	1.4	1	0.2
61-70	2	0.5	0	0
71-80	1	0.2	1	0.2
81-90	0	0	0	0
91-100	2	0.5	1	0.2

Svarpersonerne havde mulighed for at anføre ”andre” faciliteter end de i spørgeskemaet nævnte. Blandt de faciliteter, der anføres, kan eksempelvis nævnes: Restaurant/cafe/kiosk, P-plads, legeplads samt ”færdsels-faciliteter” som veje/stier/broer/trapper.

4.1.2 Holdninger til faciliteter

I ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” er der også indsamlet information om de (bil-)besøgendes oplevelse af mængden af friluftsfaciliteter på det besøgte skov/naturområde. I tabel 4.13 er vist gennemsnit for samtlige undersøgte områder for hver facilitet fordelt i forhold til, hvorvidt de (bil-)besøgende finder antallet: For få, tilpas, for mange eller ”ved ikke”.

Det fremgår af tabel 4.13, at det overordnede billede viser en ganske stor tilfredshed med mængden af oplevede friluftsfaciliteter. For en række af de måske lidt mere specielle faciliteter, såsom primitive overnatningspladser, fugle-, udsigtstårne samt bål- og grillpladser, er der en relativ stor andel, der indikerer ”ved ikke”. Oplevelsen ”for mange” forekommer kun sporadisk; mens der (af visse besøgende, på visse skov/naturområder) opleves ”for få” af faciliteter som affaldsstativer og toiletter. Generelt skal man være opmærksom på, at forskellene naturligvis er *helt afhængig af udbuddet* af faciliteter på de enkelte skov/naturområder, ligesom begrebet ”oplevet mængde” givetvis tolkes meget individuelt af den enkelte besøgende. Én facilitetstype, der mængdemæssigt opleves som værende ”for få” – på ét skov/naturområde, af én besøgende – kan på samme område opleves som værende ”tilpas” eller ”for mange” af en anden besøgende.

Tabel 4.13. Gennemsnit for de undersøgte skov/naturområder for hver friluftsfacilitet, fordelt i forhold til hvorvidt de bil-besøgende har oplevet antallet som for få, tilpas, for mange, eller "ved ikke" (Jensen, 2003, s. 69).

Mængden af friluftsfaciliteter	For få Gns.(%)	Tilpas Gns.(%)	For mange Gns.(%)	Ved ikke Gns.(%)
Informationstavler, -skilte	16	75	0.5	9
Informationsfoldere, -brochurer	28	40	0.5	32
Afmærkede ruter	15	63	1.0	21
Borde, bænke	33	60	0.5	7
Affaldsstativer	34	57	0.5	9
Toiletter	38	42	0.0	19
Bål- og grillpladser	20	38	0.5	41
Primitive overnatningspladser	20	27	0.5	53
Fugle-, udsigtstårn	28	26	0.5	46
Andre faciliteter	40	57	3.0	0

Det skal bemærkes, at der i "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" kan findes en række mere detaljerede oversigtstabeller omkring skov/naturområdernes fordeling efter de besøgendes oplevelse af mængden af de enkelte friluftsfaciliteter (Jensen, 2003, s. 69-74), ligesom denne type information er angivet for hver enkelt af de undersøgte skov/naturområder.

Det skal understreges, at den anvendte spørgsmålsformulering ikke giver information om de besøgendes holdning til *kvaliteten/udformningen/placeringen* af de oplevede friluftsfaciliteter. Derudover fortæller resultaterne heller ikke noget om de bagvedliggende *årsager* til svarene eller variationen i svarene. Sådan information kan eksempelvis fås gennem kvalitative interviews. Oustrup (2007) har gennem et kvalitativt studie undersøgt en række danskeres skovopfattelse, herunder blandt andet deres holdning til friluftsfaciliteter – og årsager til disse holdninger.

Oustrups (2007) resultater er i god overensstemmelse med Jensen & Kochs (1997) undersøgelser af ca. 3000 voksne danskeres friluftsliv i skovene – herunder præferencer for forskellige skovtyper, mødet med andre gæster og friluftsfaciliteter. Jensen & Koch (1997) konkluderer, at jo mindre skovfremmed en friluftsfacilitet, des mere foretrækkes den af befolkningen som helhed. I tabel 4.14 neden for er befolkningens præferencer for 14 forskellige faciliteter for de besøgende sammenfattet. Da faciliteter som borde, bænke og bålpladser er blandt de hyppigst forekommende faciliteter i skovene, er befolkningens præferencer for disse faciliteter undersøgt yderligere ved hjælp af sort/hvide fotografier. Det fremgår af undersøgelsen, at befolkningen foretrækker en bøgeskov uden bord/bænk og bålplads. I den forbindelse er det

dog vigtigt at fastholde, at fotoet med disse faciliteter vurderes relativt højt – nr. 25 ud af 64 fotografier (mens fotoet uden faciliteter er nr. 5). – Og endelig kan et generelt metodemæssigt problem ved denne form for måling af præferencer for friluftsfaciliteter ikke udelukkes: Vurderingen af sådanne foranstaltninger kan være sket mere ud fra æstetiske kriterier end ud fra funktionelle kriterier. Hvis denne hypotese er rigtig, leder det til en systematisk undervurdering af fotografier med friluftsfaciliteter i forhold til fotografier uden. Hvilken vægt svarpersonerne har tillagt de forskellige vurderingskriterier er imidlertid komplicerede og ressourcekrævende og ikke undersøgt i Jensen & Koch (1997). Oustrups kvalitative undersøgelse om den æstetiske oplevelse af skov (2007) kan givetvis give mere indsigt i denne problemstilling. – Én af interviewpersonerne udtaler således ”... jeg tror ... det er sådan meget med at putte noget ind, som ikke burde være der. Lige så snart det er der, så er det ikke rigtig skov...”.

”... Sjovt nok ville jeg acceptere en bænk. Men... jeg ville gud hjælpe mig heller ikke acceptere en hvilken som helst bænk...øhm... og jeg ville helt klart foretrække, at det nærmest bare var en træstamme, der lige var flækket.” (Malou, 35 år, cand.merc.)

”[Borde og bænke] er netop også en opfordring til, at man godt kan tage på skovtur, hvor man sætter sig og spiser i skoven... (...)... jeg synes man er nødt til at holde sig til træ når man er i en skov. Det er sådan... det passer sammen. Fordi det skal heller ikke være sådan at det står og skriver, at her står der en... rød bænk eller --- så tager det ligesom billedet ... hvis det skal have lov til at være der, så bliver det nødt til at falde ind, så det ikke bliver alt for ... ja, markant...” (Matilde, 30 år, cand.mag.)

”Affaldskurve skal der så absolut være. Absolut. Og... det skal der helst ikke være for langt imellem, men de skal være der, og de skal passe sådan set naturligt ind i skoven... de der skraldespande, med en pose der er indhegnet med brædder. Det skal være diskret...” (Flemming, 69 år, pens. konsulent)

”Der skal i hvert fald helst ikke være for meget af sådan noget [borde og bænke] ... Altså selvfølgelig skal der nok helst være de der affaldsspande... affaldsbeholdere rundt omkring...” (Ina, 35 år, studerende)
(Oustrup, 2007)

For at skabe bedre og mere varierede rammer for befolkningens naturoplevelser er der i løbet af de sidste år bl.a. etableret en række udsigts-/fugletårn, læskure etc. – Generelt blev mødet med disse faciliteter ikke vurderet helt i top af befolkningen tilbage i 1993/94 (jf. tabel 4.14).

Det er afslutningsvis værd at bemærke, at der i ovenstående tabel 4.14 er tale om en indbyrdes rangorden af mødet med en række udvalgte friluftsfaciliteter. – Dette resultat siger i princippet således ikke noget om hvorvidt de pågældende faciliteter egentlig ønskes eller ej. (Ligesom det er indregnet om at resultaterne stammer fra 1993/94, og det ikke kan udelukkes at der er sket ændringer i befolkningens præferencer over de seneste 10-15 år).

Tabel 4.14. Befolkningens gennemsnitlige vurdering af mødet med 14 forskellige friluftsfaciliteter i 1977/78 og 1993/94 (Jensen & Koch, 1997, s. 96).

År	Nr.	Friluftsfacilitet (Verbal påvirkning)	Rang ^a	Gns. antal	t-tests ^c
			R	point ^b	LSD
1977/78	46	En bro af træ over en kløft	13	5.73	
	58	En dyrehave med hjorte og hegn omkring	16	5.65	
	49	En bænk	24	5.11	
	50	Et bord med bænke	28	4.99	
	47	En hytte, hvor man kan søge læ	31	4.84	
	51	En affaldskurv	38	4.58	
	45	En trappe op ad en stejl skrænt	40	4.49	
	54	Et udsigtstårn	49	4.15	
	48	Et bål-sted med brænde	62	3.60	
	53	Et toilet	64	3.51	
	52	En legeplads med vipper og gynger	66	3.40	
	56	En kro	68	3.30	
	57	En restaurant	77	2.83	
	55	En iskiosk	80	2.60	
1993/94	46	En bro af træ over en kløft	13	5.74	
	58	En dyrehave med hjorte og hegn omkring	23	5.07	
	49	En bænk	25	5.04	
	50	Et bord med bænke	29	4.84	
	45	En trappe op ad en stejl skrænt	40	4.53	
	47	En hytte, hvor man kan søge læ	43	4.47	
	54	Et udsigtstårn	45	4.28	
	51	En affaldskurv	48	4.13	
	48	Et bål-sted med brænde	50	4.08	
	53	Et toilet	66	3.19	
	52	En legeplads med vipper og gynger	71	3.10	
	56	En kro	79	2.78	
	57	En restaurant	82	2.66	
	55	En iskiosk	89	2.35	

- a) Nummer ved en rangordning af alle 100 verbale påvirkninger efter befolkningens gennemsnitlige vurdering fra 1 (højest) til 100 (lavest).
- b) Baseret på pointgivning fra 1 (mindst foretrukket) til 7 (mest foretrukket).
- c) Gennemsnit, der står ud for samme lodrette streg, er ikke signifikant forskellige ($\alpha = 0,05$).

4.2 Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer

I dette kapitel præsenteres særskilte analyser af (bil-)besøgendes brug af, og tilfredshed med antallet af friluftsfaciliteter på hovedparten af SNS' arealer. Der er tale om specialanalyser af data indsamlet i 1996-97, publiceret i rapporten "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" (Jensen, 2003) – se evt. tekstboksen på s. 11 i nærværende rapport for en kort introduktion af datamaterialet.

Nedennævnte analyser af anvendelsen af friluftsfaciliteter er som sagt baseret på data fra "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder". Fra det tilgængelige datamateriale blev de arealer der er ejet og forvaltet af SNS trukket ud, og efterfølgende analyseret. – I alt 394 arealer.

De overordnede resultater vedrørende anvendelse af friluftsfaciliteter på SNS-arealer er beskrevet i kapitel 4.2.1. Mere lokalt-orienterede resultater findes i kapitel 4.2.2: For hvert undersøgt SNS-område i de 14 amter³ er der foretaget en analyse af de (bil-)besøgendes brug af det pågældende områdes friluftsfaciliteter. Det amtsvise kortmateriale illustrerer andelen af besøgende på det pågældende skov/naturområde der har anvendt mindst én facilitet.

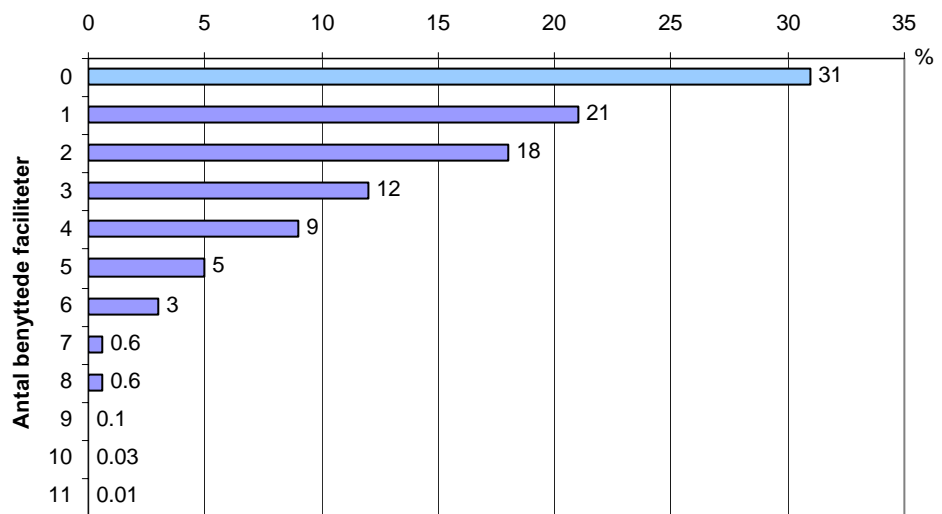
Materialet i "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" giver også mulighed for at se på tilfredsheden med antallet forskellige typer af friluftsfaciliteter. De overordnede resultater for de SNS-områder der indgår i materialet er beskrevet i kapitel 4.2.3.

Når de besøgendes brug af skov/naturområdernes friluftsfaciliteter analyseres, opstår der et umiddelbart behov for at sammenholde anvendelsen med selve udbuddet. Det aktuelle udbud af friluftsfaciliteter på de SNS-arealer der indgår i anvendelsesanalyserne i kapitel 4.2.2 er derfor præsenteret i kapitel 4.2.4. Dette materiale er præsenteret på samme måde som anvendelsesanalyserne, nemlig amtsvis, og er fremkommet pba. analyser af datagrundlaget for www.friluftskortet.dk pr. marts 2007. Det skal afslutningsvis gøres opmærksom på den relativt store tidsmæssige forskydning der er mellem oplysningerne om anvendelsen (data fra 1996/97) og oplysningerne om udbuddet (2007).

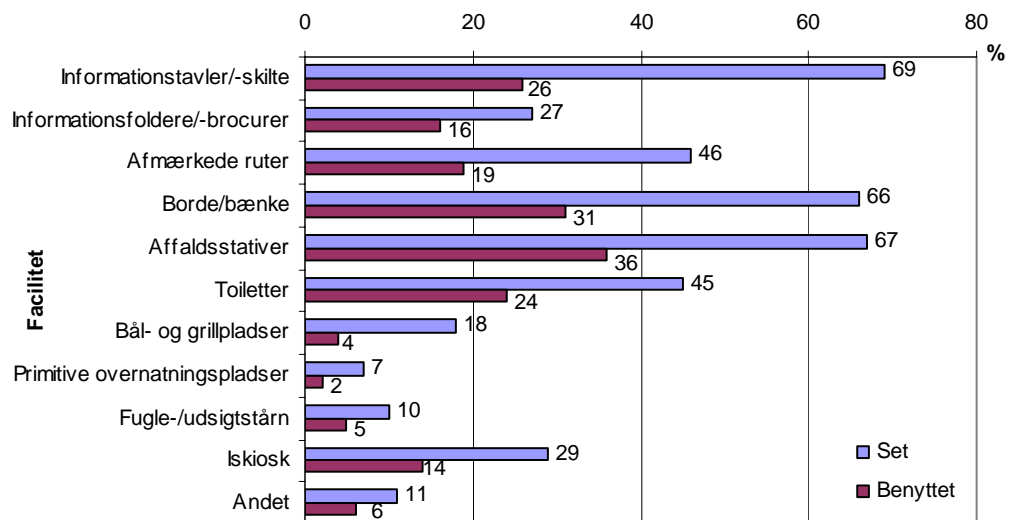
³ For at muliggøre en direkte sammenligning med samtlige resultater fra "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" er de gamle amter bibeholdt som opdelingsenhed, med den dertilhørende nummerering af de enkelte skove på amts niveau. Det kan selvfølgelig diskuteres hvorvidt denne amtsvise opdeling er tidssvarende eller ej; men det blev vurderet, at muligheden for en lettilgængelig sammenligning af samtlige resultater i "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" med denne rapport's nye analyser var vigtigere end at foretage en ny og måske mere tidssvarende regional inddeling af de undersøgte skov/naturområder – eksempelvis svarende til de nye kommunale grænser, regioner eller statskovdistrikter.

4.2.1 Anvendelsen af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer – generelt (1996/97)

Analyser af Jensens data fra ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” (2003) viser, at 69 % af alle (bil-)besøgende i skov/naturområder, der forvaltes af SNS brugte en eller flere friluftsfaciliteter i forbindelse med deres besøg i skov/naturområdet. Fordelingen af antallet af benyttede faciliteter på SNS’ arealer er vist på figur 4.1. Af figuren ses det bl.a., at godt 50 % af alle (bil-)besøgende benyttede sig af 1 til 3 faciliteter under deres besøg i skov/naturområdet samt relativt få benyttede mere end 5-6 faciliteter i forbindelse med besøget.

Figur 4.1. Fordelingen af antallet af benyttede friluftsfaciliteter ved de bil-besøgendes besøg i et skov/naturområde forvaltet af Skov- og Naturstyrelsen i 1996/97 (analyser pba. Jensen (2003), i alt 20.508 svarpersoner).

Figur 4.2. Fordelingen mellem sete og benyttede friluftsfaciliteter ved de bil-besøgendes besøg i et skov/naturområde forvaltet af Skov- og Naturstyrelsen i 1996/97 (analyser pba. Jensen (2003), i alt 20.508 svarpersoner).

Figur 4.2 illustrerer i hvilken grad de forskellige faciliteter henholdsvis er brugt eller set i forbindelse med et besøg i et skov/naturområde der ejes/forvaltes af SNS. Figuren viser, at friluftsfaciliteter som informationstavler, borde/bænke og affaldsstativer er set af flest besøgende. Samme faciliteter er også blevet benyttet af flest. Ved en sammenligning af henholdsvis tabel 4.1 (s. 12) og figur 4.1 ses, at brug og observation af forskellige friluftsfaciliteter ofte er højere på SNS-arealer end for det samlede antal arealer (inkl. SNS-arealer) der indgår i datamaterialet. – F.eks. har forholdsvis flere (bil-)besøgende set og benyttet informationsfoldere, affaldsstativer og toiletter på SNS-arealer. Også primitive overnatningspladser og bål-/grillpladser har været brugt af flere på SNS' arealer, sammenlignet med samtlige arealer.

4.2.2 Anvendelsen af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer – lokalt (1996/97)

I dette kapitel er anvendelsen af friluftsfaciliteterne på de SNS-arealer der indgik i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” præsenteret amtsvis⁴.

Kortmaterialet illustrerer andelen af (bil-)besøgende der på det pågældende skov/naturområde har anvendt mindst én facilitet i forbindelse med besøget. De facilitetstyper det har været muligt for de besøgende at angive deres (eventuelle) anvendelse af var flg.: ”Informationstavler/-skilte, Informationsfoldere/-brochurer, Afmærkede ruter (malede pletter på træer, skilte), Borde/bænke, Affaldsstativer, Toiletter, Bål- og grillpladser, Primitive overnatningspladser, Fugle-/udsigtstårn, Iskiosk og Andet”.

Hvert amtskort introduceres med en oversigt over de arealer der indgår i materialet⁵, samt en kortfattet sammenfattende tekst.

⁴ Resultater fra i alt 302 arealer er præsenteret på de efterfølgende kort. Kriterierne, for videregivelse af resultater for enkelt-områder, følger de samme retningslinier der generelt er anvendt i ”Friluftsliv i ”592 skove og andre naturområder” - bl.a. krav om et vist antal uddelte interviewskemaer på hver lokalitet og en vis svarprocent (Jensen, 2003, s. 26).

⁵ Af fuldstændighedsgrunde, vises samtlige skov/naturområder der indgår i ”Friluftsliv i ”592 skove og andre naturområder” i oversigten. De områder hvorfra der *ikke* præsenteres resultater på de efterfølgende kort (som følge af andet ejerskab end SNS, eller utilstrækkelig datamængde (jf. note 4) er markeret med gråtonet skrift.

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i KØBENHAVNS AMT

1. BRØNDBYSK.
2. TRØRØD HEGN
3. KOHAVEN M.V.
4. JÆGERSBORG DYREHAVE OG HEGN M.V.
5. SØLLERØD KIRKESK. OG RYGÅRD
6. GEEL SK.
7. RAVNEHOLMENE
8. CHARLOTTENLUND SK.
9. KALVEBOD FÆLLED OG VESTAMAGER
10. KONGELUNDEN
11. NØRRESK.
12. HARESKOVENE, JONSTRUP VANG OG BØNDERNES HEGN
13. VESTSKOVEN

I lige knap halvdelen af de 11 undersøgte SNS-arealer i Københavns amt har mellem 60 og 80% af de (bil-)besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet. I Nørreskoven, Kalvebod Fælled og Vestamager, samt Kongelunden har færre (40-60%) af de besøgende anvendt en eller flere friluftsfaciliteter ved deres besøg.

De tre skove (af de undersøgte) hvor der er færrest af de besøgende der har anvendt friluftsfaciliteterne er Trørød Hegn, Søllerød Kirkeskov og Geel Skov (20-40%).

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

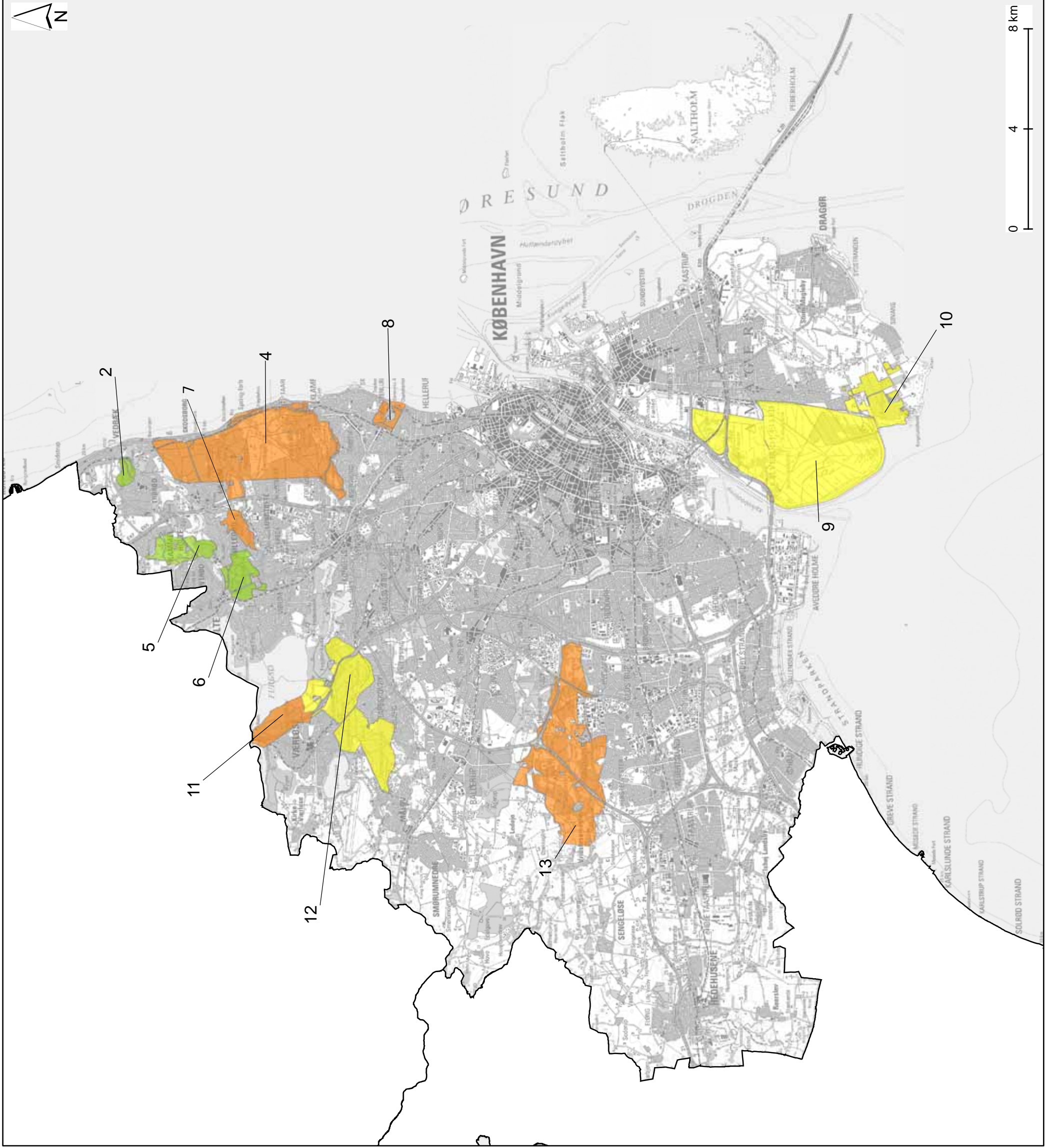
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Københavns Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i FREDERIKSBORG AMT

1. GANLØSE ORE, FARUM LILLEVANG M.V.
2. RAVNSHOLT OG SØNDERSK.
3. BASTRUP RUIN
4. TOKKEKØB HEGN
5. GRIBSK. OG STENHOLT VANG
6. SØRUP OG FREDENSBORG HAVN
7. BRØDE SK.
8. ST. DYREHAVE
9. NORDSKOVEN, SLOTSHEGN M.V.
10. HORNEBY SAND M.V.
11. HORNÆK PL.
12. TEGLSTRUP HEGN OG HELLEBÆK SK.
13. EGEBÆKS VANG
14. GURRE VANG OG SLOTSRUIN
15. KLOSTERRIS OG HORSERØD HEGN M.V.
16. DANSTRUP OG KROGENBERG HEGN
17. NYRUP HEGN
18. KNORRENBORG VANG
19. KELLERIS HEGN
20. STASEVANG
21. RUDE SK.
22. FOLEHAVE
23. NAKKEHOVED
24. AVDERØD SK.
25. VINDERØD OG ARRESØDAL SK.
26. TISVILDE HEGN M.V.
27. STRANDBJERG GÅRD
28. ULLERUP SK.
29. VALBY HEGN
30. AGGEBO OG GRÆSTED HEGN
31. HØBJERG HEGN
32. FREERSLEV HEGN
33. LYSTRUP SK.
34. UGGELØSE SK.
35. SLAGSLUNDE
36. HAMMERGÅRD
37. GANLØSE EGET, KROGELUND OG KLOKKEKILDE
38. FREDENSBORGLUND
39. GRØNNÆSSE SK.
40. KOVANG
41. SKIPPERHOLM
42. GILBJERG GÅRD
43. GRØNHOLT VANG M.V.
44. RÅGEGÅRDEN
45. GRØNHOLT HEGN
46. KROGERUP, BABYLONE OG HEJRE SK.
47. LAVE SK.
48. DAGELØKKE SK.
49. STUMPEDYSSE HEGN
50. SJÆLSØ LUND
51. BISTRUP HEGN
52. HØRSHOLM SLOTSHAVE
53. MIKKELBORG
54. SONNERUP SK. M.V.
55. LYNGBY SK.
56. BRØDEMOSE SK.
57. HYLINGBJERG
58. FÆRGELUNDEN
59. ENDRUP HEGN
60. MUNKEGÅRDS HEGN
61. SNÆVRET SK.
62. SØBORG SLOTSRUIN

I knap halvdelen af de 50 undersøgte SNS-arealer i Frederiksborg amt har mellem 40 og 60% af de (bil-)besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet. I bl.a. Grib Skov, Tisvilde Hegn og Rude Skov har 60-80% af de besøgende benyttet en eller flere faciliteter.

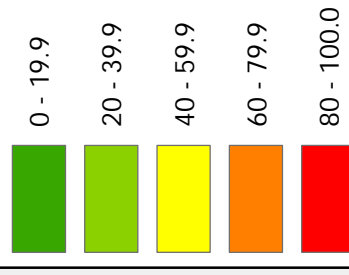
I tre af skovene (Stasevang, Ullerup og Uggeløse Skov) har næsten alle de besøgende (80-100%) anvendt friluftsfaciliteterne

Der er kun få skove, hvor under 40% af gæsterne har benyttet mindst én publikumsfacilitet. I tre skove (Kelleris Hegn, Brøde Skov og Bistrup Hegn) er det under 20% der har udnyttet faciliteterne.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

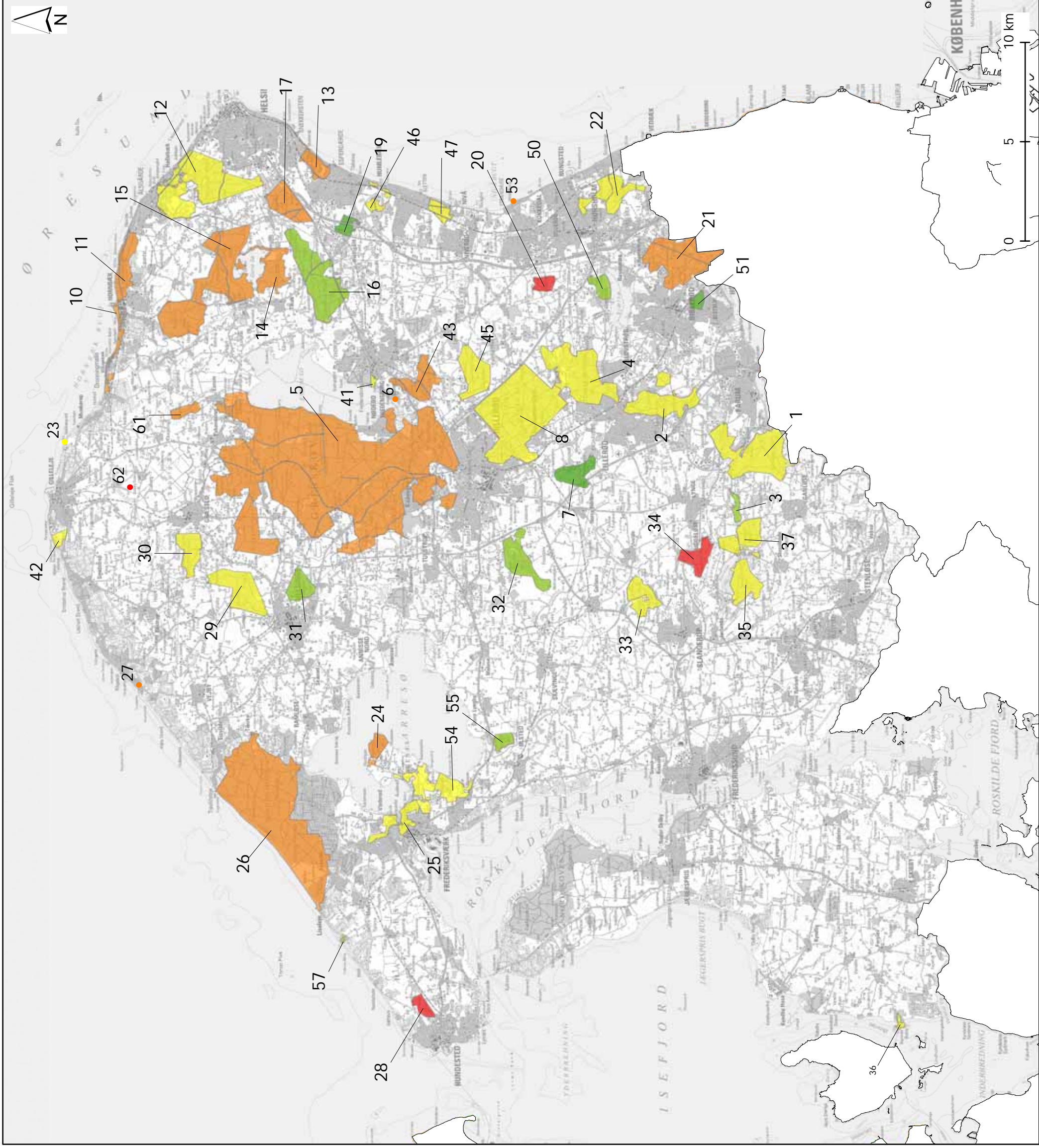
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Frederiksborg Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i ROSKILDE AMT

1. HEDELAND
2. ÅSEN
3. RYESK. OG MAGLESK.
4. EJBY SK.
5. TAGERØD, KRAGESK. OG LELLINGE FR. M.V.
6. VALLØ STORSK. OG GUNDERUP KOHAVE M.V.
7. VALLØ STIFT, DYREHAVEN OG PRAMSKOV M.V.
8. STRANDSK. OG BILLESBORG
- 9. VALBORUP, HØJBJERG, RAVNSHOLTE, ORUP SK. M.V.**
10. SØLLERUP INDELUKKE
- 11. BOSERUP SK.**
12. VRÅBY SK.
13. HERFØLGE HESTEHAVE

I resultaterne fra Roskilde amt indgår kun to SNS-skovområder, nemlig Valborup, Højbjerg, Ravnsholte, Orup Skov; samt Boserup Skov.

I Valborup, Højbjerg, Ravnsholte, Orup Skov har mellem 40 og 60% af de (bil-)besøgende ved deres besøg brugt mindst én friluftsfacilitet, mens lidt flere (mellem 60 og 80%) af de besøgende har benyttet friluftsfaciliteterne i Boserup skov.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

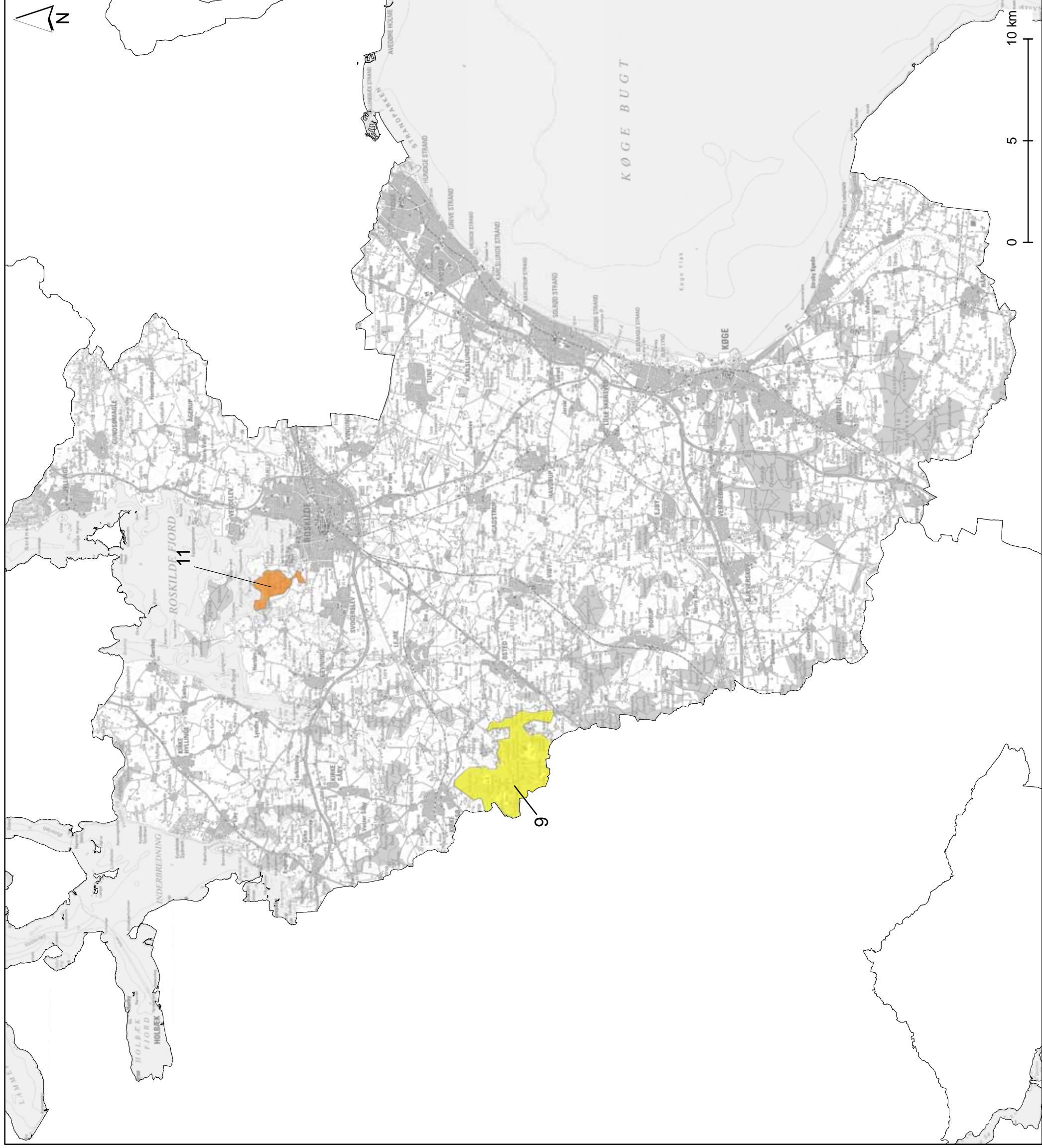
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Roskilde Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i VESTSJÆLLANDS AMT

1. DRAGERUP
2. ERIKSHOLM
3. MUNKHOLM
4. SKANSEHAGE
5. KORSHAGE
6. RØRVIG PL.
7. HOV VIG
8. HØJBY SØ
9. VOLLERUP SK.
10. RØSNÆS
11. GRØNNEHAVE
12. ANNEBJERG
13. ULKERUP SK.
14. MYRDESK.
15. VRANGE SK.
16. SONNERUP SK.
17. ELLINGE SK.
18. JYDERUP SK.
19. HØVE SK.
20. KONGSØRE SK.
21. STOKKEBJERG SK.
22. GREVINGE SK.
23. KÅRUP SK.
24. BJERGENE
25. SANDDOBBERNE
26. ENGHAVE SK.
27. HØNSEHALS SK. OG FRØPLANTAGE
28. BOGNÆS SK.
29. SORØ SØ (ØST)
30. SKJOLDENÆSHOLM, GOLFBANE M.V.
31. ENGHAVEN
32. TERSLØSE BØGESK.
33. BODAL-LÅRUP OG OREBO SK.
34. NORDSK.
35. ENEMÆRKET
36. BJERNEDE OG MØRUP SK.
37. LL. BØGESK.
38. ST. BØGESK.
39. NORDRUPLUND
40. BROMME SK.
41. SØNDERSK., BROBY VESTERSK. OG TUEL SØ
42. FELDSK.
43. ALSTED SK.
44. GRYDEBJERG SK.
45. HØJBJERG SK.
46. HORSEBØG SK.
47. TOPSHØJ SK.
48. VINSK., MØLLESK. OG NØRRESK. M.V.
49. SLAGELSE LYSTSK. M.V.
50. NEDERSK. OG DYREHAVEN
51. KOREVLEN M.V.
52. KLINT M.V.
53. KONGSKILDE OG SUSERUP SK. M.V.

I ca. 1/3 af de 21 undersøgte SNS-områder i Vestsjællands amt har 60-80% af de (bil-)besøgende brugt mindst én friluftsfacilitet. Mens næsten alle (80-100%) af de besøgende i to skov/naturområder (Kongskilde, Suserup Skov, samt Stokkebjerg Skov) har benyttet friluftsfaciliteterne. Samtidig er der kun få skove, hvor under 40% af de besøgende har brugt mindst én friluftsfacilitet.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

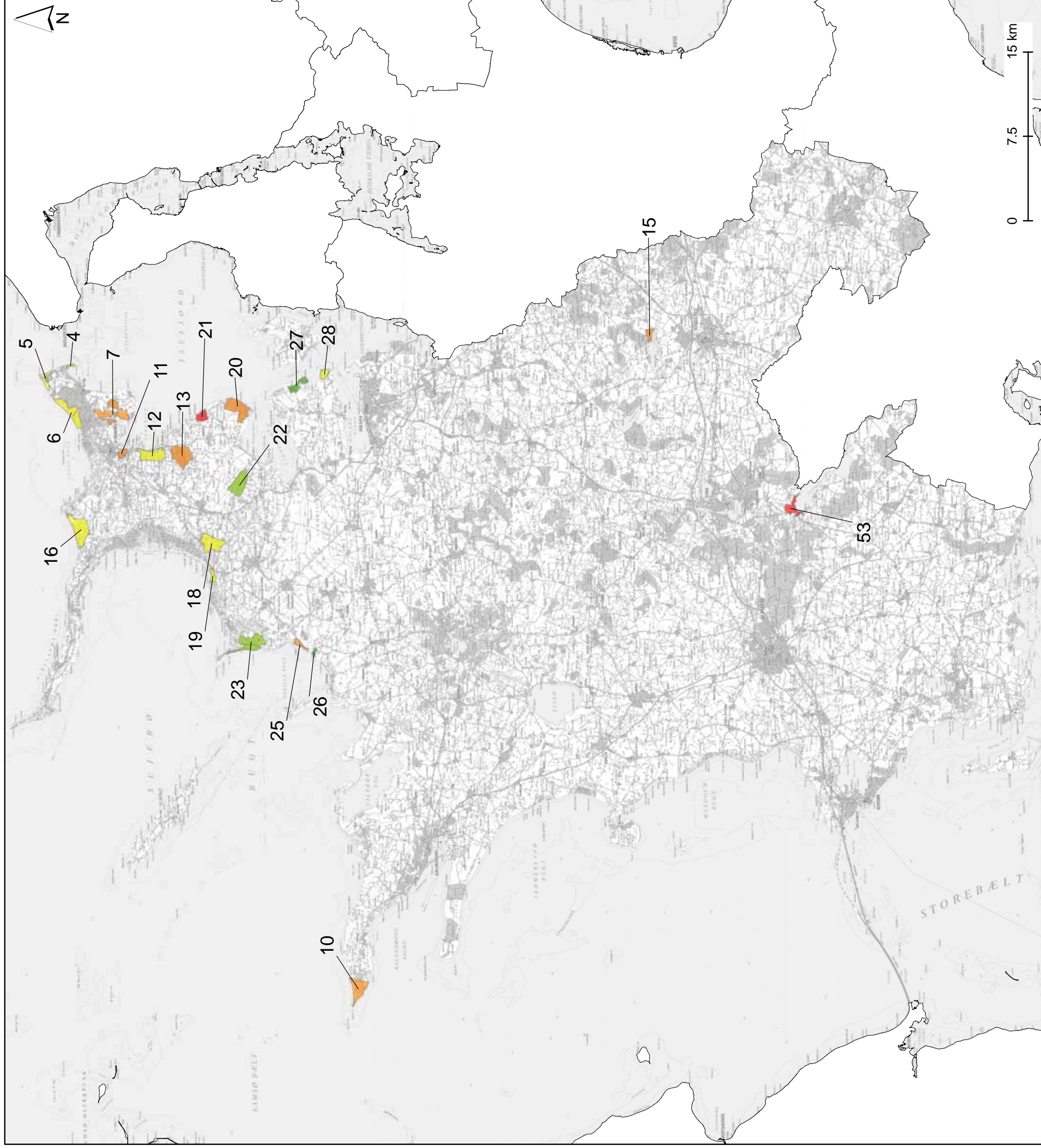
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsterne anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Vestsjællands Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i STORSTRØMS AMT

1. HARRESTED SK.
2. BROKSØ SK.
3. HOVED OG MELLEMSK.
4. OVSTRUP OG HANNENOV SK.
5. SDR. KOHAVE
6. BANGSEBRO SK.
7. HALSKOV VÆNGE
8. ULSLEV STRAND
9. BØTØ NOR
10. ULVSHALE
11. LISELUND PARK OG KRAGESK. M.V.
12. KLINTESKOVEN
13. BUSENE HAVE
14. HESTEKOBBEL
15. FREJLEV SK.
16. TOREBY OG HAMBORGSK.
17. FRUENS PLANTAGE
18. HØJSTRUP SK.
19. VESTERSK. OG DYREHAVEN
20. GL. OG NY STRANDSKOV
21. VEMMETOFTESTRAND CAMPING
22. STUBBERUP SK.
23. BOESDAL KALKBRUD
24. STEVNS NATUR CENTER
25. HOLTUG KALKBRUD
26. FREDERIKSDAL

I over halvdelen af de 8 undersøgte SNS-områder i Storstrøms amt har mellem 60 og 100% af de (bil-)besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet ved deres besøg på arealerne – herunder Møns Klint området.

Kun ved Ulslev Strand har 20-40% af de besøgende anvendt en eller flere friluftsfaciliteter, mens mellem 40 og 60% af de besøgende har brugt publikumsfaciliteterne i hhv. Bøtø Nor og Busene Have.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

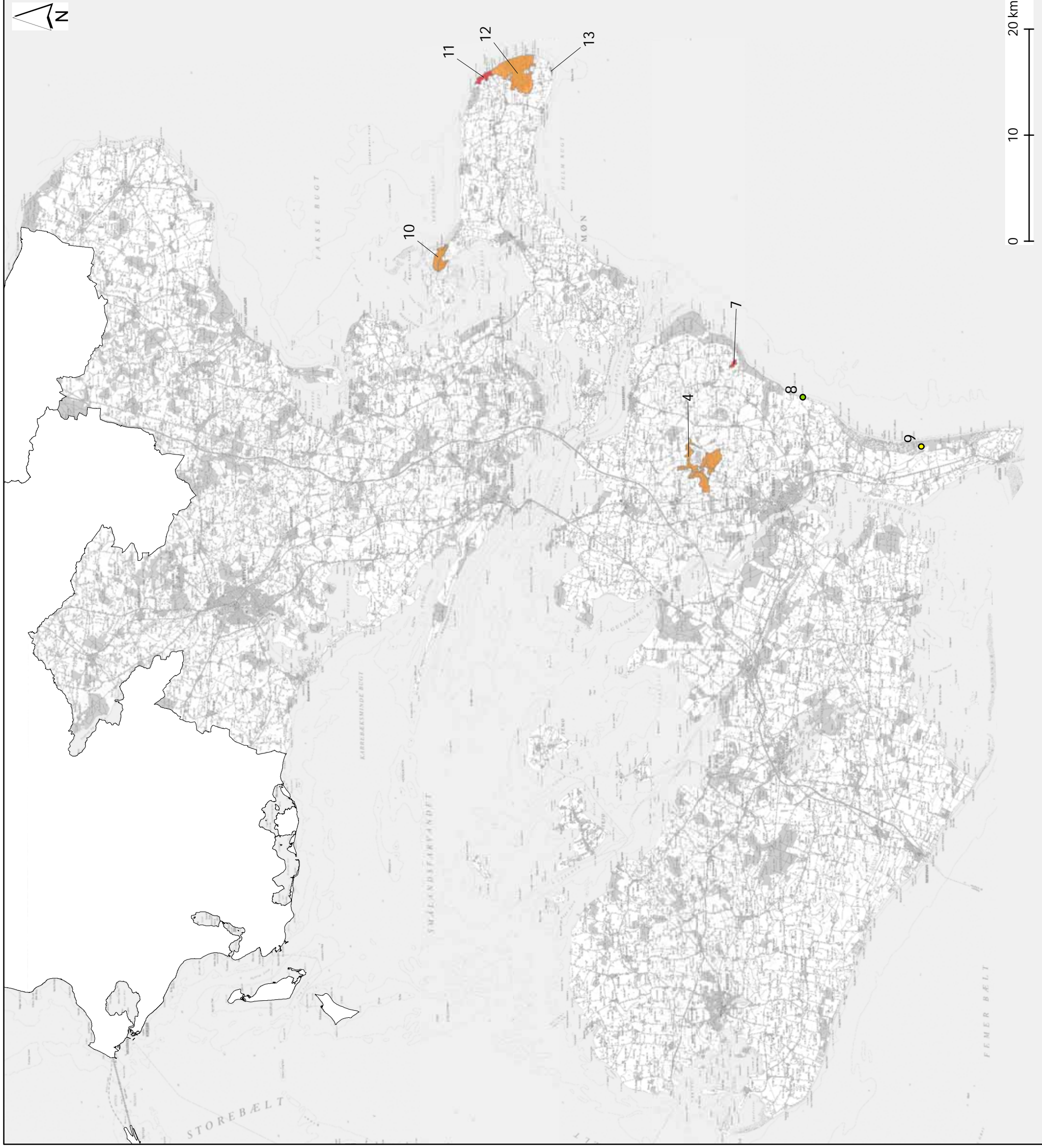
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Storstrøms Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i BORNHOLMS AMT

1. ALMINDINGEN
2. BLYKOBBE PL.
3. RØ PL.
4. SLOTSLYNGEN OG HAMMERSHUS
5. HAMMERKNUDEN
6. BORRELYNGEN
7. ØLENE
8. HASLE LYSTSK.
9. AAKER, PEDERSKER OG AAKIRKEBY PL.
10. VESTERMARIE PL.
11. NYLARS PL.

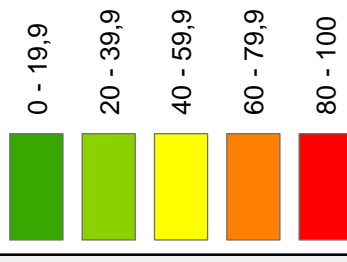
På tre af de i alt seks undersøgte SNS-arealer i Bornholms amt (Almindingen, Slotslyngen og Hammershus, samt Hammerknuden) har 80-100% af de (bil-)besøgende oplyst, at de har brugt mindst én friluftsfacilitet i forbindelse med deres besøg.

Kun i Blykobbe Plantage har mellem 20 og 40% af de besøgende benyttet friluftsfaciliteterne, mens 60-80% af de besøgende i Rø Plantage og i Borreløngen har brugt en eller flere friluftsfaciliteter.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

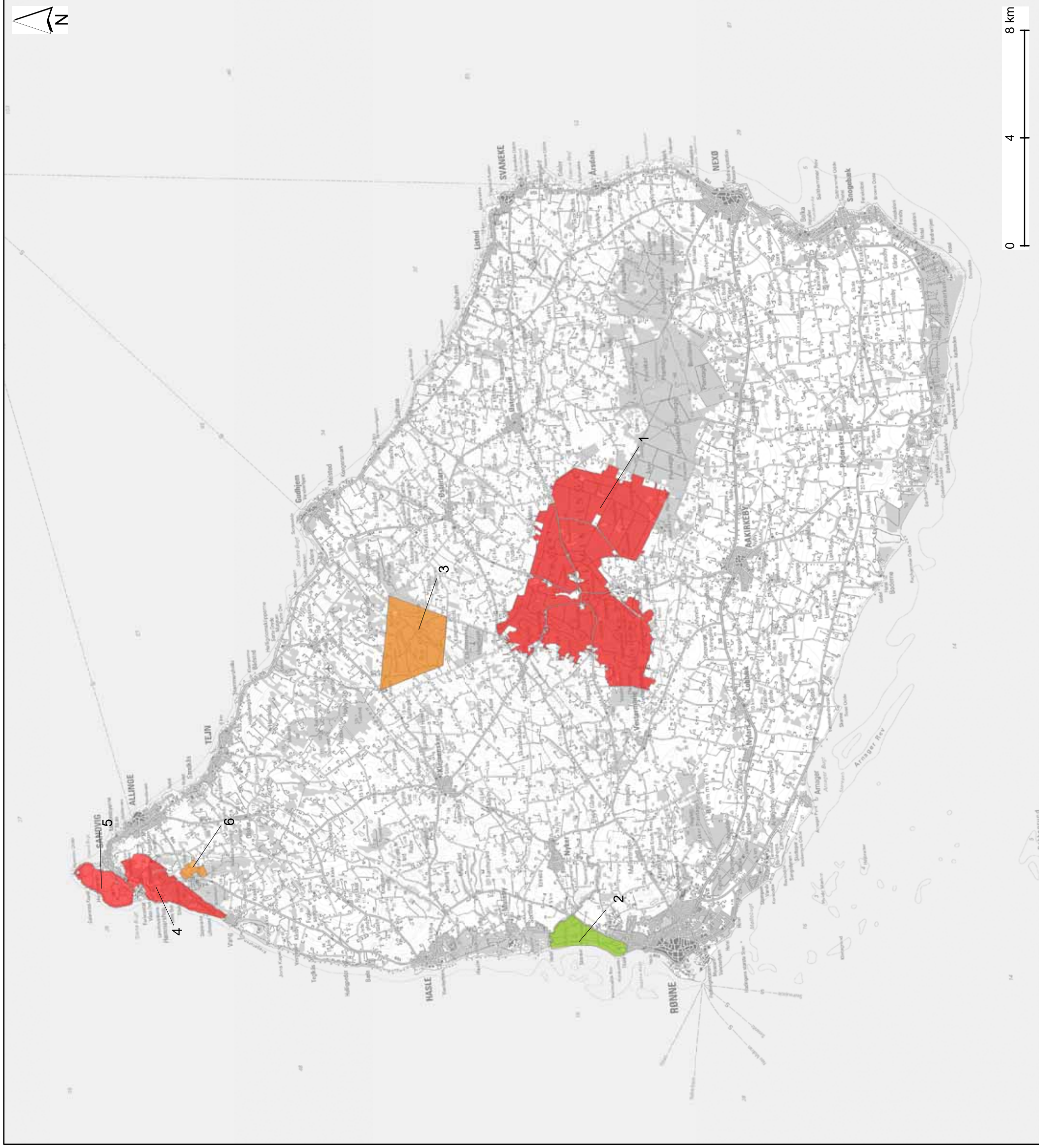
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra overstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Bornholm

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i FYNS AMT

1. BØGEBJERG
2. SMEDE OG LYSTSK.
3. BARLØSEBORG SK.
4. HØGSHOLT
5. DAMSBO STRAND
6. SVANNINGE BAKKER
7. SOLLERUP OG KISTRUP SK.
8. FEDDET
9. BOBAKKERNE
10. FRØBJERG BAVNEHØJ
11. HORSEKLINT
12. JØVET
13. TRENTÉ MØLLE
14. TREBJERG
15. KIRKENDRUP
16. LÆRKEDAL
17. HUMBLE BYSK.
18. HESSELBJERG STRAND
19. RISTINGE STRAND
20. V. OG Ø. STIGTEHAVE
21. HOV ØSTERSTRAND
22. BRÆMLEVÆNGE
23. LUNDEN
24. GULSTAV OG SØGÅRD
25. ÅGAB
26. THURØ REV
27. RUDKØBING FREDSK.
28. EGEHOVED SK.
29. DREJSKOVEN
30. LILLE RISE SK.
31. BORGNÆS
32. KAJBJERG SK.
33. GERUP, NØRRESK. OG GL. DYREHAVE
34. MØLLESK. M.V.
35. STAVRE SK.
36. MÅLE STRAND
37. KALVEHAVE
38. BØGEBJERG STRAND
39. BØGEBJERG SK.
40. DYREHAVEN OG RUEHED M.V.
41. TEGLGÅRDSK.
42. BATTERIPL.
43. KONGEBROSK. OG KAROLINEPL. M.V.
44. PLANTAGEN
45. CHRISTIANSLUND SK.
46. TEGLVÆRKSSK.
47. PRÆSTESK.
48. FUGLSANGGÅRD
49. RØNNINGESØGAARD
50. SKOVSGAARD
51. HALLIND SK. OG GL. HESTEHAVE M.V.
52. STENGADE SK.
53. ELLEHAVEN
54. BUKKESK.
55. HESTEHAVEN
56. TRANEKÆR SLOT M.V.
57. RAVNEBJERG OG ÅSØ SK.
58. NØRRESK. M.V.
59. GREVINDE OG NYSK.
60. ØRSLEV PL.

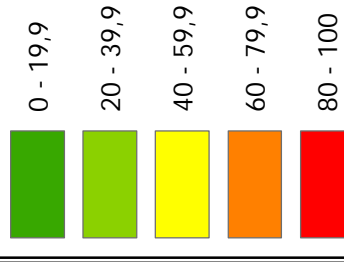
I Fyns amt indgik 16 SNS-arealer i nærværende undersøgelse. I syv af skov/naturområderne har 80 til 100% af de (bil-)besøgende benyttet mindst én friluftsfacilitet. Mens i fire områder (Feddet, V. og Ø. Stigtehave, Thurø Rev og Hesselbjerg Strand) er det mellem 40 og 60% af de besøgende der har brugt en eller flere friluftsfaciliteter.

I fem områder har mellem 60 og 80% af de besøgende brugt friluftsfaciliteterne. – Der er således ingen af de undersøgte områder, hvor der er færre end 40% af gæsterne der har anvendt mindst én friluftsfacilitet.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

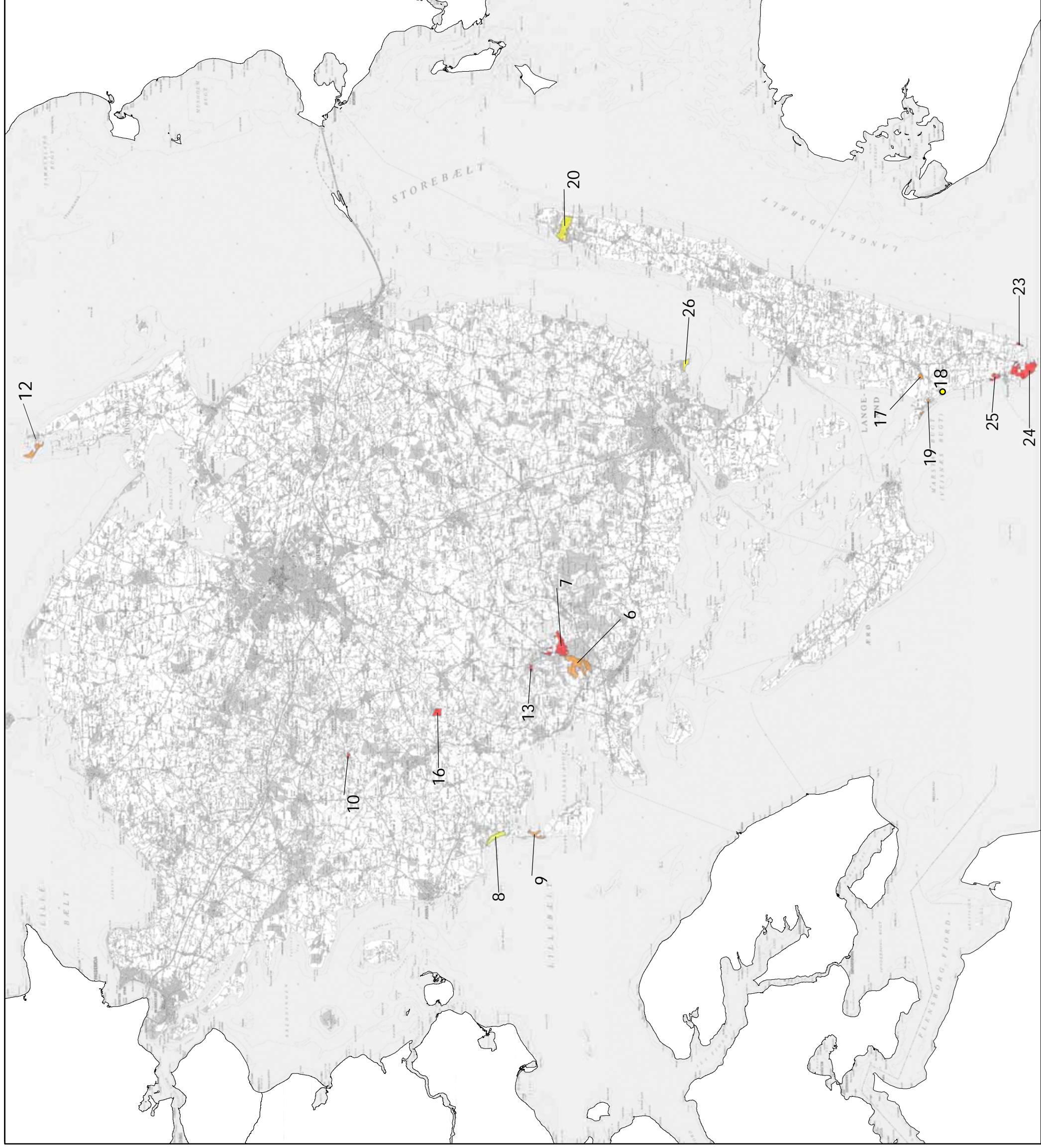
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Fyns Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i NORDJYLLANDS AMT

1. SKIVERBAKKE
2. SKINDBJERGLUND
3. REBILD BAKKER, HESSELHOLT OG NØRRESK. M.V.
4. RØNBJERG HAVN (LIVØ)
5. HAMMER BAKKER
6. BLOKHUS PL.
7. RØDHUS OG TRANUM PL.
8. LANGDAL PL.
9. FOSDALEN
10. FOSDAL PL.
11. SVINKLØV PLANTAGE
12. KOLLERUP PL.
13. MÅRUP KIRKE
14. RUBJERG KNUDE
15. HJØRRING KOMMUNES KLITPL.
16. SKALLERUP PL.
17. LÆSØ PL. OG HØJSANDE
18. VESTERØ SØNDERLAND
19. RØNNERNE
20. NORDMARKEN
21. DANZIGMAND OG BLØDEN HALE
22. SKAGEN PL.
23. BUNKEN PL. OG RÅBJERG MILE
24. RÅBJERG PL.
25. TVERSTED PL.
26. ÅLBÆK PL.
27. UGGERBY OG LILLEHEDEN PL.
28. TORNBY PL.
29. NEJST PL.
30. SLOTVED SK.
31. MOSBJERG
32. LUNKEN
33. SLETTINGEN
34. SOLSBÆK STRAND
35. SULBÆK
36. KÆRSGÅRD STRAND
37. TVERSTED KOMMUNE PL.
38. POULSTRUP SØ
39. LUNDBY BAKKER
40. ØSTERÅDALEN
41. GERRA STRAND
42. MELHOLT PL.
43. MARGRETHELUND PL.
44. LILLE VILDMOSE
45. MULBJERGE
46. LØKKEN STRAND

I Nordjyllands amt bruger de fleste af de (bil-)besøgende mindst én friluftsfacilitet på deres besøg i de undersøgte SNS-skov/naturområder. Kun i tre af områderne (Skiverbakke, Slotved Skov og Kærsgård Strand) har under 40% af gæsterne anvendt mindst én friluftsfacilitet ved deres besøg.

I 14 af de i alt 32 undersøgte områder oplyser mellem 80 og 100% af de besøgende – altså næsten alle – at de har brugt mindst én friluftsfacilitet i forbindelse med deres besøg i området. Mens lidt færre (mellem 60 og 80%) af de besøgende har anvendt en eller flere friluftsfaciliteter i syv af de undersøgte områder.

I de resterende otte områder har ca. halvdelen (mellem 40 og 60%) af de besøgende anvendt publikumsfaciliteterne.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

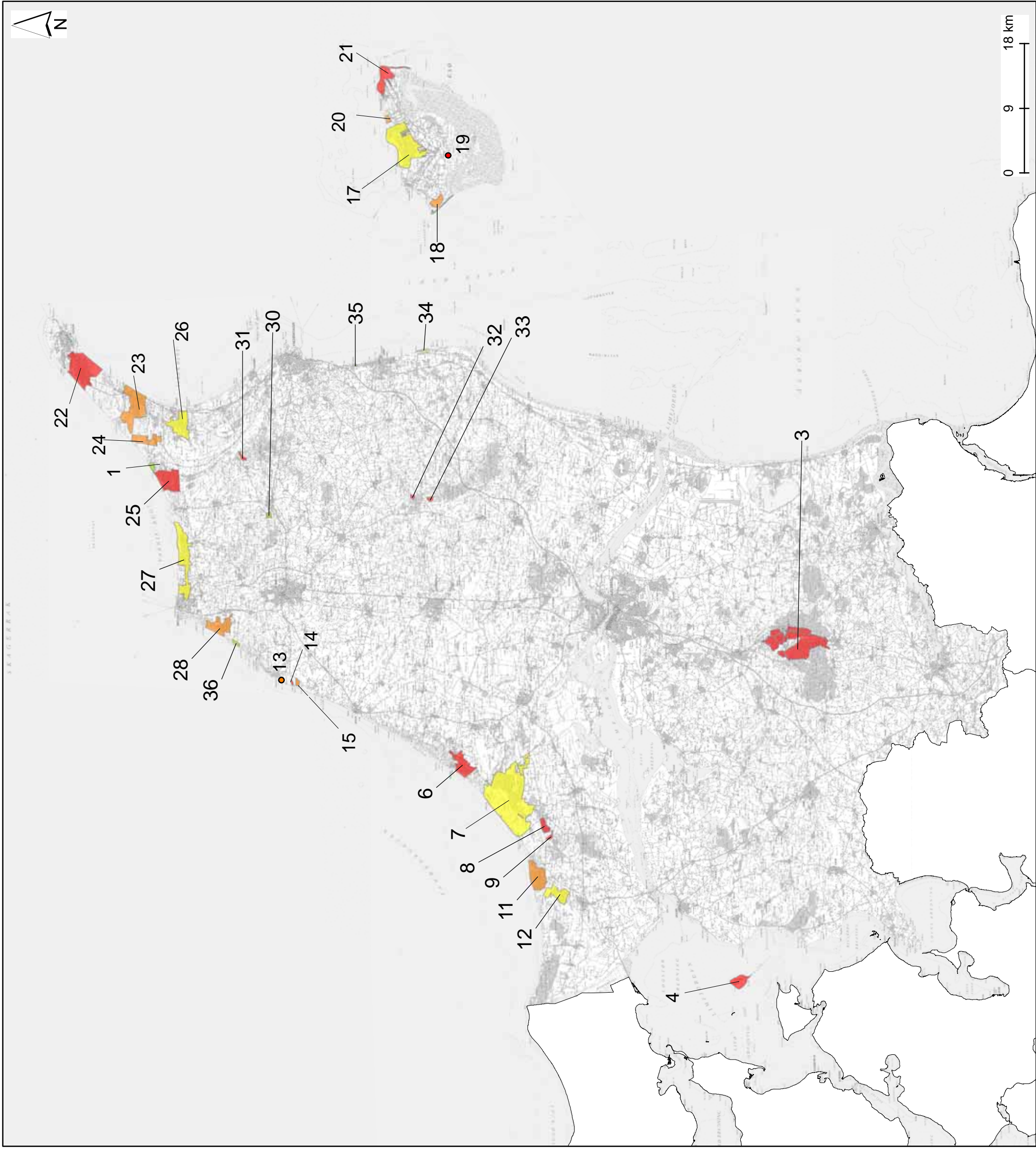
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerring af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Nordjyllands Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i VIBORG AMT

1. HJARDEMÅL PL.
2. VESTER THORUP OG LILD PL.
3. ØSTERILD PL.
4. ESKJÆR HOVEDGÅRD
5. LODBJERG PL.
6. RØNHEDE PL.
7. HVIDBJERG OG STENBJERG PL.
8. EJERSLEV VANG
9. TVORUP, NYSTRUP OG VANDET PL.
10. VILSBØL PL.
11. BAVN PL.
12. TVED PL.
13. VIGSØ PL.
14. HANSTHOLM KYSTSKRÆNT OG VIGSØ RALLEJER
15. HANSTHOLM BYPL.
16. HELBAK SLETTE (HANSTED VILDTRES.)
17. SKÅRUP ODDE
18. SKYUM BJERGE
19. YDBY SKJOLD OG BODDUM
20. SALGJERHØJ
21. HANKLIT
22. LEGIND BJERGE OG HØJRIS PL.
23. HØJRIS SK.
24. HJELM HEDE (FLYNDERSØ)
25. BORUP HEDE
26. ULBJERG KLINT
27. SIMESTED Å
28. Ø BAKKER
29. BUSBJERG
30. KONGENSHUS MINDEPARK
31. VESTER VANDET SØ
32. SKRIKES, UNDALLSLUND OG NECKELMANN SK.
33. VIBORG NATURPARK
34. DANERLYNG PL.
35. VINTMØLLE SØ
36. NÆSGÅRD PL. OG VEDSØ NATURPARK
37. BOSK.
38. BORRIDSØ SK.
39. HVORSLEVGÅRD SK.
40. HJERMIND SK.
41. VINDUM SK.
42. DOLLERUP, HALD EGE OG VIBORG PL. M.V.
43. SØDAL SK.
44. SPØTTRUP SØ
45. NORDFUR
46. JENLE
47. HARRE VIG
48. FLYNDERSØ
49. SJØRUP SK.
50. HAVRELAND, STENDAL OG ULVEDAL PL.
51. KOMPEDAL PL.

I stort set alle de 23 undersøgte SNS-områder i Viborg amt har mindst 40% af de (bil-)besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet.

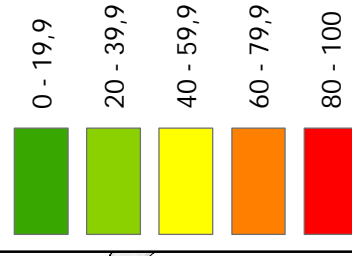
I fem områder har mellem 80 og 100% af de besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet, det er Lodbjerg Plantage, Hanstholm Byplantage, Vindum Skov, Spøttrup Sø og Jenle. I ni af de undersøgte områder har 60-80% af de besøgende anvendt friluftsfaciliteterne, mens 40-60% af de besøgende i seks områder har anvendt en eller flere friluftsfaciliteter.

Kun i tre skov/naturområder (Helbak Slette, Hjermind Skov og Harre Vig) har under 40% af gæsterne gjort brug af friluftsfaciliteterne.

Signaturforklaring

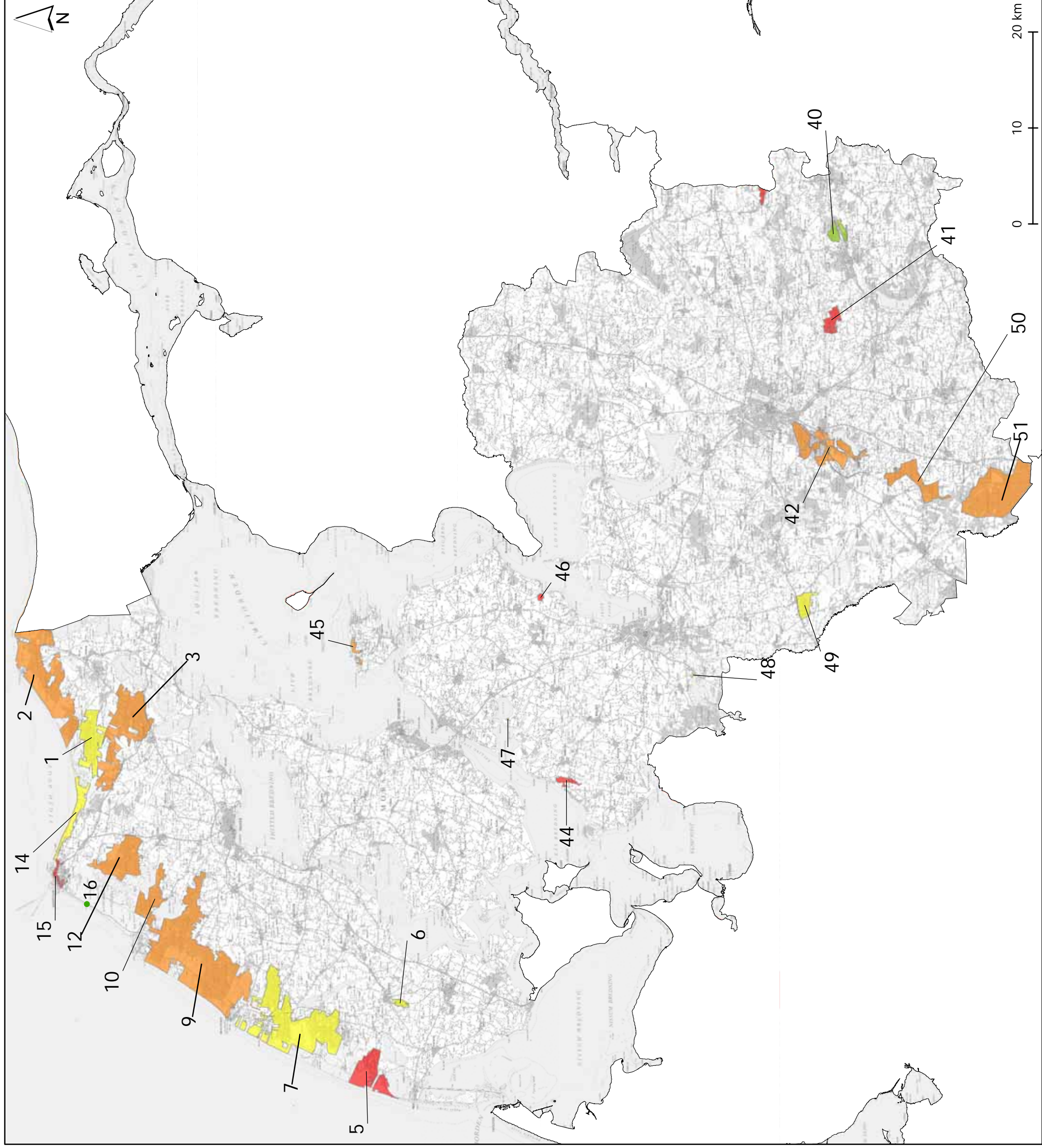
Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

Procent

Bemærk

- 1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindste én friluftsfacilitet (procent)
Viborg Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i ÅRHUS AMT

1. STORE BAVNEHØJ
2. BRATTINGSBORG SK.
3. CONSTANTINSBORG STORSK.
4. CONSTANTINSBORG PL.
5. HAGSHOLM
6. HOULBJERG OG TOHOLT SK.
7. FAURSK. OG LYNGÅ PL.
8. LYNGÅ SK. OG SØLUNDEN
9. GRØLSTED OG NÅRUP SK.
10. SØBYHOLT, SØBYLUNDE OG SALL SK.
11. PØT MØLLE OG HAMMEL SK. M.V.
12. NORRINGURE, TINNING OG SØNDESK. M.V.
13. MOLS BJERGE
14. EMBORG VESTERMARK OG DALGAARD
15. ELLEMANDSBJERG OG KLÆBJERG
16. SLETTERHAGE
17. FUSSINGØ SK.
18. HESTEHAVE SK. OG KALØ SLOTSRUIN
19. RINGELSMOSE SK. OG KALØ HOVEDGÅRD
20. KLOKKERHOLM SK.
21. MÅGEØEN
22. ROSENHOLM SK.
23. SKÆRBÆK PL.
24. PÅRUP SK.
25. HØJKOL SK.
26. NORDSK.
27. LYSBRO SK.
28. ØSTERSK., VESTERSK. OG KOBSK.
29. THORSØ BAKKER OG LOVDAL SK.
30. GJERN BAKKER M.V.
31. BÆRMOSE OG HIMMERIG SK.
32. SØNDESK. OG Ø. STENHULE
33. HØGDAL
34. VELLING OG SNABEGÅRD SK.
35. ISSEHOVED
36. SKRALD HESTEHAVE
37. ST. HJØLLUND PL.
38. SKÅDE, MOESGÅRD OG FLØJSTRUP SK.
39. FLADBRO SK.
40. TUSTRUP STENDYSSERNE
41. BOESLUM STRAND
42. FUGLSØ STRAND
43. GLUDSTED PL.
44. SKABLUND SK. OG SONDRUP STRAND

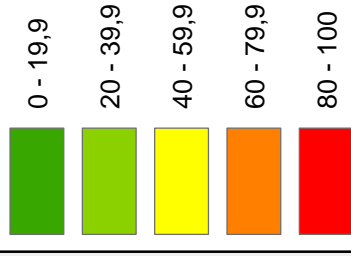
I Århus amt er der undersøgt 17 SNS-skov/naturområder. I fire områder (Mols Bjerger, Sletterhage, Fussingø Skov og Issehoved) har mellem 80 og 100% af de (bil-)besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet. I over halvdelen af skovene (10) har mellem 60 og 80% af de besøgende anvendt friluftsfaciliteterne.

I to skovområder (Lysbro Skov samt Østerskov, Vesterskov og Kobskov) har ca. halvdelen (mellem 40 og 60%) af de besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet. - Der er kun én skov (Ringelsmose Skov) hvor under 40% af de besøgende har anvendt en eller flere friluftsfaciliteter.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

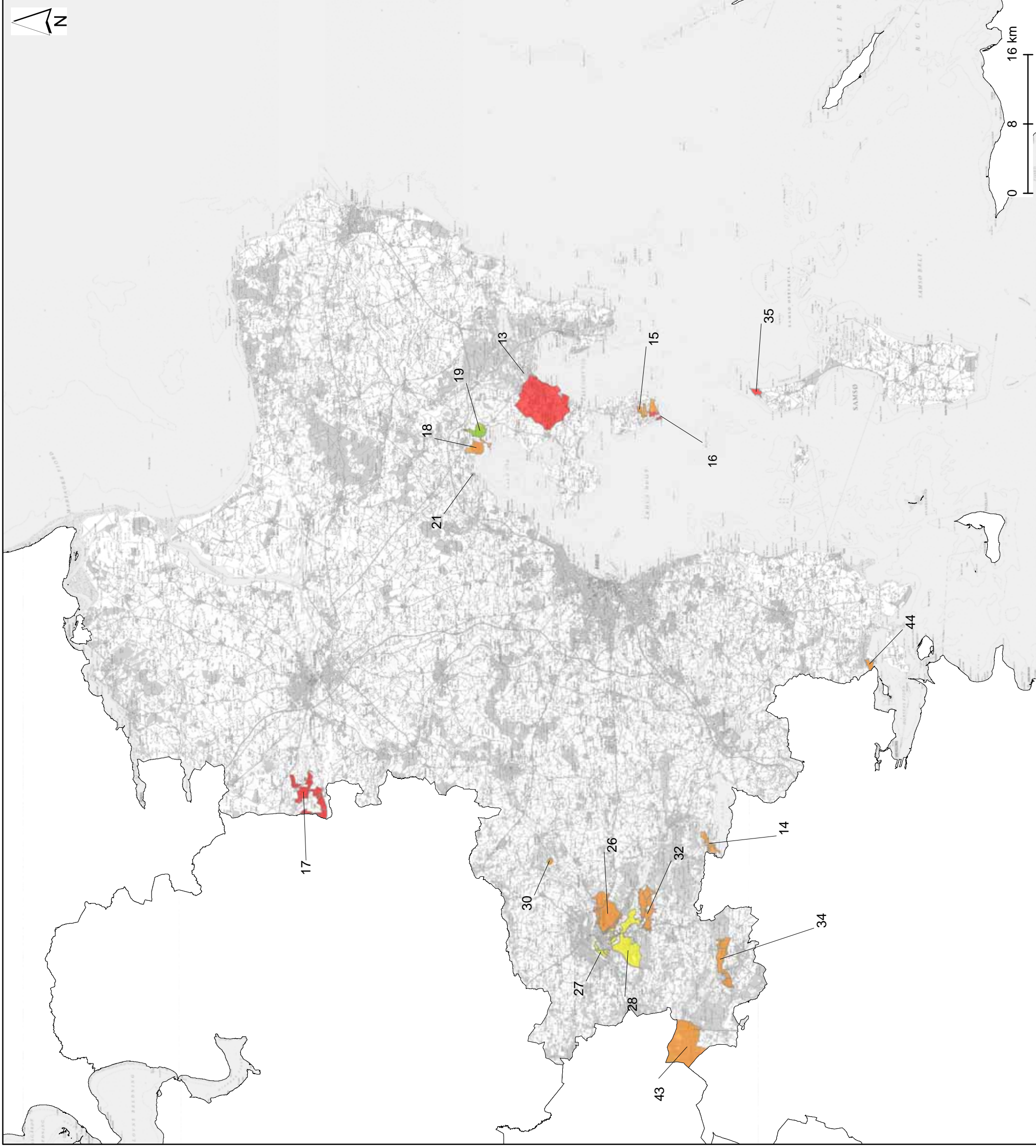
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Århus Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i VEJLE AMT

1. ADDITHUS OG OUSØ SK. M.V.
2. NØRRESK., SØNDERSK. OG NEDENSKOV PL.
3. TRÆDEN SK.
4. NY VISSINGKLOSTER
5. EGTVED, BØGVAD OG FUGLSANG SK.
6. FUGLSANG OG HANNERUP SK.
7. TRELDE NÆS
8. BYGHOLM SK.
9. HANSTED SK.
10. KOLDING SK.
11. PALS GÅRD SK., LANGEBJERG OG HAMPEN PL.
12. NØRLUND PL.
13. HASTRUP PL.
14. BALLESBÆKGÅRD
15. GUDENÆNS KILDER OG TINNET KRAT M.V.
16. GØDDING SK.
17. ENGELSHOLM SK.
18. FIRE HØJE
19. TYKHØJ KRAT
20. REFSTRUP SK.
21. FÅRUP SK.
22. NØRUP PL.
23. SOPHIENLUND
24. VINGSTED MØLLE
25. VOGNKÆR ENGE
26. MØRKHOLT
27. HVIDBJERG KLIT
28. FREDERIKSHÅB PL.
29. ST. RYGBJERG RUNESTEN
30. TØNBALLEGÅRD
31. BJERGE SK.
32. ULLERUP-GRUND SK. OG BANKEHAVE
33. STAGSRODE SK.
34. ROLD SK.
35. BOLLER NEDERSK.
36. BOLLER OVERSK. OG KLOKKEDAL
37. USTRUP BJERGE
38. DYBDAL
39. DALLERUP SK.
40. KÆRSK.
41. LYSTRUP SK.
42. USSINGGÅRD ANNEKSSK.
43. USSINGGÅRD SDR.SK.
44. SØBALLEGÅRD
45. TØRSKIND GRUSGRAV/SKULPTURPARK
46. SPJARUP ØST
47. NYBJERG MØLLE SYD
48. TÅGELUND PL.
49. BINDEBALLE SYD
50. RANDBØLDAL
51. RAVNING HOLDEPLADS
52. ØSTERGÅRD
53. NØRRESK.
54. ALBUEN
55. SØNDERSK.
56. MUNKEBJERG SK.
57. HARALDSKÆR M.V.
58. RANDS FJORD
59. DAUGÅRD, TIRSBÆK SK. OG ULBÆK STRAND M.V.
60. ØVRE GUDENÆ (HAMMER-TØRRING)
61. DØRUP SK. OG SUKKERTOPPEN M.V.
62. SLAGGÅRD BANKE OG VORBJERG HØJE
63. DRENDERUP SK.
64. SVANEMOSE
65. FOVSLET SK.
66. SKIBELUND
67. SØNDERSK.
68. NØRRE- OG MIDTSK.
69. HARTESK.

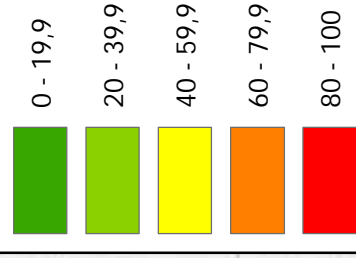
I 12 af de i alt 35 undersøgte SNS-områder i Vejle amt benyttede mellem 60 og 80% af de (bil-)besøgende mindst én friluftsfacilitet ved deres besøg i det pågældende område. I otte områder har næsten alle (80% og derover) brugt mindst én friluftsfacilitet.

I seks områder har mellem 40 og 60% af gæsterne anvendt friluftsfaciliteterne. I Dallerup Skov, Nybjerg Mølle Syd, Tågelund Plantage og Ravning Holdeplads har relativt få (mellem 0 og 20%) af de besøgende anvendt en eller flere af friluftsfaciliteterne; mens mellem 20-40% af de besøgende i de resterende fem områder har anvendt faciliteterne.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

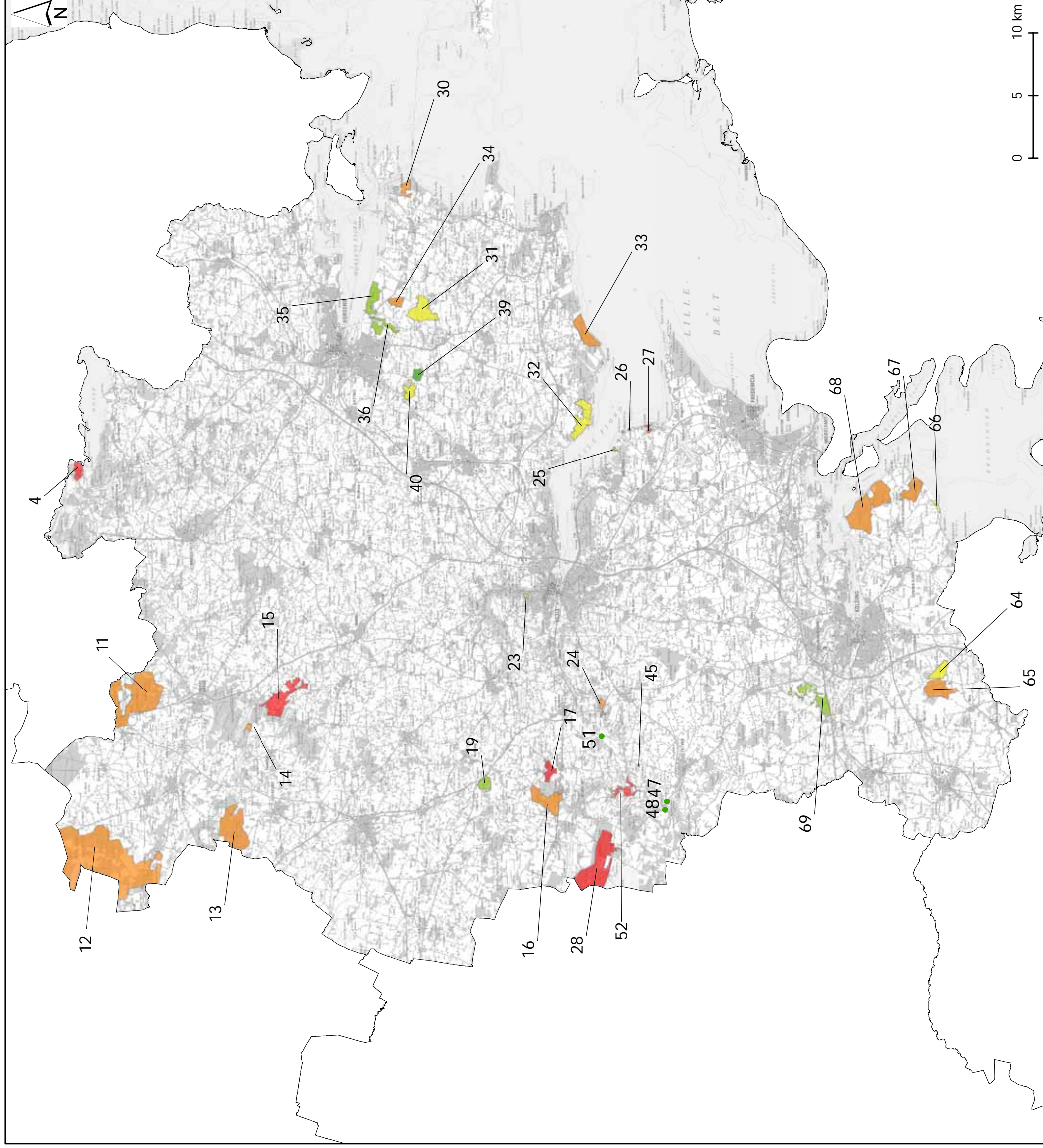
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Vejle Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i RINGKØBING AMT

1. BJERRE PL.
2. TIRSBJERG PL.
3. HARPØTH BÆK
4. BORBJERG PL. OG FELDBORG NØRRESK.
5. RYDHAVE SK.
6. GEDDAL STRANDENGE
7. VINDERUP
8. HANDBJERG STRAND
9. FELDBORG SØNDESK.
10. KNUDMOSEN
11. LØVBAKKERNE
12. ØRRE HEDE OG PL.
13. ØSTRE PL.
14. LUNDEN
15. SDR. OG NYBOHØJE PL.
16. VESTRE, NIBSBJERG OG ØSTERLUND PL.
17. SKOVLUND PL.
18. TVIS MØLLE M.V.
19. KLOSTERHEDEN
20. RESENBORG PL.
21. LIVBJERGGÅRD
22. GRISETÅ ODDE
23. ODBY
24. SØNDBJERG STRAND
25. BØLØRE ODDE
26. PLETHØJ
27. MØBORG SK.
28. NEES SK.
29. ÅBERGGÅRD
30. SKALSTRUP SK.
31. GEJLGÅRD BAKKE
32. TOFTUM BJERGE OG JEPPE LED
33. FERRING
34. BOVBJERG FYR
35. TRANS KIRKE
36. BLÅBJERG, STRÅSØ, FEJSØ OG THORSTED PL. M.V.
37. HOVERDAL PL.
38. FEMHØJSANDE PL.
39. HUSBY KLIT
40. HOVVIG
41. RØJKLIT
42. BOLLERUP STRAND
43. NR. LYNGVIG
44. HUSBY KLITPL.
45. ØLGRYDE PL.
46. DAMHUS Å

I de fleste, af de 26 undersøgte SNS-arealer i Ringkøbing amt, har over 60% af de (bil-)besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet.

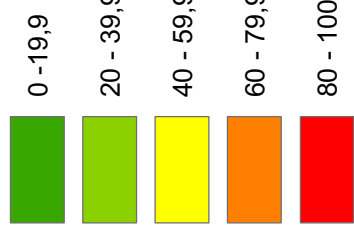
I ca. en tredjedel af skov/naturområderne har mellem 80 og 100% af gæsterne anvendt friluftsfaciliteterne, mens mellem 60 og 80% af de besøgende i knap så mange områder har anvendt mindst én friluftsfacilitet – og i lidt færre af de undersøgte områder (tre) har mellem 40 og 60% af de besøgende anvendt faciliteterne.

Kun i tre områder (Bjerre Plantage, Tirsbjerg Plantage og Ølgryde Plantage) har mellem 20-40% af gæsterne anvendt en eller flere friluftsfaciliteter.

Signaturforklaring

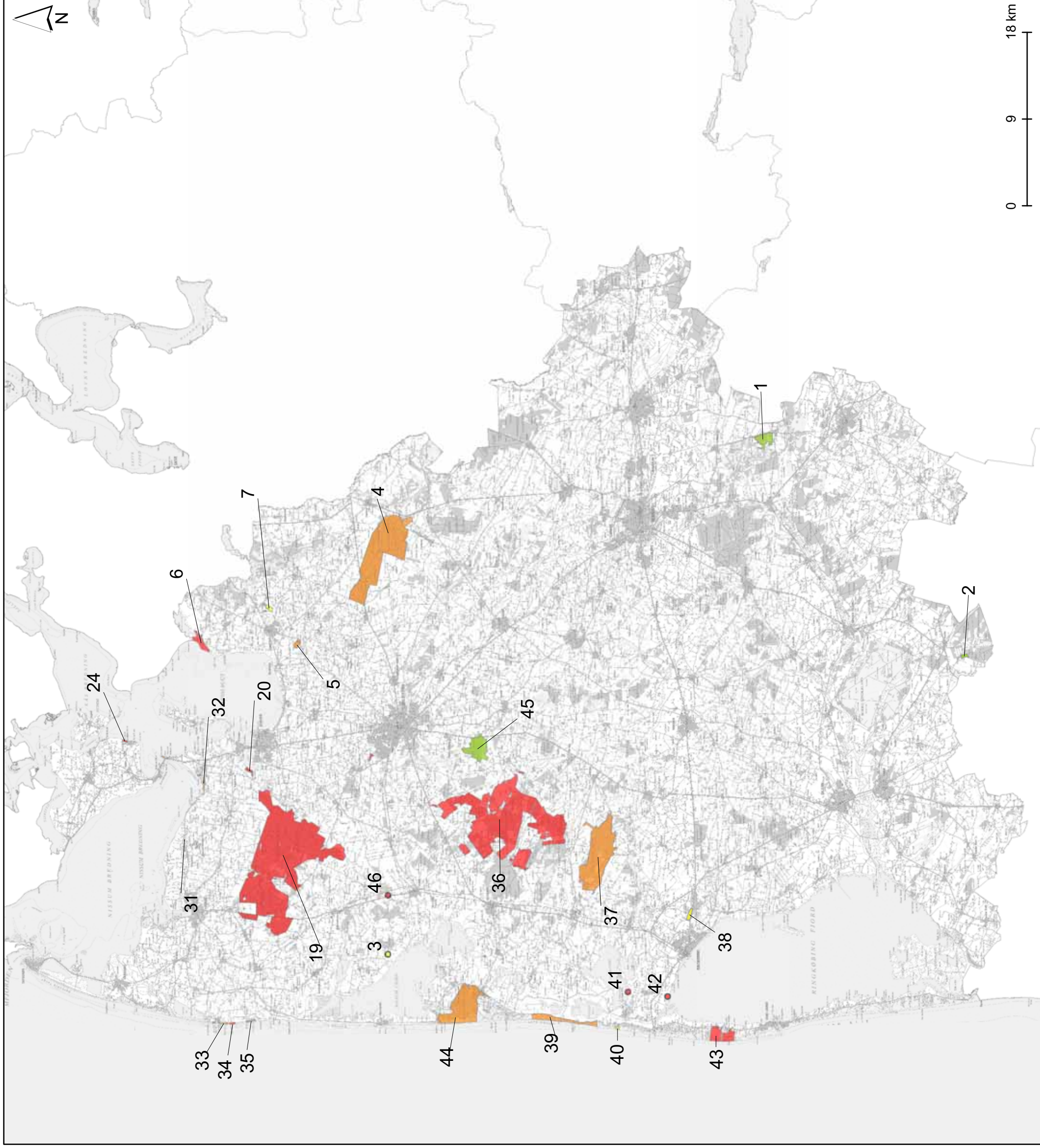
Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

Procent

Bemærk

- 1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 2) Beregningerne af gæsterne anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

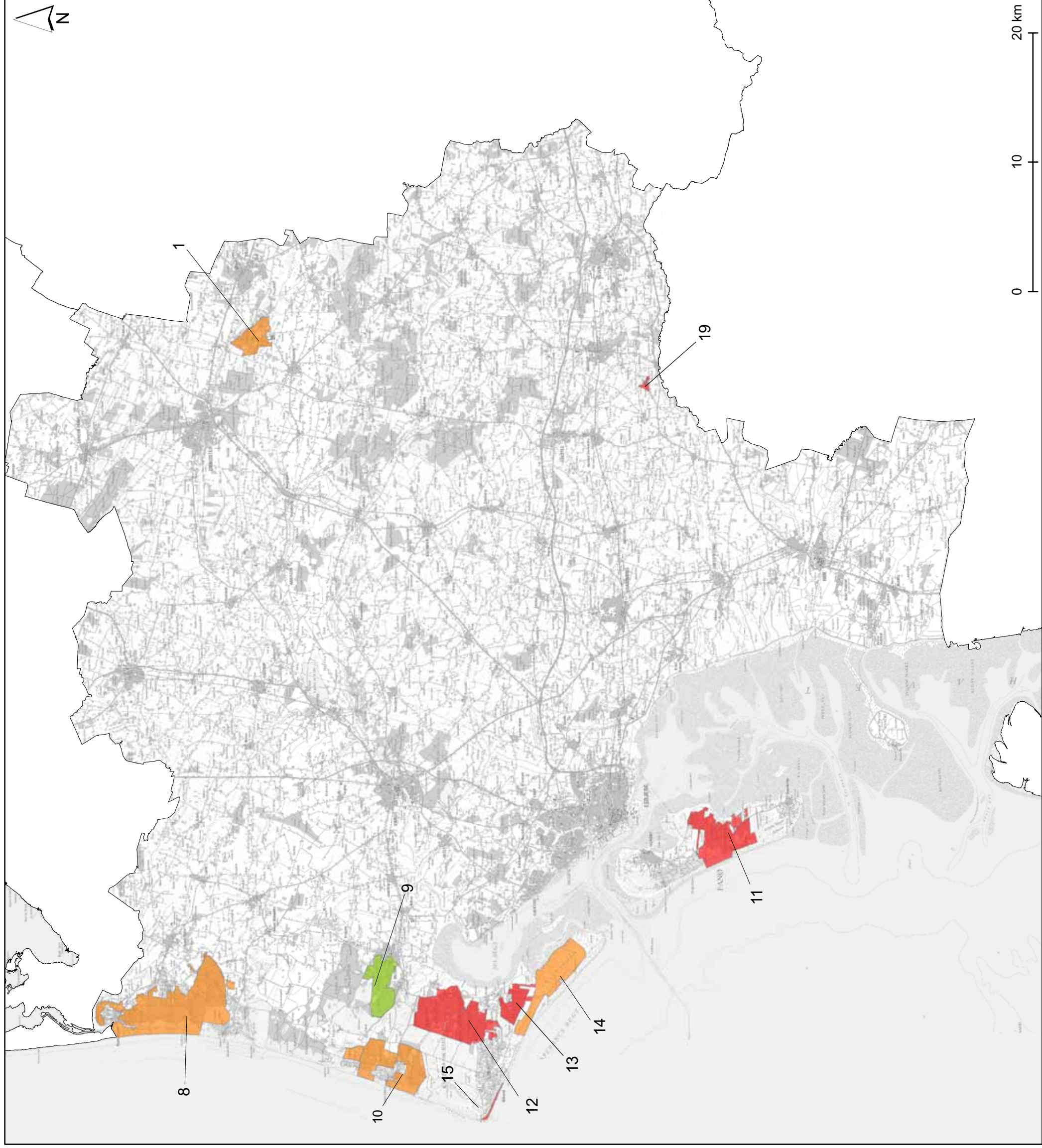
Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Ringkøbing Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i RIBE AMT

1. GYTTEGÅRD PL.
2. EG RASTEPLADS
3. MARBÆK OG SJELBORG PL.
4. GULDAGER PL.
5. NØRRESK.
6. ØSTSK.
7. KLELUND PL.
8. BLÅBJERG-NYMINDE KLITPL. OG STRAND
9. ÅL KLITPL.
10. VEJERS KLITPL.
11. FANØ PL.
12. BORDRUP OG OKSBY PL.
13. HO PL.
14. SKALLINGEN
15. BLÅVAND STRAND
16. SOLBJERG PLANTAGE
17. SØNDERSKOV HOVEDGÅRD
18. VEERST OG EGHOLT SK.
19. ÅTTE BJERGE

I Ribe amt er der undersøgt 10 SNS-områder. I halvdelen (Fanø Plantage, Bordrup og Oksby Plantage, Ho Plantage, Blåvand Strand samt Åtte Bjerge) har mellem 80 og 100% af de (bil-)besøgende anvendt mindst én friluftsfacilitet i forbindelse med deres besøg i det pågældende område.

I fire områder har knap så mange (mellem 60 og 80%) af de besøgende anvendt en eller flere friluftsfaciliteter; mens Ål Klitplantage er det skov/naturområde hvor færrest besøgende har anvendt faciliteterne, nemlig 20-40%.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsternes anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Ribe Amt

Anvendelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer i SØNDERJYLLANDS AMT

1. NØRRESK.
2. ØVELGUNDE FREDSSK.
3. FRYNDESHOLM
4. OLESKOBBEL
5. BLOMMESKOBBEL
6. LAMBJERG INDTÆGT
7. MADE SK.
8. AUGUSTENBORG SK.
9. ARNKIL SK.
10. SØNDERSK.
11. DYBBØL
12. RINKENÆS OG RODEN SK. M.V.
13. SKELDE KOBBELSK.
14. SKELDE FOLEKOBBEL
15. SKODSBØL SK.
16. HØNSNAP OG KELSTRUP SK.
17. RODE MOSE
18. WALDECK SK.
19. KELSTRUP PL.
20. KISKELUND PL.
21. VESTERSK.
22. ØSTERSK.
23. PAMHULE OG HADERSLEV SØNDERSK. M.V.
24. OLDENOR
25. SANDKULE
26. HJELMVRÅ
27. FREDSHULE
28. HYTTERKOBBEL
29. REVSØ SK.
30. KLASKERØJ OG BARSBØL SK.
31. HARALDSHOLM SK.
32. STURSBØL PL.
33. TORMAJ
34. ÅRØ
35. HINDEMAJ
36. DYBDALSBÆK
37. GRØNNINGHOVED STRANDSK.
38. SKAMLINGSBANKEN
39. LINDET SK. OG HØNNING PL.
40. RENBÆK PL.
41. LOVRUP SK. OG ARILD PL.
42. RÅBJERG PL.
43. DRAVED SK. OG KONGENS MOSE
44. MANDBJERG SK.
45. BEVTOFT PL.
46. STENSBÆK OG VARMING PL.
47. ENDRUP PL.
48. KIRKEBY OG VRÅBY PL.
49. TVISMARK PL.
50. RØMØ STRAND
51. STYDING SK.
52. JØRGENSGÅRD SK.
53. NØRRESK.
54. RISE OG SØST SK.
55. LANGBJERG SK.
56. VESTERMARK OG ÅRUP SK. M.V.
57. LERSKOV PL.
58. STRANGELSHØJ
59. RUGBJERG PL.
60. RUNDE MØLLE
61. KALVØ
62. TORP OG ÅRTOFT PL.
63. SØGÅRD SK.
64. BØGHØVED
65. BOMMERLUND PL.
66. FRØSLEV PL. OG MOSE
67. ASSENHOLM
68. HOSTRUP KRAT
69. VARNÆS
70. KRAGESAND (GENDARMSTIEN)
71. SANDAGER (GENDARMSTIEN)
72. KOLLUND STRAND (GENDARMSTIEN)
73. PADBORG (GENDARMSTIEN)
74. GELSÅDAL
75. TINGDAL PL.
76. STARUP HEDE
77. DAMENDE
78. ØRBY HAGE
79. OKSEKÆR

I Sønderjyllands amt er der undersøgt 45 SNS-områder.

I 1/3 af områderne benyttede 40-60% af de (bil-)besøgende mindst én friluftsfacilitet ved deres besøg. I andre 15 områder brugte mellem 60 og 80% af de besøgende mindst én friluftsfacilitet, mens 80-100% af de besøgende i 11 af de undersøgte områder benyttede friluftsfaciliteterne.

I fire af de undersøgte områder (Haraldsholm Skov, Nørreskoven v. Aabenraa, Tormaj samt Lerskov Plantage) er der mellem 20 og 40% af de besøgende der benyttede en eller flere af friluftsfaciliteterne ved deres besøg i området.

Signaturforklaring

Andel af gæster der har anvendt mindst én facilitet

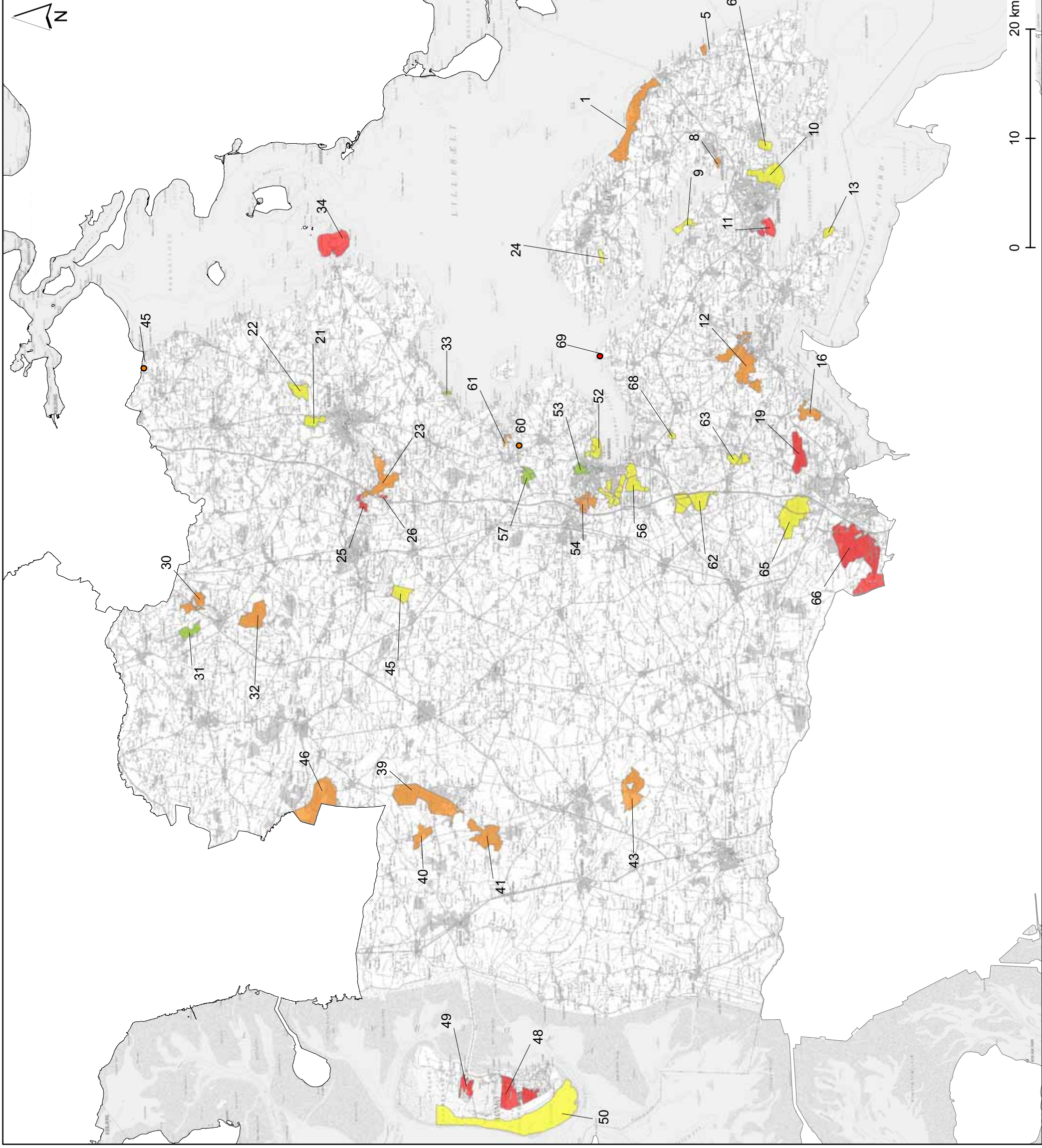
Procent

Bemærk

1) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

2) Beregningerne af gæsterne anvendelse af arealernes friluftsfaciliteter bygger på data fra ovenstående undersøgelse. (Der er alene tale om gæster i bil i 1996-1997).

Skov- og Naturstyrelsens arealer klassificeret efter andelen af gæster der har anvendt mindst én friluftsfacilitet (procent)
Sønderjyllands Amt

4.2.3 Tilfredshed med antallet af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer (1996/97)

Ligesom det var tilfældet for samtlige områder hvorfra der haves resultater (jf. tabel 4.13, s. 19), er de (bil-)besøgende på de arealer, der forvaltes af SNS, ganske tilfredse med det antalsmæssige udbud af de forskellige faciliteter (jf. tabel 4.15). Der er en tendens blandt de (bil-)besøgende på SNS-arealer, at der er relativt færre der mener, at der er for få faciliteter, ligesom der overvejende er flere der mener, at der for mange faciliteters vedkommende, er et tilpas antal af faciliteterne. For de mere specielle faciliteter, som f.eks. bål- og grillpladser, primitive overnatningspladser eller fugletårne er der (også for SNS-arealer) en ganske stor andel der indikerer ”ved ikke”. Endelig kan det konstateres, at der i 1996/97 stort set ingen var der fandt, at der var for mange af de faciliteter der blev spurgt ind til.

Tabel 4.15. Gennemsnit for de undersøgte skov/naturområder der forvaltes af Skov- og Naturstyrelsen for hver friluftsfacilitet, fordelt i forhold til hvorvidt de bil-besøgende har oplevet antallet som for få, tilpas, for mange, eller ”ved ikke” (analyser pba. Jensen (2003), i alt 18.210 – 12.238 svarpersoner).

Mængden af friluftsfaciliteter	For få Gns.(%)	Tilpas Gns.(%)	For mange Gns.(%)	Ved ikke Gns.(%)
Informationstavler, -skilte	12	78	0.6	9
Informationsfoldere, -brochurer	19	51	0.5	30
Afmærkede ruter	10	64	1.2	24
Borde, bænke	28	64	0.5	8
Affaldsstativer	29	61	0.5	10
Toiletter	33	49	0.5	18
Bål- og grillpladser	14	36	0.6	49
Primitive overnatningspladser	15	23	0.5	62
Fugle-, udsigtstårn	21	24	0.3	55
Andre faciliteter	40	58	2.1	0

4.2.4 Udbuddet af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer (2007)

For at muliggøre en vurdering af antallet af friluftsfaciliteter på SNS-arealer, er der foretaget en analyse af antallet af faciliteter på de arealer, som *også* indgik i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”.

Denne analyse er baseret på datamaterialet fra www.friluftskortet.dk, da denne hjemmesides tilhørende database anses som det bedst opdaterede register over friluftsfaciliteterne i Danmark. På www.friluftskortet.dk findes således en bred vifte af friluftsfaciliteter/attraktioner: Bålpladser, badesøer, berømte træer, fri- og betalingsfiskeri, fiskerifoldere, cykelstier, fortidsminder, fredningssteder, fri overnatning, fuglelokaliteter, fugletårne, geologiske lokaliteter, hundeskove, lejrpladser, MTB rutefoldere, naturlegepladser, naturskoler, naturudstillinger, parkeringspladser, primitiv overnatning, ridestier, ridningsfoldere, ruter på vandet, ruter på vandet (foldere), snorkelsteder, store sten, strande, vandrestier og vandretursfoldere.

Idet friluftskortet indeholder en lang række faciliteter, som ikke har været medtaget i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” er det valgt kun at medtage de faciliteter, der indgik heri. Følgende faciliteter indgår således i den efterfølgende amtsvise kortpræsentation af facilitetsudbuddet: bålpladser, fugletårne, lejrpladser, primitive overnatningspladser, naturlegepladser, naturskoler, naturudstillinger, cykelstier (inkl. MTB-ruter), ridestier (samt ridede foldere), vandrestier (samt vandretursfoldere).

Det skal også nævnes, at ligesom www.friluftskortet.dk indeholder en række faciliteter der ikke spørges eksplicit til i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”, er det omvendte forhold også gældende, idet der er spurgt konkret til en række friluftsfaciliteter som informationsskilte, borde/bænke, affaldsstativer og toiletter i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”, hvilke *ikke* er blandt de typer der registres i databasen til www.friluftskortet.dk.

Dette forhold gør – sammen med den kendsgerning, at der er tale om en relativ stor tidsmæssig forskydning mellem oplysningerne om anvendelsen af skov/naturområdernes faciliteter på kortene i kapitel 4.2.2 (data fra 1996/97) og oplysningerne om områdernes udbud (2007) på de efterfølgende kort her i kapitel 4.2.4 – at en direkte sammenligning af de to sæt kort skal foretages med en vis varsomhed.

Signaturforklaring

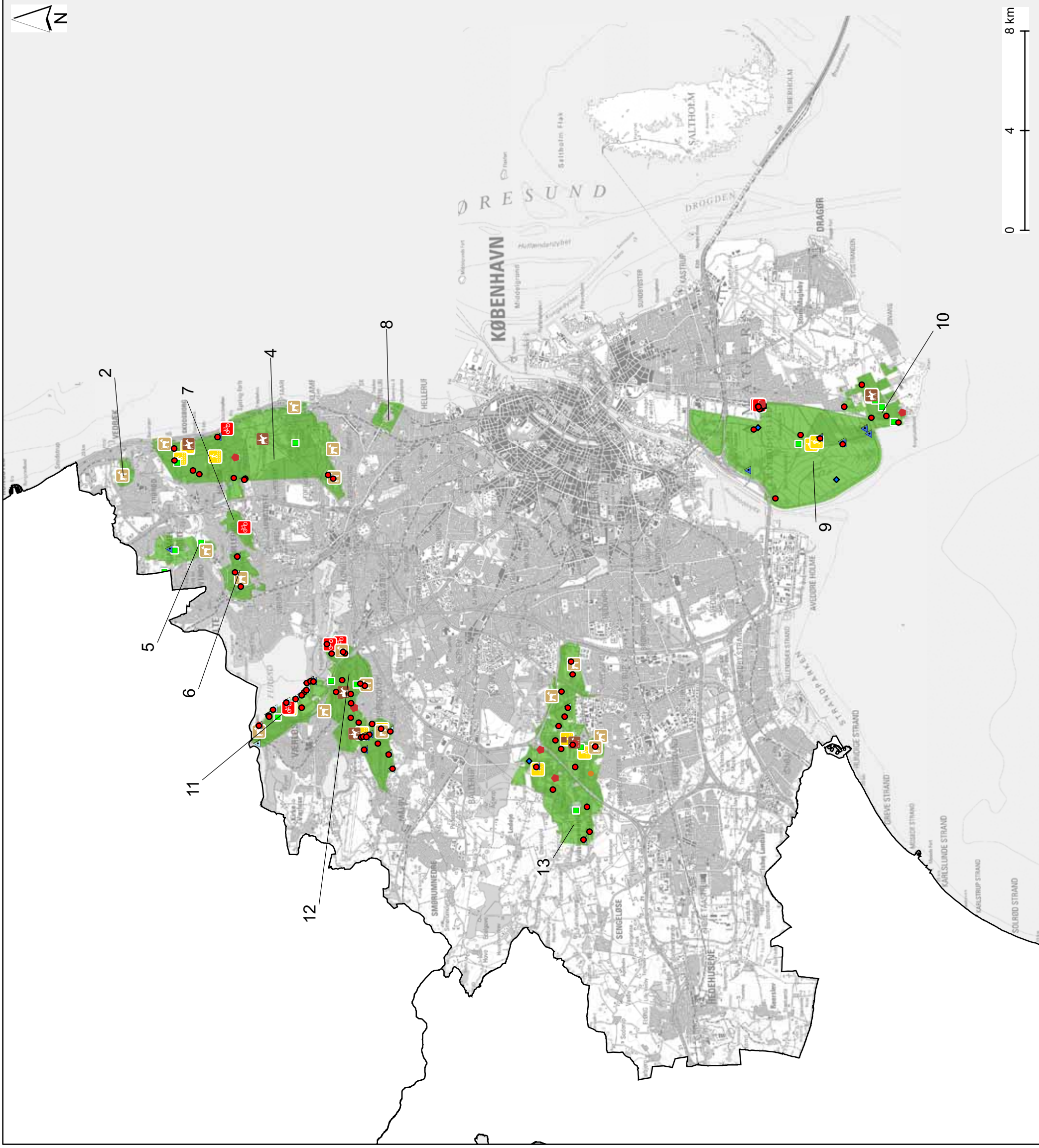
Friluftsfaciliteter

- Bålplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- △ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- ◆ Naturudstilling
- Hundeskove
- Cykelruter/ MTBruter
- Ridestier
- Ridefolder
- Vandretursfolder
- Vandrestier

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

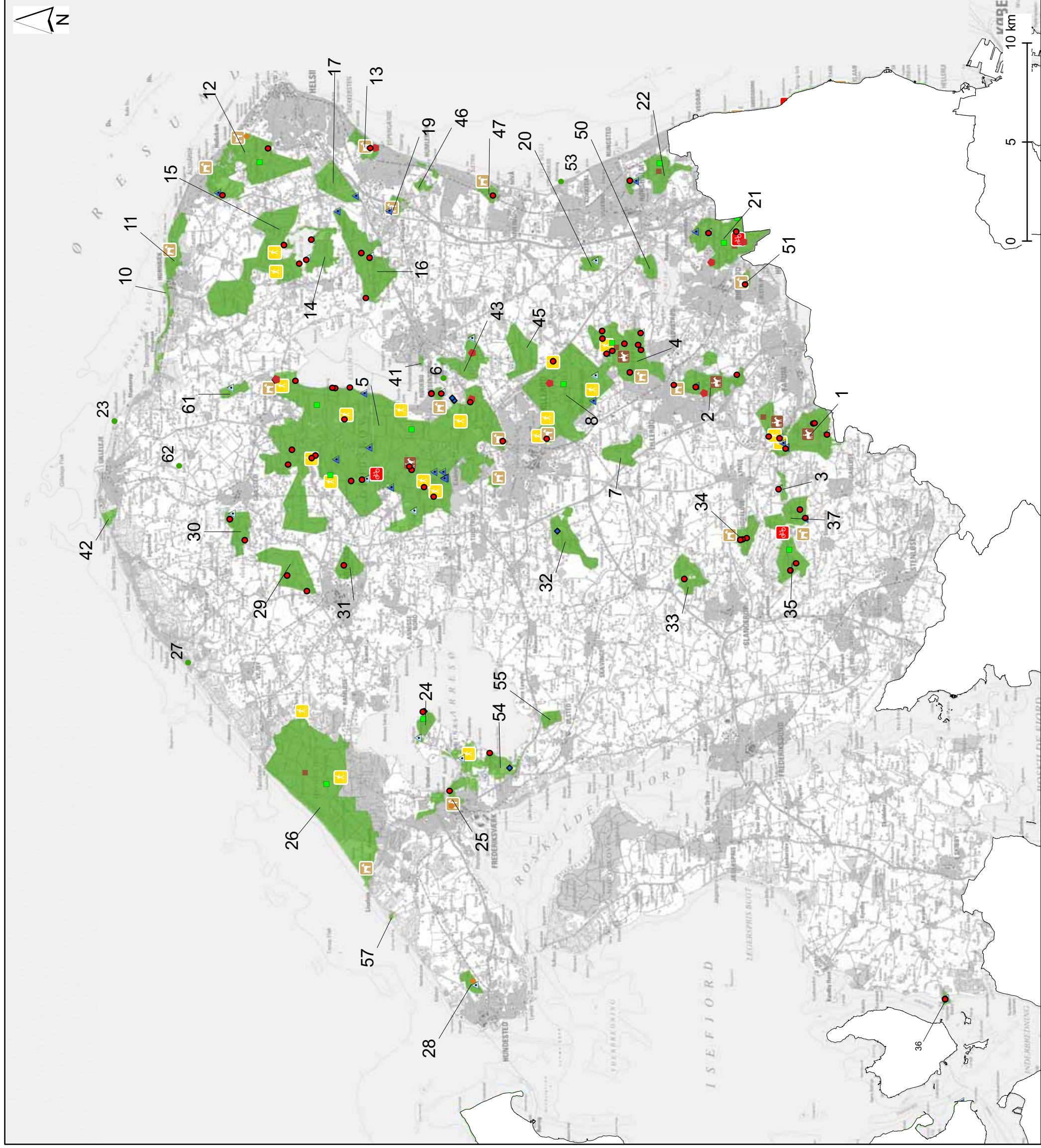
Friluftsfaciliteter

- Båtplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- △ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- ◆ Naturudstilling
- Hundeskove
- Cykelruter/MTBBruter
- Ridestier
- Ridefolder
- Vandretursfolder
- Vandrestier

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder, der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

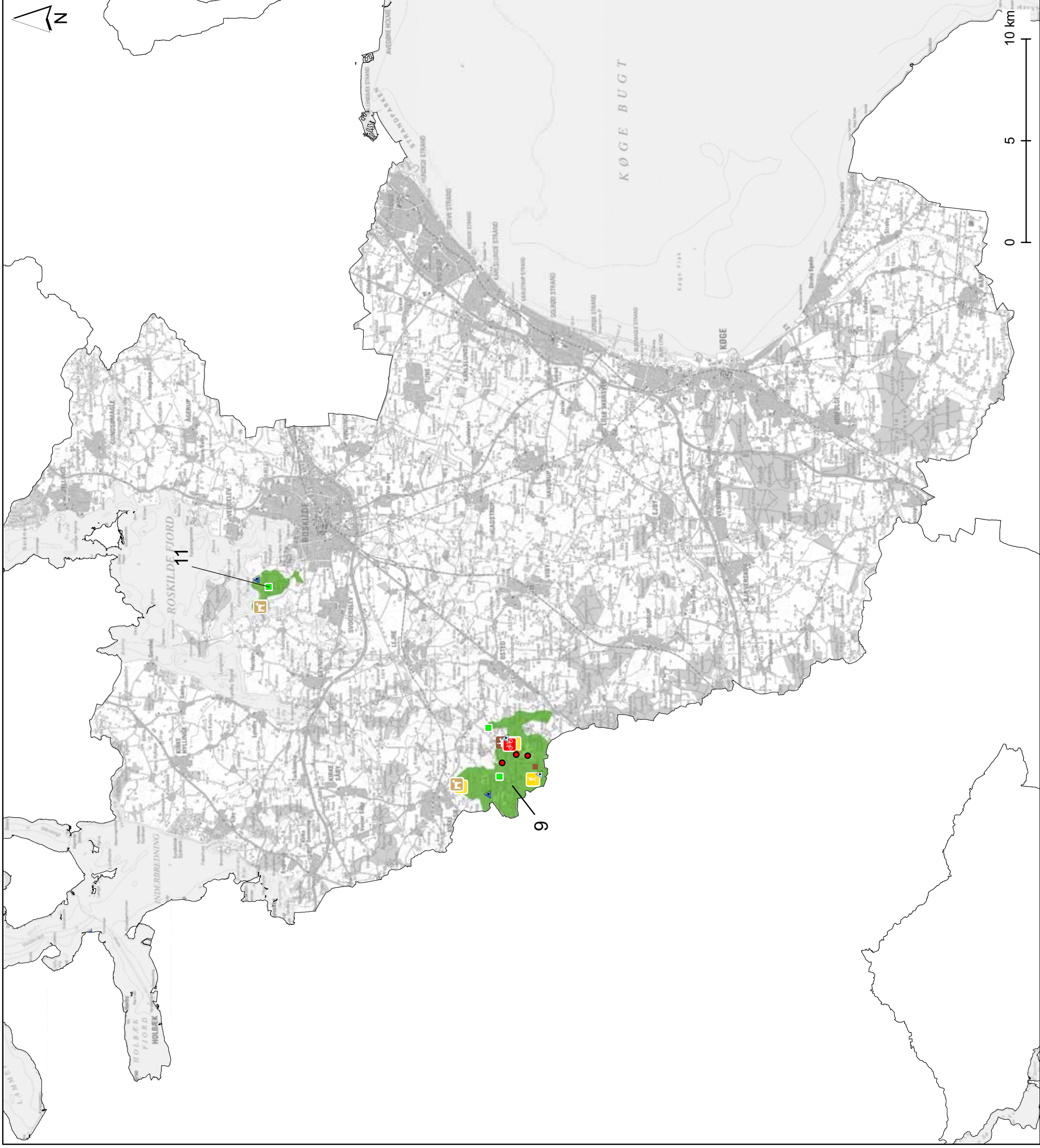
Friluftsfaciliteter

- Bålpads
- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ☐ Hundeskove
- ☐ Cykelruiter/ MTBruter
- ☐ Ridestier
- ☐ Ridefolder
- ☐ Vandretursfolder
- ☐ Vandrestier

■ SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

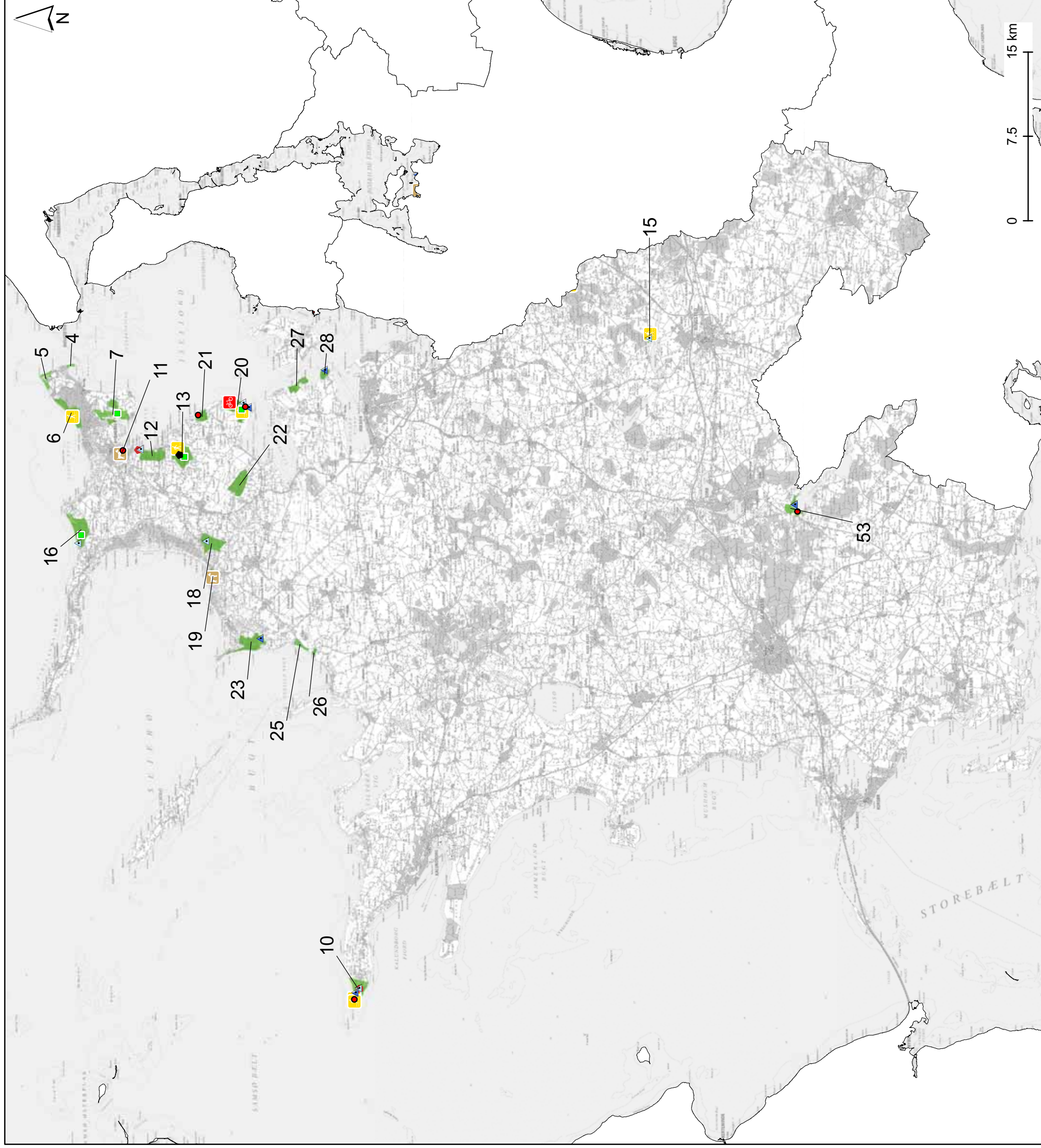
Friluftsfaciliteter

- Bålplads
- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturskoler
- Naturudstilling
- Hundeskove
- Cykelruter/ MTBruter
- Vandretursfolder
- Vandrestier

SNS areal (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

Friluftsfaciliteter

- Bålplads
- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- Naturudstilling
- Ridefolder
- Vandretursfolder

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm, 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

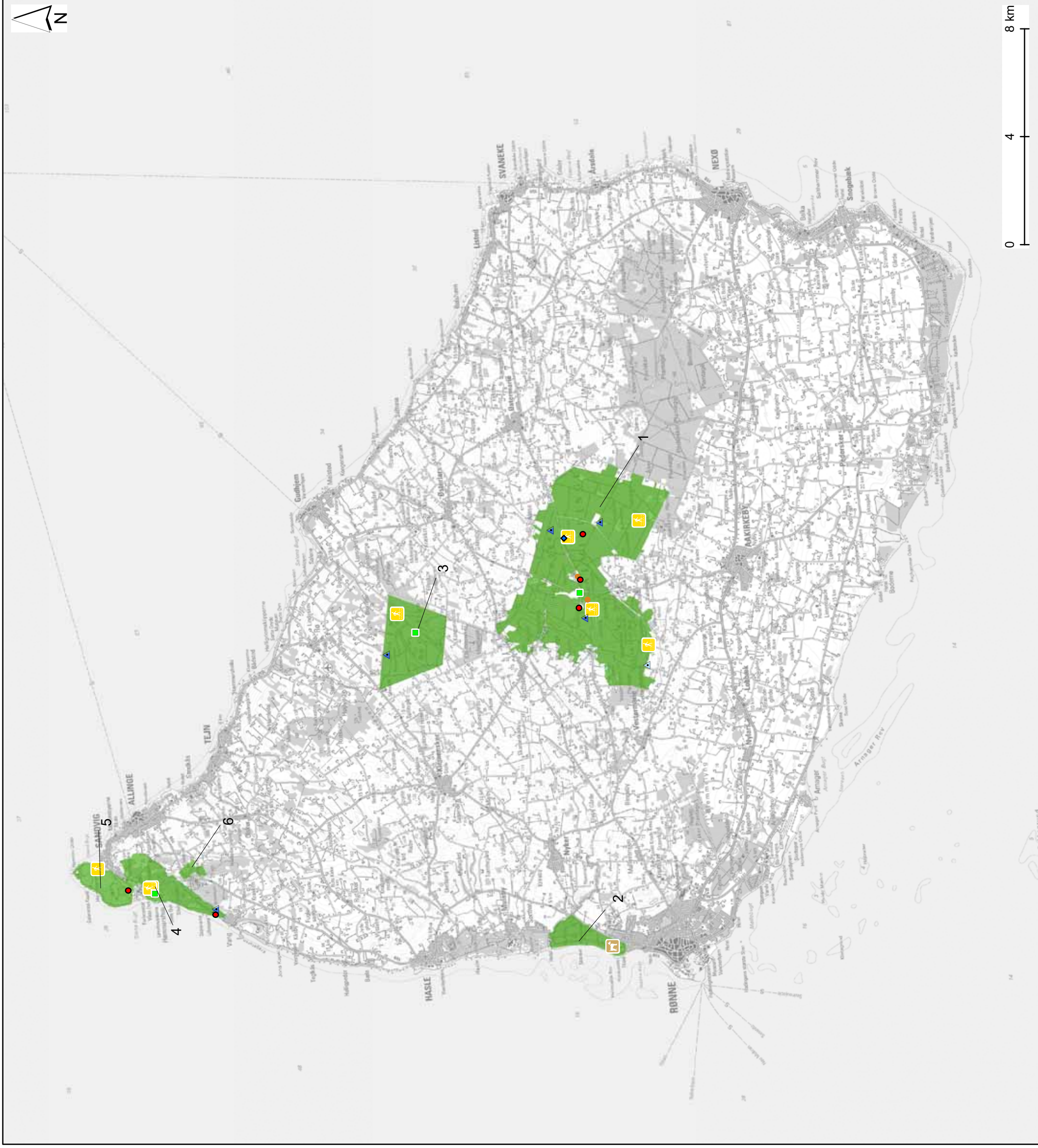
Friluftsfaciliteter

- Bålplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ☒ Hundeskove
- Vandretursfolder
- ☒ Vandrestier

■ SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

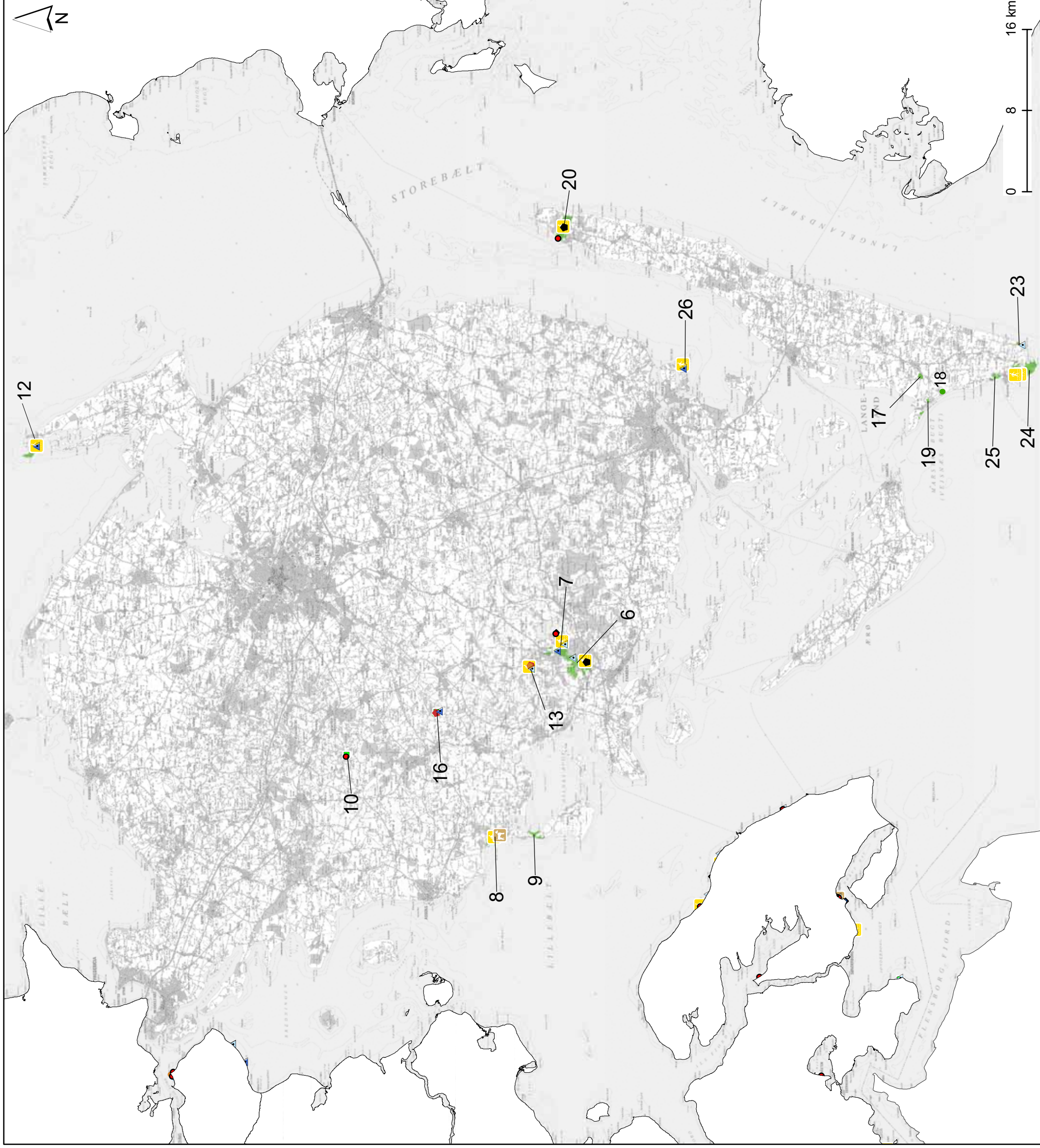
Friluftsfaciliteter

- Bålplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- 🐾 Hundeskove
- Vandretursfolder
- 📄 Vandrestier

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

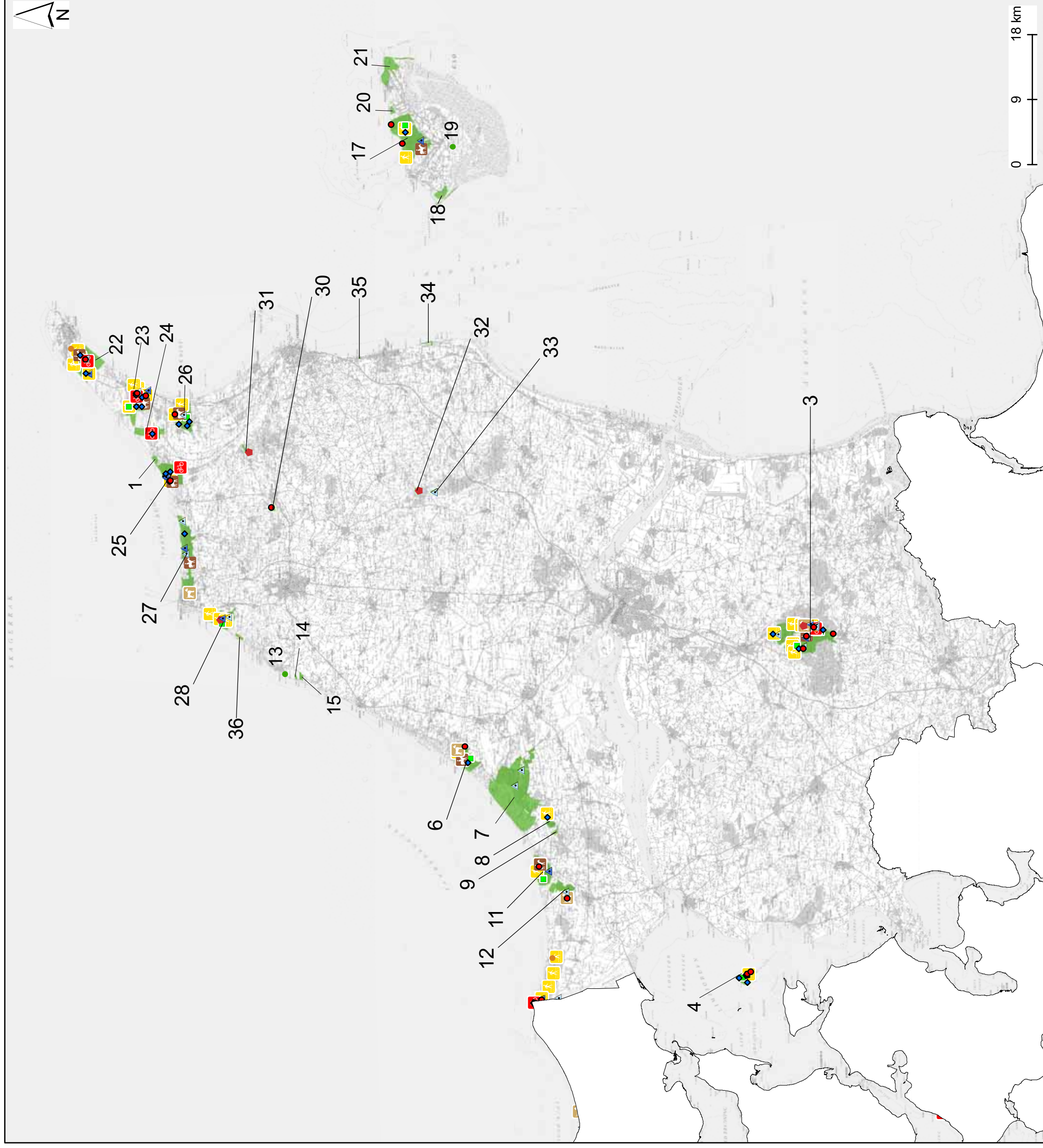
Friluftsfaciliteter

- Bålplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- ◆ Naturudstilling
- 🏠 Hundeskove
- 🐎 Ridestier
- 🌿 Vandretursfolder
- 📖 Vandrestier

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

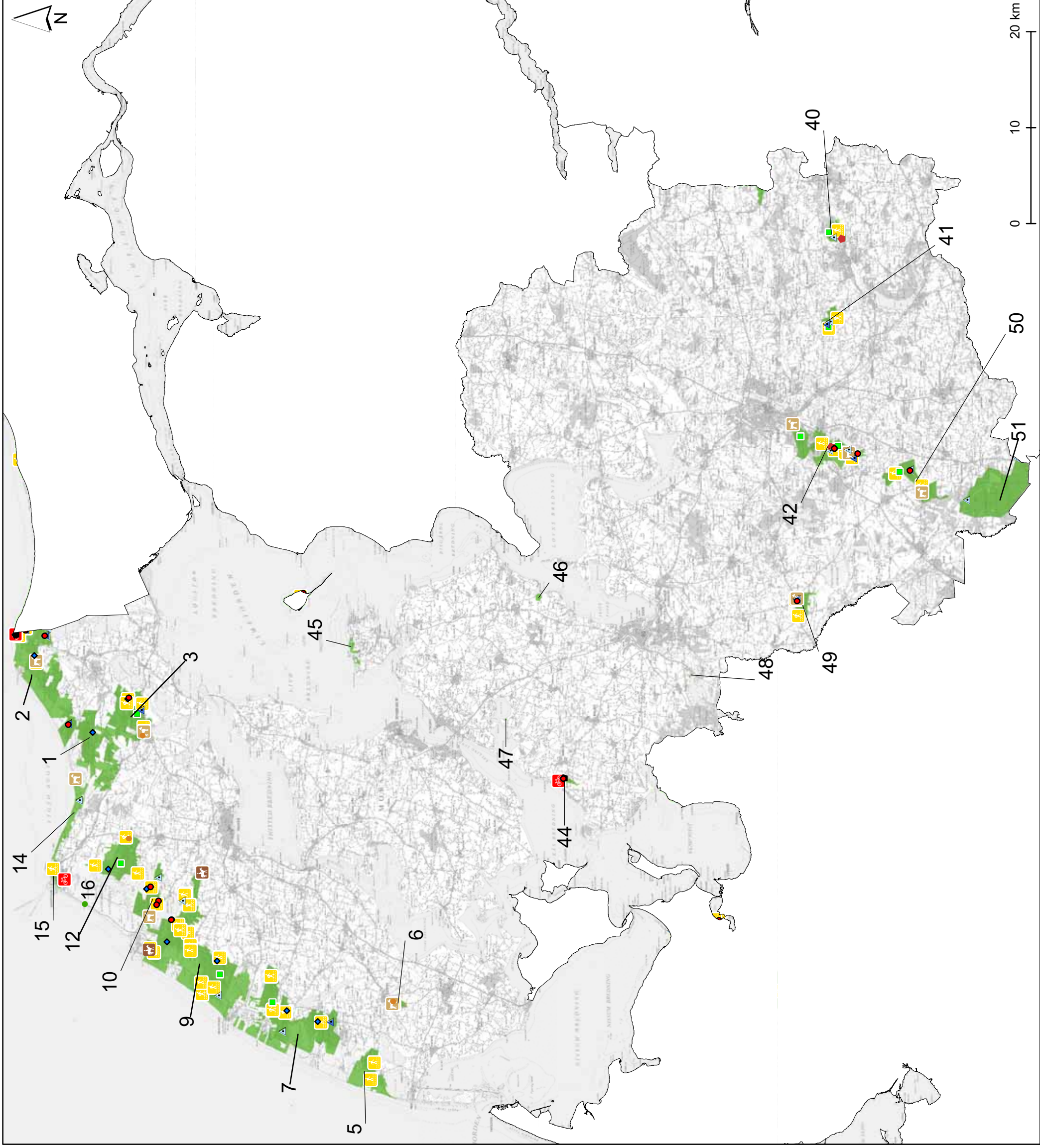
Friluftsfaciliteter

- Båtplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- △ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- Naturudstilling
- 🏠 Hundeskove
- 🏠 Ridestier
- Vandretursfolder
- 🏠 Vandrestier

SNS areal (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

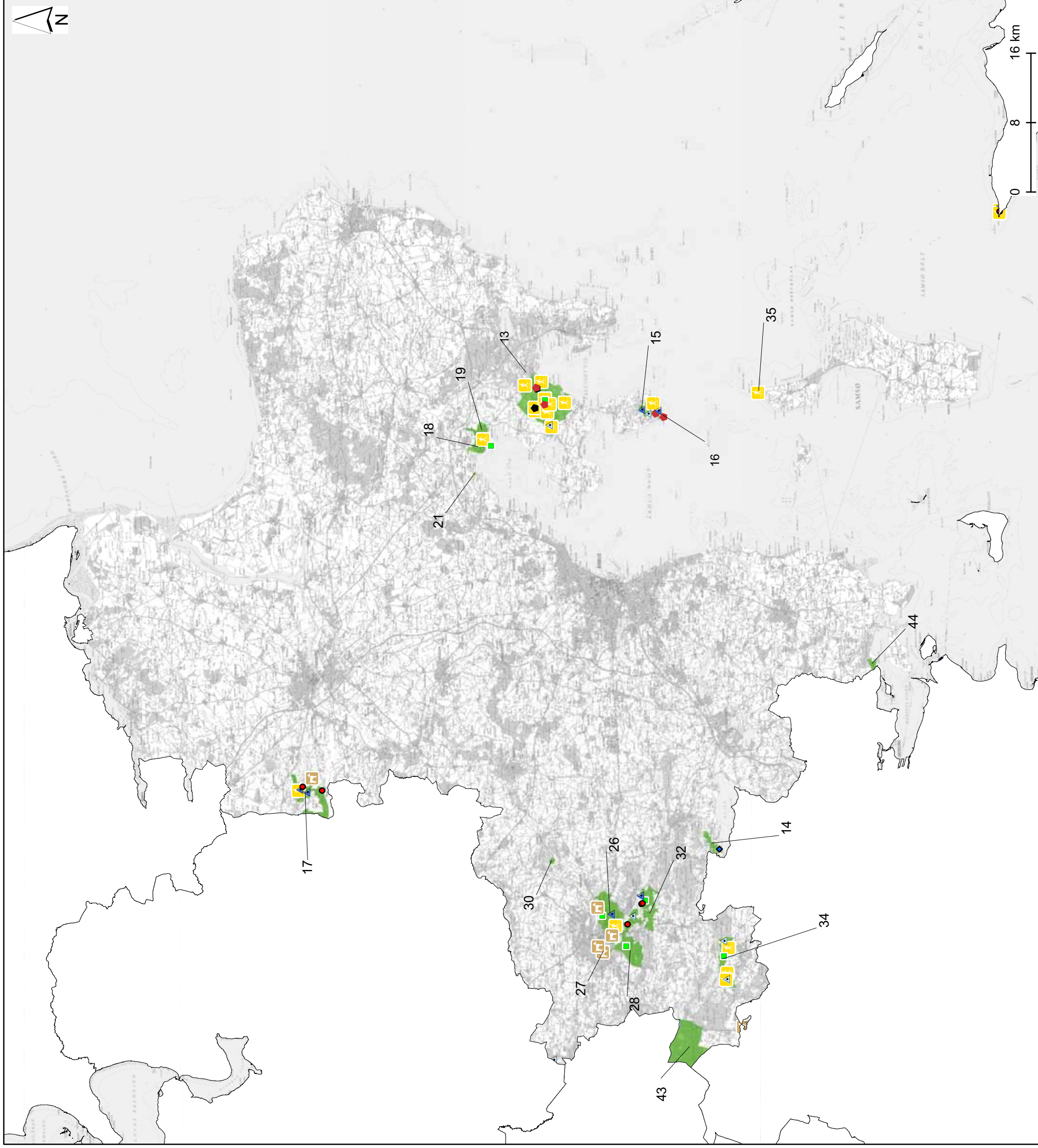
Friluftsfaciliteter

- Båtplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- △ Primitiv overnatning
- Naturskoler
- Naturudstilling
- 🏠 Hundeskove
- Vandretursfolder
- 📄 Vandrestier

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

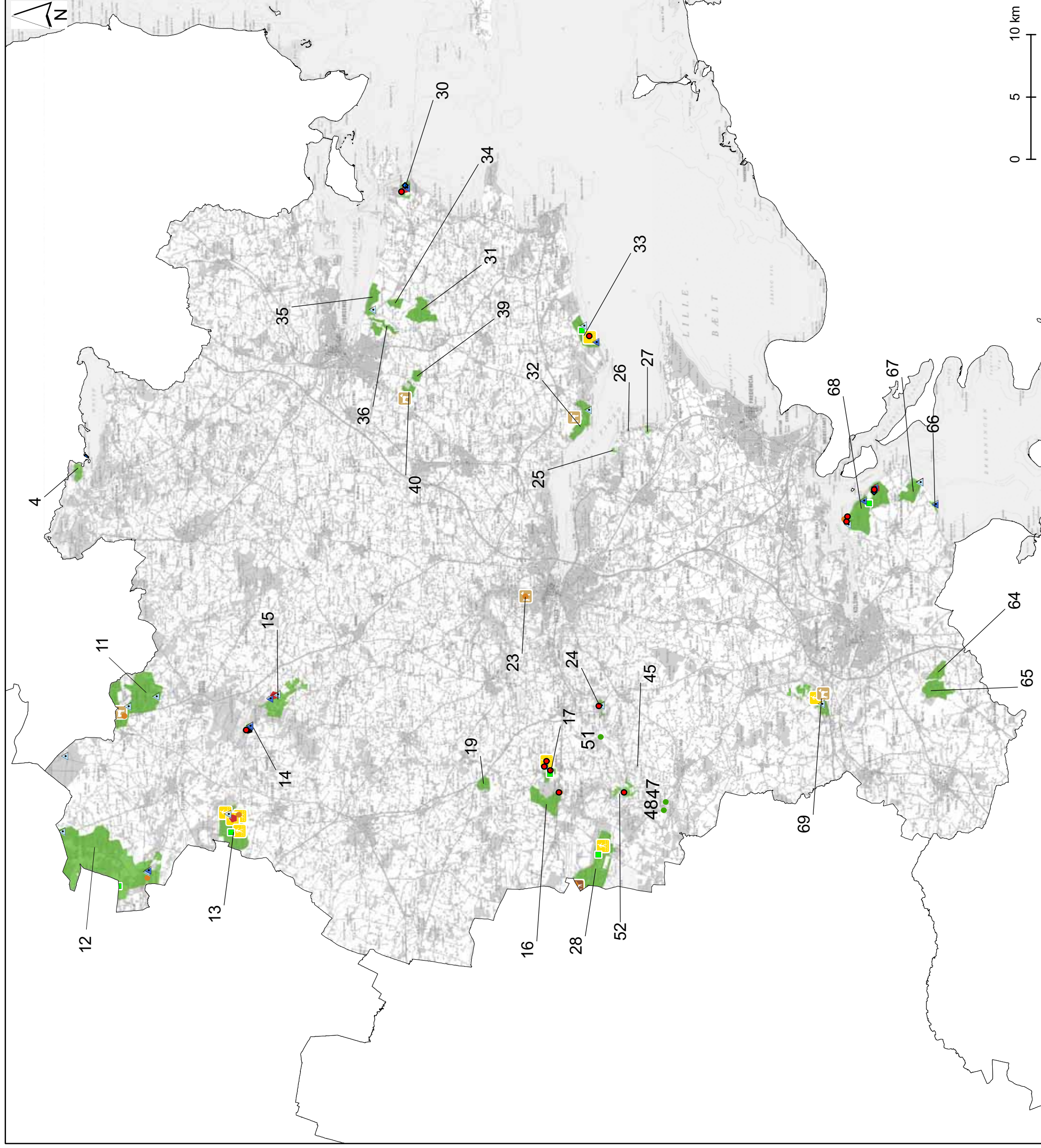
Friluftsfaciliteter

- Båtplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- △ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- Naturudstilling
- 🐾 Hundeskove
- 🐾 Ridestier
- 🌿 Vandretursfolder
- 🗺 Vandrestier

■ SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

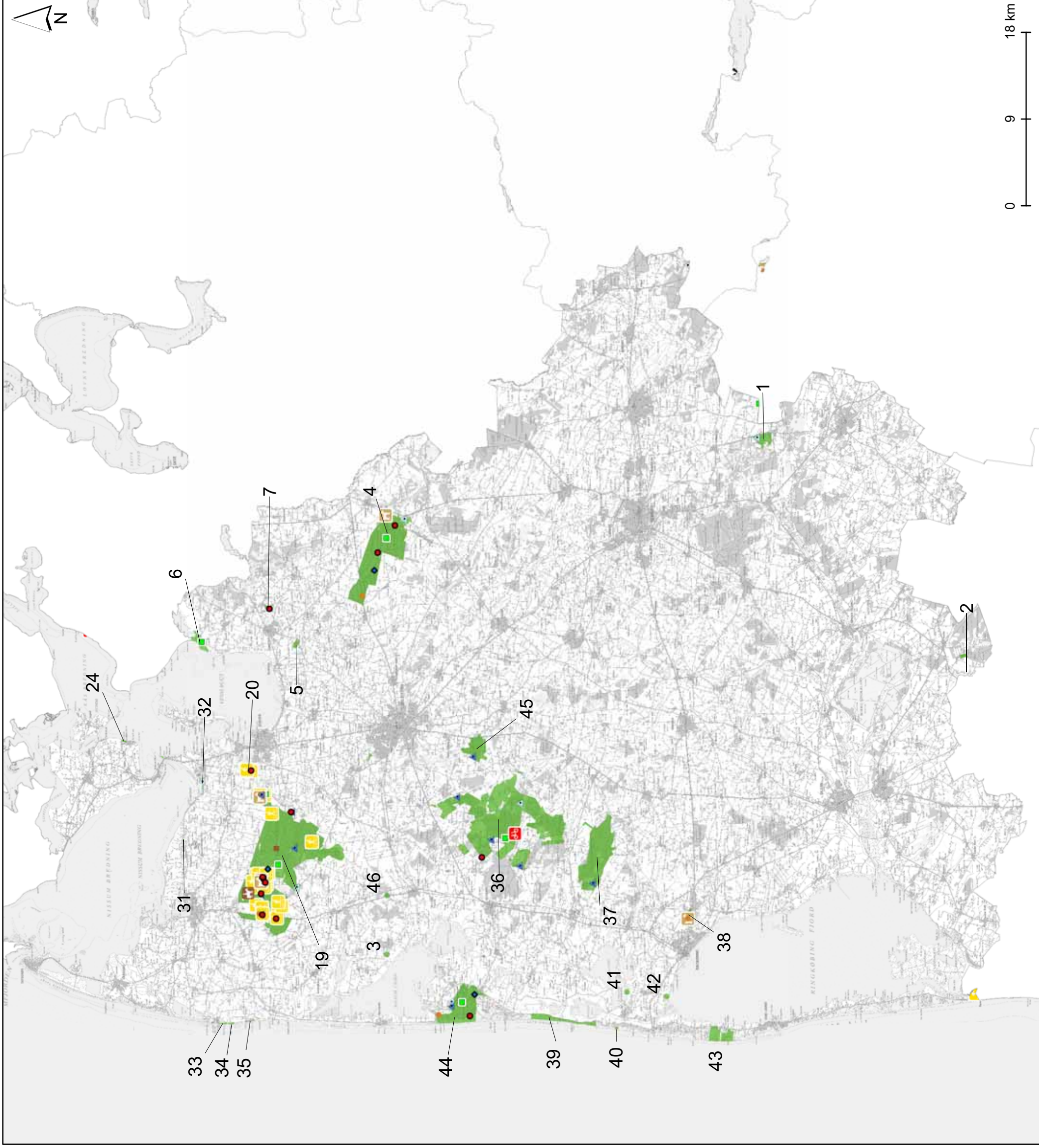
Friluftsfaciliteter

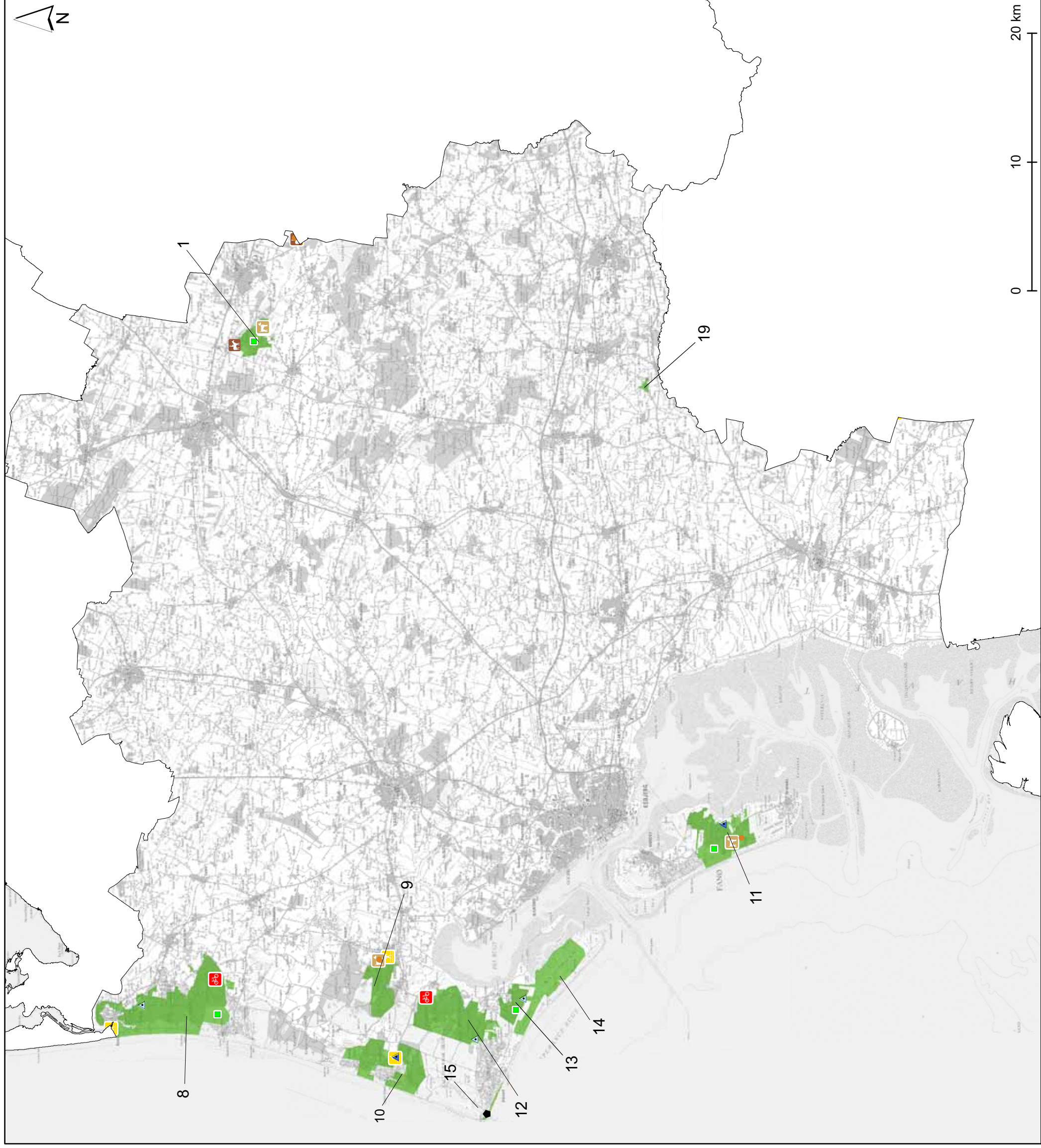
- Båtplads
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- △ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- ◆ Naturudstilling
- Hundeskove
- Cykelruter/ MTBruter
- Ridestier
- Ridefolder
- Vandretursfolder
- Vandrestier

■ SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

Friluftsfaciliteter

- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- Naturudstilling
- 🐕 Hundeskove
- 👤 Rigestier
- 📄 Vandretursfolder
- 👤 Vandrestier

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Signaturforklaring

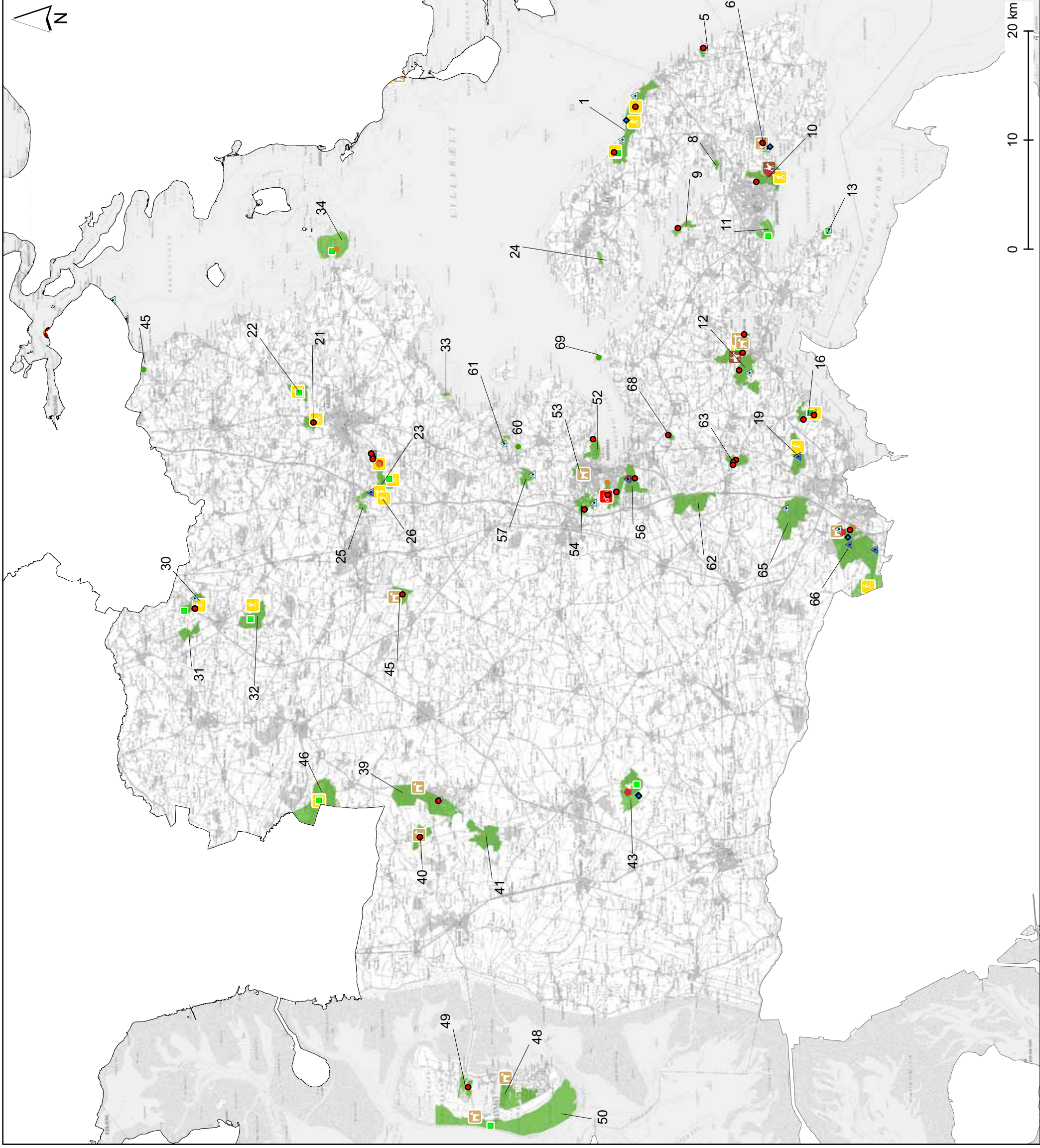
Friluftsfaciliteter

- Bålpladser
- ◆ Fugletårn
- ▲ Lejrplads
- ▲ Primitiv overnatning
- Naturlegeplads
- ◆ Naturskoler
- Hundeskove
- Cykelruter/ MTBruter
- Ridesstier
- Vandretursfolder
- Vandrestier

SNS arealer (se bemærkning)

Bemærk

- 1) Arealernes udbud af friluftsfaciliteter er illustreret vha. data fra Friluftskortet (www.friluftskortet.dk) pr. marts 2007.
- 2) Der er kun medtaget skov- og naturområder der opfylder kriterierne for videregivelse af resultater i Jensen, F. Søndergaard, 2003: Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. - Skovbrugsserien nr. 32-2003 Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.
- 3) De anførte numre henviser til den amtsvise nummerering af de pågældende skov- og naturområder i Jensen (2003).

Der synes umiddelbart at være relativ stor forskel i udbuddet af friluftsfaciliteter de enkelte SNS-arealer imellem (jf. foranstående kort): På visse arealer er der etableret mange (og mange forskellige) friluftsfaciliteter; på andre arealer er der praktisk taget ikke etableret friluftsfaciliteter overhovedet, mens andre arealer igen bærer præg af, at der fortrinsvis er få (specielle) friluftsfaciliteter – som f.eks. fugletårne og naturskoler. – Det skal dog understreges, at der ikke er foretaget en egentlig analyse af forskellen i udbuddet af friluftsfaciliteter de enkelte områder imellem (f.eks. antal af friluftsfaciliteter i forhold til arealernes størrelse etc.). Endvidere skal det bemærkes, at der ikke er gået i detaljer mht. facilitetstyper i de enkelte skove. I det følgende vil en række særtræk ved de forskellige områder blive beskrevet, hvorefter mulige årsager til forskellene kort belyses, og slutteligt vil der blive redegjort for nogle anbefalinger pba. de konstaterede forhold.

I **Københavns Amt** er det især det store antal af friluftsfaciliteter i skovene vest for København der er iøjnefaldende, mens der i Dyrehaven og på Amager Fælled er betydelig færre friluftsfaciliteter. På disse to lokaliteter gør sig dog særlige forhold gældende – f.eks. fredninger og sikkerhedsmæssige forhold. Iøjnefaldende er også, at der i Charlottenlund skov ikke er nogen friluftsfaciliteter overhovedet – ifølge friluftskortet (pr. marts 2007).

I **Frederiksborg Amt** synes der umiddelbart ingen systematisk plan for placeringen af friluftsfaciliteter. Således er der i skovene langs nordkysten kun ganske få friluftsfaciliteter, mens der i Grib Skov, St. Dyrehave og Tokkekøb Hegn er flere friluftsfaciliteter, dog er der i størstedelen af skovene forvaltet af SNS i Frederiksborg Amt kun få, eller slet ingen friluftsfaciliteter.

I **Roskilde Amt** er to skove, som administreres af Skov- og Naturstyrelsen medtaget. Umiddelbart er der flest friluftsfaciliteter i Valborup, Højbjerg, Ravnsholte, Orup Skov m.v., mens der er færre friluftsfaciliteter i Boserup Skov.

Skovene der forvaltes af Skov- og Naturstyrelsen i **Vestsjællands Amt** er karakteriseret ved at have en relativ lille størrelse, og beliggende i den nordlige del af amtet. Der synes ingen systematik i hvor mange eller typer af friluftsfaciliteter der samlet placeres i skovene. Der er få eller ingen friluftsfaciliteter i de fleste skove (Kongsøre Skov undtaget).

I **Storstrøms Amt** forvalter Skov- og Naturstyrelsen kun få arealer. Disse arealer er overordnet kendetegnet ved generelt få og spredte friluftsfaciliteter.

På **Bornholm** er der få ganske store arealer, hvor der, taget arealernes størrelse i betragtning, kun kan registreres relativt få friluftsfaciliteter (ifølge friluftskortet pr. marts 2007).

På **Fyn** forvalter Skov- og Naturstyrelsen nogle få mindre arealer, hvor der på næsten alle arealer er placeret (få) friluftsfaciliteter.

I **Nordjyllands Amt** er det særligt skovene omkring Skagen, der skiller sig ud, da der her er et stort udbud af friluftsfaciliteter. Mens der på arealerne ved Jammerbugten er der etableret tydeligt færre faciliteter. Ligesom i de øvrige

amter synes der ingen umiddelbar klar gennemskuelig systematik omkring placeringen af friluftsfaciliteter i området.

I **Viborg Amt** er der etableret mange friluftsfaciliteter, særligt i områderne i Thy er udbuddet af friluftsfaciliteter prioriteret. Mens der syd for Limfjorden er etableret betydeligt færre friluftsfaciliteter (bortset fra Dollerup, Hald Ege området).

Udbuddet af friluftsfaciliteter på arealer forvaltet af Skov- og Naturstyrelsen i **Århus amt** synes rimeligt jævnt fordelt.

Skovene, der administreres af Skov- og Naturstyrelsen i **Vejle Amt** er mellemstore arealer, hvor der er et meget varierende udbud af friluftsfaciliteter. Størstedelen af arealerne har kun få eller ingen friluftsfaciliteter.

I **Ringkøbing Amt** er det særligt Klosterheden der skiller sig ud med mange friluftsfaciliteter. Om end Klosterheden ligger i lige så lang afstand fra Holstebro som Blåbjerg, Stråso, Fejsø, Thorsted og Hoverdal Plantager er der i de sidstnævnte betydelig færre friluftsfaciliteter. I plantagerne langs vesterhavskysten er der generelt få eller ingen friluftsfaciliteter.

I **Ribe Amt** er der kun få eller ingen friluftsfaciliteter i skovene forvaltet af Skov- og Naturstyrelsen.

I **Sønderjyllands Amt** administrerer Skov- og Naturstyrelsen mange små til mellemstore arealer. Der er generelt få friluftsfaciliteter i den vestlige del af amtet, mens der er flere (men ikke mange) i den østlige del. (Dog er der også mange arealer helt uden friluftsfaciliteter i den østlige del af amtet).

Overordnet og sammenfattende gør bl.a. følgende forhold sig gældende:

- Der er påfaldende få friluftsfaciliteter på arealerne langs den jyske vestkyst, særligt i skovene/plantagerne syd for Ringkøbing Fjord til den dansk-tyske grænse.
- Der er påfaldende få friluftsfaciliteter på arealerne langs kysten på Nordsjælland.
- Der er påfaldende få friluftsfaciliteter i størstedelen af plantagerne på den jyske hede og i visse af skovene omkring Silkeborg.
- Der synes stor variation i, hvor mange friluftsfaciliteter der etableres i naturområder i nærheden af større byer.

På trods af, at befolkningens friluftsliv og etableringen af friluftsfaciliteter er et højt prioriteret indsatsområde for Skov- og Naturstyrelsen (jf. kapitel 3.2) giver det varierende udbud af friluftsfaciliteter indtrykket af, at politikken kun er svært implementerbar – med det noget ujævne og uigennemskuelige udbud med en lang række arealer hvor kun få eller slet ingen friluftsfaciliteter er etableret. – Det skal dog her bemærkes, at der naturligvis kan være gode grunde til at der evt. ikke etableres faciliteter i en række skovområder ud fra eksempelvis et beskyttelseshensyn.

Databasen bag www.friluftskortet.dk kræver en løbende opdatering fra distrikternes side, idet det naturligvis kun er de friluftsfaciliteter der er

registreret i databasen der er synlige på hjemmesiden. Såfremt de forskellige distrikter har ”glemt” at indberette de etablerede friluftsfaciliteter kan der være en uoverensstemmelse mellem det faktiske antal friluftsfaciliteter og det antal friluftsfaciliteter, som er illustreret på kortene. En anden årsag til det forskellige udbud af friluftsfaciliteter kan være en evt. manglende vilje lokalt, til at etablere det omfang af faciliteter som styrelsens overordnede politik ønsker at fremme (jf. kapitel 3.2).

På baggrund af ovenstående analyse synes der behov for at udvikle tydeligere retningslinier for hvor, og hvor mange af de forskellige typer friluftsfaciliteter placeres (og *ikke* placeres) i de lokale afdelinger af Skov- og Naturstyrelsen. Disse retningslinier kan udstikke de overordnede rammer for placering og antal af de forskellige faciliteter, og dermed lette planlægningen lokalt og samtidig udjævne de relativt store forskelle i antal og typer der synes at forekomme for nærværende. Det må antages, at en mere tydelig implementering af friluftsfaciliteter (og publikumsarbejdet helt generelt) i *driftsplanarbejdet* vil være til gavn for en mere stringent planlægning og forvaltning heraf – i samspil med de øvrige hensyn omkring skov- og naturområdernes planlægning og forvaltning.

Endelig vil en intern sikring på distriktsniveau, af de gældende procedurer, omkring den løbende indberetning af friluftsfaciliteter til www.friluftskortet.dk være ønskværdig. – Et arbejde der både vil være til gavn for såvel styrelsens interne arbejde med publikumsforhold, som for lokale brugeres og turisters mulighed for at finde den mest opdaterede information om de enkelte områders facilitetsudbud.

4.3 IFKA's undersøgelse – præsentation og perspektivering

I kapitel 4.3.1 refereres resultaterne fra Institut for Konjunktur-Analyses (IFKA) undersøgelse fra 2006, omhandlende: ”Skov- og Naturstyrelsen – Kendskab og holdninger”. Der er tale om en interviewundersøgelse pr. telefon vha. et CATI-system (Computer Aided Telephone Interview). Der er gennemført interviews af 1100 voksne danskere (over 15 år) i august 2006. En tilsvarende undersøgelse blev gennemført i 2004 (IFKA, 2006).

Disse resultater perspektiveres i kapitel 4.3.2 ved at sammenholde dem med SNS-resultaterne fra ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”, der er beskrevet ovenfor i kapitel 4.2.

4.3.1 Resultater fra IFKA's undersøgelse – brugen af friluftsfaciliteter blandt gæster i statsskovene

Det ses af tabel 4.16 at 70% ikke har anvendt statsskovenes faciliteter – og dermed 30% der har anvendt en eller flere faciliteter mindst én gang inden for de seneste 12 måneder. Godt 20% har angivet at der er benyttet faciliteter 2-5 gange i perioden. Sammenholdes 2006-resultaterne med resultaterne fra 2004, kan det konstateres at de er på samme niveau.

Tabel 4.16. Hyppigheden af den voksnes befolknings anvendelse af friluftsfaciliteter i statsskovene 2004 og 2006 (IFKA, 2006).

Hvor ofte har De inden for de seneste 12 måneder benyttet en eller flere af friluftsfaciliteterne i statsskovene, som fx fugletårne, overnatningspladser, naturlegepladser og bålsteder?	Dec.02 Dec.04 Sep.06		
	%	%	%
1 gang	-	6,5	5,8
2-5 gange	-	14,5	14,8
6-10 gange	-	3,5	4,2
11 gange eller flere	-	4,4	4,5
Ingen	-	70,8	70,3
Ved ikke	-	0,3	0,4
Antal respondenter	-	1100	1100
Antal svar	-	1100	1100

Blandt de interviewpersoner der har oplyst at de har anvendt faciliteterne, er der stillet et opfølgende spørgsmål omkring den overordnede tilfredshed med friluftsfaciliteterne (i statsskovene). Af tabel 4.17 fremgår det, at størstedelen er tilfreds eller meget tilfreds med faciliteterne – i alt godt 90%. Fra 2004 til 2006 er der sket en stigning i antallet af meget tilfredse brugere – fra 38 til 44%.

Tabel 4.17. Tilfredsheden med friluftsfaciliteterne i statsskovene 2004 og 2006 blandt voksne brugere heraf (IFKA, 2006).

Hvor tilfreds har De alt i alt været med faciliteterne?			
	Dec.02	Dec.04	Sep.06
	%	%	%
Meget tilfreds	-	38,4	44,0
Tilfreds	-	56,0	48,9
Hverken/eller	-	3,8	4,3
Utilfreds	-	1,6	1,2
Meget utilfreds	-	0,3	0,6
Ved ikke	-	0,0	0,9
Antal respondenter	-	318	323
Antal svar	-	318	323

4.3.2 IFKA-undersøgelsens resultat sammenholdt med resultatet fra "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder"

IFKA's undersøgelse viser som nævnt ovenfor, at ca. 30 % af den voksne befolkning brugte mindst én friluftsfacilitet en eller flere gange i løbet af de seneste 12 måneder (2006) i forbindelse med besøg i statsskovene. "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" viste, at knap 70 % af alle (bil-)besøgende gæster på SNS-arealer (hovedsageligt statsskove) i 1996/97 brugte en eller flere friluftsfaciliteter.

Der kan således konstateres en relativ stor forskel mellem de to resultater – omhandlende principielt den samme problematik, nemlig benyttelsen af friluftsfaciliteter på SNS-arealer. Problemstillingen angribes dog forskelligt, idet resultatet fra IFKA-undersøgelsen siger noget om den *voksne danske befolknings* brug af friluftsfaciliteter i *statsskovene*; mens analyserne af SNS-arealerne i "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" siger noget om hvorvidt *gæster (i bil)* der har besøgt et *SNS-areal* i den forbindelse har anvendt friluftsfaciliteter eller ej. – Der er således tale om en grundlæggende forskel på hvilke populationer man udtaler sig om: den voksne befolkning generelt eller konkrete besøgende på SNS-arealer. Denne forskel vil helt logisk betyde at den opnåede anvendelsesintensitet af friluftsfaciliteterne i "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" alt andet lige skal være større end det resultat der opnås med IFKA's metodik. – Nedenfor er betydningen af de to forskellige undersøgelsesmetodikker (herunder selve spørgsmålsformuleringen) søgt yderligere skitseret.

Forskellige populationer i de to undersøgelser:

- *Bil-besøgende på SNS-arealer versus den voksne befolknings besøg i statsskovene:* I "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" er der tale om svar fra besøgende som vi med sikkerhed ved har besøgt

et konkret SNS-areal. I IFKA-undersøgelsen vides der derimod ikke, hvor stor en del der reelt har besøgt et SNS-areal. At 70% angiver at de ikke har benyttet nogen friluftsfaciliteter i statsskovene kan således skyldes to forhold: a) At man ikke har besøgt en statsskov i løbet af de seneste 12 måneder, eller b) at man i forbindelse med besøg i statsskovene ikke har benyttet nogen friluftsfacilitet. I IFKA-undersøgelsen indgår der spørgsmål i relation til kendskabet til SNS – herunder hvorvidt man har bemærket de ”røde stolper, pæle eller bomme ved indgangen til nogle af de skove eller naturområder du har besøgt” – samt om man ved hvilken betydning denne markering har. Det viser sig, at godt 40% har bemærket ”den røde markering”, og – hvad der måske er nok så væsentligt – viser det sig, at blot ca. 20% angiver den korrekte betydning heraf (ca. 70% svarer ”ved ikke”). – På baggrund af ovennævnte forhold, må denne forskel mellem interview-populationerne anses for at pege i retning af, at IFKA-resultatet på 30% formodentlig er i underkanten.

- *Statsskovene versus SNS-arealer generelt:* IFKA-undersøgelsen er koncentreret til ”statsskovene”, hvorimod der også indgår andre naturtyper i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”. Dette forhold kan betyde, at tallene i IFKA-undersøgelsen er ”for små”, idet IFKA’s respondenter (måske) udelukker anvendelsen af friluftsfaciliteter på ikke-skov arealer. – Hvis de adspurgte altså reelt skelner mellem statsskovarealer der er skov eller ikke-skov.
- *Bil-besøgende versus samtlige besøgende:* I IFKA-undersøgelsen er transportformen til statsskovene underordnet og kan derfor anses for mere komplet i den henseende i forhold til ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”. Der kan stilles spørgsmål ved, hvorvidt tallene for de bil-besøgende kan udstrækkes til at gælde for samtlige besøgende. Materialet giver ikke mulighed for dannelse af evt. omregningsfaktorer fra bil-besøgende til ikke-bil-besøgende for disse spørgsmål. – Umiddelbart synes det dog vanskeligt at forestille sig, at anvendelsen af friluftsfaciliteter skulle være meget anderledes, afhængig af hvorvidt man eksempelvis er kørt i bil eller taget bussen eller cyklen til skoven. Koch (1980, s. 260) har opregnet en række omregningsfaktorer til estimering af visse karakteristika ved ikke-bilisters skovanvendelse ud fra viden om bilisters skovanvendelse. De karakteristika der måske bedst kan tænkes at have en effekt på brugen af faciliteter – nemlig de aktiviteter man har foretaget i skoven – indikerer dog ikke den store forskel mellem bilister og ikke-bilister for de mest almindelige aktiviteter. På den baggrund må det anses for overvejende sandsynligt, at oplysninger om anvendelsen af faciliteter, af gæster i bil, kan anses for gældende for samtlige gæster – men principielt kan en forskel naturligvis ikke udelukkes fuldstændigt.

Forskel i spørgsmålsformulering:

Nedenfor er gengivet den originale spørgsmålsformulering i henholdsvis IFKA-undersøgelsen og ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”.

IFKA-undersøgelsen, spørgsmål 10:

SPM 10 Hvor ofte har du inden for de seneste 12 måneder benyttet en eller flere af friluftsfaciliteterne i statskovene, som fx fugletårne, overnatningspladser, naturlegepladser og bålsteder?		
1 gang _____	☐	1
2-5 gange _____	☐	2
6-10 gange _____	☐	3
11 gange eller flere _____	☐	4
Ingen _____	☐	5
Ved ikke _____	☐	6

”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”, spørgsmål 14:

14. Hvilke publikums-faciliteter så De på Deres tur i dette skov-/natur-område i dag - og hvilke benyttede De? (sæt kryds ved hver ting De så, og kryds ved hver ting De benyttede her i dag)		
	Så	Benyttede
Informationstavler/-skilte	☐	☐
Informationsfoldere/-brochurer	☐	☐
Afmærkede ruter (malede pletter på træer, skilte) ..	☐	☐
Borde/bænke	☐	☐
Affaldsstativer	☐	☐
Toiletter	☐	☐
Bål- og grillpladser	☐	☐
Primitive overnatningspladser	☐	☐
Fugle-/udsigtstårn	☐	☐
Iskiosk	☐	☐
Andet	☐	☐
Hvis Andet, skriv da venligst hvad:		

Spørgsmålenes forskellige formulering giver anledning til flg. bemærkninger:

- *Eksemplificering af friluftsfaciliteter i spørgsmålsformuleringerne:* I IFKA-undersøgelsen eksemplificeres hvad der forstås ved friluftsfaciliteter, med flg.: ”... som fx fugletårne, overnatningspladser, naturlegepladser og bålsteder”. I ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” er der i stedet anført en liste med forskellige faciliteter som kunne afkrydses i forhold til om man havde benyttet dem eller ej (samt om man havde set disse faciliteter). Flg. faciliteter var nævnt: ”Informationstavler/-skilte, Informationsfoldere/-brochurer, Afmærkede ruter (malede

pletter på træer, skilte), Borde/bænke, Affaldsstativer, Toiletter, Bål- og grillpladser, Primitive overnatningspladser, Fugle-/udsigtstårn, Iskiosk og Andet”. IFKA’s eksemplificering af friluftsfaciliteter er mere snæver end hvad der indgår i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” – der principielt er altomfattende, idet svarmuligheden ”Andet” indgik som et svaralternativ. Faciliteterne der nævnes i IFKA-undersøgelsen kan karakteriseres som relativt store og specielle. Det kan diskuteres hvorvidt det er hensigtsmæssigt at eksemplificere friluftsfaciliteter med disse forholdsvist specielle faciliteter (hvilket selvfølgelig er helt afhængigt af hvad man ønsker at måle). – Men mon ikke de fleste skovgæster også opfatter eksempelvis borde og bænke som friluftsfaciliteter? (Oustrups arbejde om skovopfattelse (2007) understøtter dette udsagn). Det må derfor antages, at en række af de adspurgte der har svaret, at de ikke har anvendt de nævnte (relativt specielle) friluftsfaciliteter på deres besøg i statsskovene, godt kan have anvendt andre, men mindre markante faciliteter som borde, bænke, informationstavler, affaldsstativer etc. – Man kan sige, at benyttelsesgraden af statsskovenes friluftsfaciliteter må formodes i relativ høj grad at afhænge af hvilke typer der nævnes som eksempler. (På den anden side kan det dog ikke udelukkes at visse svarpersoner har inddraget brugen af andre faciliteter, end de der er nævnt som eksempler, i deres svarafgivelse).

- *Hukommelse:* Ud over forskellen i spørgsmålets indhold (eksemplificering af faciliteter) er der også en anden væsentlig forskel mellem de to spørgsmålsudformninger. I ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” spørges respondenterne i forbindelse med deres helt konkrete besøg den samme dag – på et konkret SNS-areal, mens IFKA-undersøgelsen spørger respondenterne om brugen af friluftsfaciliteter (i statsskovene) for op til 12 måneder siden. Der er derfor relativ stor sandsynlighed for, at respondenterne i IFKA’s undersøgelse har glemt, og dermed undervurderer deres faktiske brug af faciliteter (herunder besøg i statsskovene i det hele taget) når der spørges over et sådan tidsspænd. – Et forhold der altså peger i retning af, at befolkningens brug af friluftsfaciliteter i statsskovene undervurderes ved den anvendte spørgsmålsformulering.
- *Overdrivelse:* Det er alment konstateret, at interviewpersoner enten over- eller underdriver, når de bliver spurgt om hyppigheder af forskellige aktiviteter – som det bevidst eller underbevidst – anses for ”rigtigt” eller ”politisk korrekt” enten at give et ”højt tal” for (f.eks. hyppigheden af motionsaktiviteter eller skovbesøg (Jensen & Koch, 1997; Jensen, 2003)), eller et ”lavt tal” (f.eks. forbrug af alkohol eller cigaretter). Hvorvidt brugen af friluftsfaciliteter hører til en sådan kategori er måske nok tvivlsomt. Der kan dog tænkes en mindre effekt (der i så fald vil trække i modsat retning af ovennævnte undervurdering af facilitetsanvendelse), nemlig det faktum, at der i spørgsmålet er et ”indlejret/skjult” spørgsmål om besøgshyppigheden i statsskove i det hele taget.

Hvor retvisende resultatet af IFKA-undersøgelsen er, kan næppe vurderes fuldt objektivt og præcist. Men på baggrund af ovennævnte vurderinger anses det dog mest sandsynligt, at det opnåede resultat på en benyttelsesgrad på 30% i den voksne befolkning formodentlig er et konservativt bud, idet en række forhold ved den gennemførte metodik trækker i retning af en vis undervurdering. Især problematikken omkring hukommelseffekten og ”ikke”-kendskabet til SNS må anses at have en effekt i den retning.

Hvorvidt resultatet fra analyserne af materialet fra ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” er den fulde sandhed kan naturligvis diskuteres. Der er i hvert fald to forhold der bør tages i betragtning ved en vurdering af resultatet, nemlig: a) der er alene tale om besøgende der har anvendt bil som transportmiddel til det besøgte område – anvender den samme andel (69%) af ikke-bil besøgende også friluftsfaciliteter under deres besøg på SNS-arealer?, og b) resultaterne bygger på data indsamlet for ca. 10 år siden (1996/97) – er de gældende i dag?

4.3.3 Opfølgende undersøgelse af brugen af friluftsfaciliteter

Ved *Center for Skov, Landskab og Planlægning*, Københavns Universitet, er der medio 2007 startet en national undersøgelse af den voksne danske befolknings brug af skovene (og andre naturområder) til friluftsliv, samt dyrelivets betydning herfor. Undersøgelsen er en del af delprojekt 1: ”Dyrelivets betydning for samfundsøkonomien, befolkningen, jordbrugets økonomi og jægerne”, i forskningsprojektet *Vildt & Landskab* (www.vildtoglandskab.dk).

På baggrund af ovennævnte metodediskussion omkring dataindsamlingen i henholdsvis IFKA-undersøgelsen og ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” vedrørende anvendelsen af friluftsfaciliteter, er der afsat rum i denne nye undersøgelse til at kvalificere denne diskussion. (Se appendiks 1 for den præcise formulering af de opfølgende spørgsmål omkring publikumsfaciliteter)⁶.

Undersøgelsen gennemføres som en postbesørget landsdækkende spørgeskemaundersøgelse af et repræsentativt udvalg af den voksne danske befolkning (2000 personer i alderen ca. 15-77 år). Dataindsamlingen sker over en 12 måneders periode fra august 2007 til juli 2008. - At dataindsamlingen strækkes over ét år (167 personer kontaktes hver måned) sikrer en minimering af *hukommelse*-problematikken idet en række spørgsmål er relateret til *sidsst* man var på skovbesøg.

Spørgsmålene der indgår i undersøgelsen vil bl.a. bidrage til følgende forhold:

⁶ Udover spørgsmål i relation til friluftsfaciliteter, indgår der en lang række spørgsmål om dyrelivets betydning for befolkningen samt holdninger til en række vildtforvaltningstiltag. Ligeledes indgår der en række basale spørgsmål omkring befolkningens friluftsliv i skovene og andre naturområder – eksempelvis aktiviteter, besøgsvarighed, transportmiddel og -tid, færdsel uden for vej og sti, antal sete dyr mm.

- 1) IFKA-undersøgelsens spørgsmål afprøves i to forskellige udgaver⁷: a) den oprindelige udgave med en kort liste af eksempler på friluftsfaciliteter: "..., som f.eks. fugletårne, overnatningspladser, naturlegepladser og bålsteder"; samt b) en udgave med en udvidet liste af eksempler på faciliteter: "..., som f.eks. borde, bænke, toiletter, affaldstativer, informationsskilte, afmærkede ruter, fugletårne, overnatningspladser, naturlegepladser og bålsteder". (Spørgsmål 34 i appendiks 1).

Denne afprøvning af to formuleringer gør det muligt at kvalificere ovennævnte diskussion i kapitel 4.3.2 omkring betydningen af *eksemplificeringen* af friluftsfaciliteter i forbindelse med spørgsmålsformuleringen.

- 2) Der indgår desuden to spørgsmål der henholdsvis relaterer sig til selve *benyttelsen* af 17 specifikke friluftsfaciliteter samt *oplevelsen* af mængden af disse (spørgsmål 23 og 24 i appendiks 1).

Disse spørgsmål giver et umiddelbart svar på selve anvendelsesgraden af de enkelte faciliteter i forbindelse med det *senest* gennemførte skovbesøg (minimering af hukommelsesproblematikken); samt hvorvidt man oplever om der er "for mange, tilpas eller for få" af de pågældende facilitetstyper. Der er således tale om ganske nuanceret information om selve anvendelsen af de enkelte faciliteter og syn på udbuddet af de specificerede facilitetstyper. Idet svarpersonerne også bliver bedt om at anføre hvilken konkret skov der blev besøgt, giver det mulighed for en overordnet kvantificering af friluftsfaciliteternes anvendelse på såvel Skov- og Naturstyrelsens arealer og eksempelvis privatejede arealer.

I afsnit 4.3.2 er problematikken omkring *bil-besøgendes versus samtlige besøgendes* anvendelse af friluftsfaciliteter diskuteret. Dette skyldes, at resultaterne fra "Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder" alene gælder for besøgende der har anvendt bil som transportmiddel ud til det pågældende skov/naturområde. Spørgsmål 23 omkring facilitetsbrug, sammenholdt med informationer omkring svarpersonernes transportmiddel, giver således mulighed for at kvalificere diskussionen om hvorvidt der er forskel mellem bil-besøgendes og ikke-bil-besøgendes facilitetsanvendelse.

- 3) Der indgår endvidere et mere fremadrettet (og dermed også mere hypotetisk) spørgsmål i undersøgelsen: "Hvilke forandringer i naturen/landskabet omkring Deres by/bopæl ville få Dem til at komme hyppigere derud?" (spørgsmål 39 i appendiks 1). Dette spørgsmål vil give indikationer om hvilke *ønsker* til såvel mere naturorienterede tiltag, samt mere friluftsfacilitets orienterede tiltag befolkningen giver udtryk for.

⁷ Der er udarbejdet to udgaver af spørgeskemaet, så halvdelen af svarpersonerne modtager en skemaudgave med den oprindelige formulering (A-skemaet), mens den anden halvdel modtager B-skemaet med den udvidede formulering.

Der er således, gennem ovennævnte spørgsmål i delprojekt 1 i forskningsprojektet *Vildt & Landskab*, søgt at give Skov- og Naturstyrelsen yderligere kvalificerede bidrag vedrørende benyttelsen af (og synet på) friluftsfaciliteter på styrelsens arealer.

5. Konklusion og perspektivering

At sikre gode muligheder for friluftsliv i statsskovene – og på andre arealer forvaltet af SNS – er en vigtig del af styrelsens virksomhed. Ét blandt flere midler til at understøtte befolkningens muligheder for gode friluftsoplevelser er udbuddet af forskellige friluftsfaciliteter.

Udbuddet af friluftsfaciliteter

Der findes i dag en lang række friluftsfaciliteter på SNS' arealer (jf. f.eks. www.friluftskortet.dk)⁸, og de besøgende opfatter hovedsageligt mængden af faciliteter som passende. Der kan dog konstateres relativt store forskelle i udbuddet af faciliteter de enkelte SNS-arealer imellem (jf. kortene i kapitel 4.2.4): På visse arealer er der etableret mange – og mange forskellige – faciliteter; mens der på andre arealer praktisk taget ikke er etableret faciliteter overhovedet.

Det er naturligvis ikke noget mål i sig selv, at alle arealer skal have samme forsyning af friluftsfaciliteter, men det synes umiddelbart vanskeligt at uddrage en egentlig planlægningsmæssig systematik i antallet, typen eller placeringen af faciliteter når de forskellige arealer sammenlignes (jf. kapitel 4.2.4).

Der synes at være behov for at udvikle retningslinier for en overordnet politik/planlægning på området, der udstikker de generelle rammer for placeringen og antallet af de forskellige typer friluftsfaciliteter på de enkelte SNS-arealer – og arealerne imellem. Med andre ord ”et planlægningsværktøj for friluftslivet og dets faciliteter”. En mere ligeværdig vægtning af friluftsfaciliteter, og publikumsarbejdet generelt, i selve driftsplanarbejdet synes derfor oplagt.

Sådanne systemer findes allerede udviklet til brug i andre natur- og forvaltningssammenhænge. Til evt. videre inspiration for udvikling af et dansk planlægningsværktøj inden for dette felt, er et eksempel på tankegangen bag et sådant værktøj kort skitseret i vedhæftede appendiks 2.

Databasen bag www.friluftskortet.dk må anses som et meget væsentligt redskab til at følge udviklingen i udbuddet af friluftsfaciliteter – samtidig med at det giver et godt samlet ”her og nu” overblik. Sikring af procedurerne for

⁸ Det skal erindres om, at ligesom www.friluftskortet.dk indeholder en række faciliteter der *ikke* spørges eksplicit til i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”, er det omvendte forhold også gældende, idet der er spurgt konkret til en række ”almindelige” friluftsfaciliteter som informationsskilte, borde/bænke, affaldsstativer og toiletter i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”, hvilke *ikke* er blandt de typer der registres i databasen til www.friluftskortet.dk. Dette forhold gør – sammen med den kendsgerning, at der er tale om en relativ stor tidsmæssig forskydning mellem oplysningerne om anvendelsen af skov/naturområdernes faciliteter på kortene i kapitel 4.2.2 (data fra 1996/97) og oplysningerne om områdernes udbud (marts 2007) på kortene i kapitel 4.2.4 – at en direkte sammenligning af de to sæt kort skal foretages med varsomhed.

den løbende indberetning af ændringer bør således prioriteres højt. – Dette gælder for så vel det lokale SNS-niveau; men også gerne for andre arealforvalteres fremtidige indberetninger til friluftskortet, eksempelvis kommunerne.

Anvendelsen af friluftsfaciliteter

Nærværende analyser af resultaterne fra to gennemførte undersøgelser af brugen af friluftsfaciliteter i statsskovene (og andre SNS-arealer) indikerer, at man skal være meget opmærksom på de forskelle i resultaterne der kan tilskrives selve metodikken – hvad er det egentlig der måles? Der kan således konstateres en relativ stor forskel mellem de to resultater – omhandlende principielt den samme problematik, nemlig benyttelsesgraden af friluftsfaciliteter på SNS-arealer. Problemstillingen angribes dog forskelligt, idet resultatet fra IFKA-undersøgelsen siger noget om den *voksne danske befolknings* brug af friluftsfaciliteter i *statsskovene* (30%); mens analyserne af SNS-arealerne i ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder” siger noget om hvorvidt *gæster (i bil)*, der har besøgt et *SNS-areal*, i den forbindelse har anvendt friluftsfaciliteter eller ej (69%). Man kan næppe sige at det ene resultat er mere ”rigtigt” end det andet – der er reelt tale om to forskellige ting.

For at kvalificere diskussionen omkring de forskellige undersøgelseres udsagnskraft, er der i en pågående dataindsamling i regi af forskningsprojektet *Vildt & Landskab* indføjet enkelte spørgsmål med dette formål for øje. Der er både tale om spørgsmål i relation til IFKA-undersøgelsen og ”Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder”. Dataindsamlingen forventes afsluttet juli-august 2008, hvorefter analysearbejdet kan påbegyndes.

Udover at kvalificere allerede gennemførte undersøgelser, vil dette arbejde også give ny detaljeret viden om skovgæsternes generelle brug af, og syn på, en lang række konkrete friluftsfaciliteter; ligesom der indsamles mere fremadrettet information omkring hvilke facilitetstyper, skovgæsterne selv forventer vil betyde et øget antal besøg i skovene og andre naturområder i fremtiden.

En yderligere problemstilling det må anses for væsentlig at få indsigt i – og som hverken indgår i de her analyserede undersøgelser eller de ovenfor omtalte nye dataindsamlinger – er børns benyttelse af (og syn på) friluftsfaciliteter.

Herværende undersøgelser beskæftiger sig kun med den voksne befolkning (ældre end 15 år) – måske er der et andet brug (og behov) blandt fremtidens voksne?

Afslutningsvis kan nævnes, at regelmæssige indsamlinger af denne form for viden må anses som væsentlige for at følge *udviklingsmønstret* i såvel brug af, som ønsker til, udbuddet af friluftsfaciliteter.

6. Referencer

Canger, S. & Koch, N. Elers (1986):

Skovopbygning til glæde for friluftslivet – et arbejdsnotat. Marginaljorder og miljøinteresser, Miljøministeriets projektundersøgelser 1986, teknikerrapport nr. 8, Skov- og Naturstyrelsen, København. 239 s.

Caspersen, O. Hjorth & Olafsson, A. Stabl (2006):

Oplevelsesværdier og det grønne håndtryk. En metode til kortlægning og udvikling af friluftsoplevelser i hovedstadsregionen. By- og Landsplanserien nr. 27-2006. Forskningscentret for Skov & Landskab, Hørsholm. 96 s.

IFKA (2006):

Skov- og Naturstyrelsen – Kendskab og holdninger. IFKA – Institut for Konjunktur-Analyse, september 2006.

Jensen, F. Søndergaard (1998):

Friluftsliv i det åbne land 1994/95. Forskningsserien nr. 25-1998. Forskningscentret for Skov & Landskab, Hørsholm. 151 s.

Jensen, F. Søndergaard (2003):

Friluftsliv i 592 skove og andre naturområder. Skovbrugsserien nr. 32-2003. Forskningscentret for Skov & Landskab, Hørsholm. 335 s.

Jensen, F. Søndergaard & Koch, N. Elers (1997):

Friluftsliv i skovene 1976/77–1993/94. Forskningsserien nr. 20. Forskningscentret for Skov & Landskab, København. 215 s.

Kaae, B. C. & Madsen, L. Møller (2003):

Holdninger og ønsker til Danmarks natur. By- og Landsplanserien nr. 21-2003. Forskningscentret for Skov & Landskab, Hørsholm. 128 s.

Koch, N. Elers (1978):

Skovens friluftsfunktion i Danmark. I. del. Befolkningens anvendelse af landets skove. (Forest Recreation in Denmark. Part I: The Use of the Country's Forests by the Population). Forstl. Forsøgsv. Danm., København, 35 (1978): 285–451.

Koch, N. Elers (1980):

Skovens friluftsfunktion i Danmark. II. del. Anvendelsen af skovene, regionalt betragtet. (Forest Recreation in Denmark. Part II: The Use of the Forests Considered Regionally). Forstl. Forsøgsv. Danm., København, 37(1980): 73–383.

Koch, N. Elers (1984):

Skovens friluftsfunktion i Danmark. III. del. Anvendelsen af skovene, lokalt betragtet. (Forest Recreation in Denmark. Part III: The Use of the Forests Considered Locally). Forstl. Forsøgsv. Danm., København, 39(1984): 121–362.

Koch, N. Elers & Jensen, F. Søndergaard (1988):

Skovenes friluftsfunktion i Danmark. IV. del. Befolkningens ønsker til skovenes og det åbne lands udformning. (Forest Recreation in Denmark. Part IV: The Preferences of the Population). Forstl. Forsøgsv. Danm., København, 41(1988): 243–516.

Oustrup, L. (2007):

Skovopfattelse blandt danskere og i skovlovgivningen. Forest & Landscape Research no. 38-2007. Danish Centre for Forest, Landscape and Planning. 298 s.

Skov- og Naturstyrelsen (1995):

Oplevelser i statsskovene. Friluftslivet på Skov- og Naturstyrelsens arealer. Miljø- og Energiministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

Skov- og Naturstyrelsen (2002a):

Skov- og Naturstyrelsens velfærdsprofil. Bidrag til velfærds- og sundhedspolitikken som led i Skov- og Naturstyrelsens arealforvaltning. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

Skov- og Naturstyrelsen (2002b):

Danmarks Nationale Skovprogram. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

Skov- og Naturstyrelsen (2006a):

Resultatkontrakt 2006. Skov- og Naturstyrelsen. [online]. Citeret den 29. maj 2007. Tilgængelig på: <http://www.skovognatur.dk/Om/Maal/>

Skov- og Naturstyrelsen (2006b):

Naturforvaltning 2005. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen. [online]. Citeret den 29. maj 2007. Tilgængelig på: <http://www.skovognatur.dk/Udgivelser/2006/Naturforvaltning2005.htm>

Skov- og Naturstyrelsen (2007a):

Skov og Natur i tal 2007. Miljøministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

Skov- og Naturstyrelsen (2007b):

<http://www.friluftskortet.dk/>

<http://www.vildtoglandskab.dk/>

Appendiks 1

Spørgsmål omkring brugen af og holdninger til friluftsfaciliteter i opfølgende undersøgelse

I dette appendiks er listet de spørgsmål der relaterer sig til brugen af - og holdninger til - friluftsfaciliteter der indgår i dataindsamlingen i forbindelse med delprojekt 1: ”Dyrelivets betydning for samfundsøkonomien, befolkningen, jordbrugets økonomi og jægerne”, i forskningsprojektet *Vildt & Landskab*.

Dataindsamlingen er påbegyndt august 2007 og forløber over en 12 måneder periode ved *Center for Skov, Landskab og Planlægning*, Københavns Universitet.

Undersøgelsen gennemføres som en postbesørget landsdækkende spørgeskemaundersøgelse af et repræsentativt udvalg af den voksne danske befolkning (2000 personer i alderen ca. 15-77 år).

23. Hvilke friluftsfaciliteter benyttede De under besøget?

(sæt kryds ved **hver** facilitet De benyttede)

- Informationstavle/-skilt
- Informationsfolder/-brochure
- Afmærket vandrerute (malede pletter på træer, skilte) .
- Afmærket cykelrute (inkl. mountain-bike rute)
- Afmærket riderute
- Motionssti/-facilitet
- Bord/bænk
- Affaldsstativ
- Toilet
- Bål- og grillplads
- Primitive overnatningspladser/lejrpladser
- Fugle-/udsigtstårn
- Naturlegeplads
- Naturudstilling
- Iskiosk
- Hundeskov
- P-plads
- Andet

Hvis ANDET, skriv da venligst hvad:.....

24. Hvordan oplevede De *mængden* af friluftsfaciliteter?

(sæt ét kryds ud for *hver* af friluftsfaciliteterne)

	For mange	Tilpas	For få	Ved ikke
Informationstavler/-skilte	☐	☐	☐	☐
Informationsfoldere/-brochurer	☐	☐	☐	☐
Afmærkede vandreruter (malede pletter på træer, skilte)	☐	☐	☐	☐
Afmærkede cykelruter (inkl. mountain-bike ruter)	☐	☐	☐	☐
Afmærkede rideruter	☐	☐	☐	☐
Motionsstier/-faciliteter	☐	☐	☐	☐
Borde/bænke	☐	☐	☐	☐
Affaldsstativer	☐	☐	☐	☐
Toiletter	☐	☐	☐	☐
Bål- og grillpladser	☐	☐	☐	☐
Primitive overnatningspladser/lejrpladser	☐	☐	☐	☐
Fugle-/udsigtstårne	☐	☐	☐	☐
Naturlegepladser	☐	☐	☐	☐
Naturudstillinger	☐	☐	☐	☐
Iskiosker	☐	☐	☐	☐
Hundeskove	☐	☐	☐	☐
P-pladser	☐	☐	☐	☐
Andet	☐	☐	☐	☐

Hvis ANDET, skriv da venligst hvad:

A.

34. Hvor ofte har De inden for de seneste 12 måneder benyttet en eller flere af friluftsfaciliteterne i STATSSKOVENE, som f.eks. fugletårne, overnatningspladser, naturlegepladser og bålsteder?

(sæt ét kryds)

- 1 gang
- 2-5 gange
- 6-10 gange
- 11 gange eller flere
- Ingen
- Ved ikke

B.

34. Hvor ofte har De inden for de seneste 12 måneder benyttet en eller flere af friluftsfaciliteterne i STATSSKOVENE, som f.eks. borde, bænke, toiletter, affaldstativer, informationsskilte, afmærkede ruter, fugletårne, overnatningspladser, naturlegepladser og bålsteder?

(sæt ét kryds)

- 1 gang
- 2-5 gange
- 6-10 gange
- 11 gange eller flere
- Ingen
- Ved ikke

39. Hvilke forandringer i naturen/landskabet omkring Deres by/bopæl ville få Dem til at komme hyppigere derud?

(sæt kryds – gerne mere end ét)

- A. Bedre oplysning om områdets muligheder
- B. Flere stier *ud* til naturområderne
- C. Flere stier *i* selve naturområderne
- D. Bedre offentlig transport
- E. Flere parkeringspladser
- F. Flere toiletter
- G. Flere muligheder for at foretage rundture (til fods/på cykel) ..
- H. Bedre færdselsmuligheder over græsarealer
- I. Bedre færdselsmuligheder langs vandløb
- J. Bedre færdselsmuligheder langs hegn/skel
- K. Flere primitive lejrpladser
- L. Flere områder hvor løse hunde er tilladt
- M. Særlige områder til mountainbike(cykler)
- N. Flere anlæg til sportsaktiviteter
- O. Flere husdyr at se på
- P. Flere vildtlevende dyr i naturen, så der er større chance for at se dem
- Q. Flere naturområder
- R. Flere engarealer
- S. Flere skove
- T. Renere strande
- U. Renere søer
- V. Flere snoede vandløb
- X. Etablering af kunstige udsigtpunkter/kælkebakker
- Y. Flere motionsstier med motionsredskaber
- Z. Flere motionsstier bemandet med instruktører/vejledere
- Æ. Andet

Hvis ANDET, skriv da venligst hvad:

– og hvilken af de forandringer De har afkrydset ovenfor i spørgsmål 39 vil have størst betydning for hvorvidt De vil komme hyppigere ud i naturen/landskabet?

(skriv bogstavet for den pågældende forandring – også selvom De evt. kun har sat ét kryds ovenfor)

Forandring er mest vigtig

Appendiks 2

Kan friluftsfaciliteter udnyttes bedre ved hjælp af planlægningsværktøjet ROS?

Med en stadig stigende interesse for friluftsliv, er der måske behov for udvikling af en metode som er specielt rettet mod planlægning for friluftslivets interesser (herunder friluftsfaciliteter specifikt), således at disse interesser kan indgå på ligeværdige vilkår i den sammenfattende – flersidige – planlægning og drift af Skov- og Naturstyrelsens arealer.

Som inspiration for en evt. udvikling af et sådan planlægningssystem/tankegang i en dansk sammenhæng, vil der nedenfor kort blive redegjort for det amerikanske planlægningssystem *Recreation Opportunity Spectrum*, på dansk: ”Et Spektrum af Muligheder for Friluftsliv” (en rammeplanlægning for friluftsliv) – herefter blot kaldt ROS.

Hvad er ROS?

ROS-systemet er udviklet i samarbejde mellem forskning og praksis. ROS blev udviklet af bl.a. forskere på Oregon State University og Pacific Northwest Forest and Range Experiment Station, og den praktiske anvendelse af systemet blev tilpasset forvaltningsniveauet gennem et samarbejde med US Forest Service. Siden 1980 er ROS en obligatorisk del af driftsplanlægningen for både US Forest Service og Bureau of Land Management, som tilsammen forvalter over en tredjedel af de samlede offentligt ejede arealer i USA.

ROS blev udviklet på baggrund af et øget rekreativt pres på USA's naturområder. Det var målet at formalisere den planlægning og forvaltning, der allerede fandt sted i områderne. Oprindeligt var udgangspunktet for planlægningen de mest vildmarksprægede områder, idet forskningen var blevet opmærksom på disse områders sårbarhed over for den stigende rekreative udnyttelse. Siden er ROS dog blevet anvendt på praktisk taget alle typer af naturområder. ROS er således en metode til, gennem analyse af omgivelserne, at få et relativt hurtigt kendskab til de muligheder for friluftsliv, der er i et område, og dermed det nødvendige grundlag for planlægning og forvaltning.

Sammenhængen mellem omgivelser, aktiviteter og oplevelser er grundlæggende i ROS, der ser en nøje sammenhæng mellem et områdes fysiske udformning og de aktiviteter, der kan udøves i området. ROS-systemet opererer med *muligheder for friluftsliv* og med dette menes en persons mulighed for i bestemte **omgivelser** at udøve en bestemt **aktivitet** for at få en bestemt **oplevelse**. Grundtanken er således at inddele landskabet i ”klasser” som relaterer sig til forskellige typer af oplevelsesmuligheder. Den oprindelige ROS-skala opererer med en inddeling af landskabet i seks klasser afhængig af graden af eksisterende eller planlagt udvikling eller menneskelig påvirkning.

Gennem en ROS-analyse inddeles et givent område således typisk i seks såkaldte ROS-klasser:

- *Bypark* – karakteriseres af høj grad af menneskelig påvirkning, f.eks. intensiv pleje af omgivelserne med høj standard for friluftsliv. Intensiteten af brugen kan variere meget, men er ofte høj til meget høj. Der er en høj koncentration af publikumsfaciliteter, herunder skilte og andre former for regulering af de besøgendes færden.
- *Kulturlandskab med faciliteter* – spor (lyde og syn) af menneskelig aktivitet er tydelige men mindre udtalt end i byparken. Graden af den rekreative brug varierer, men når aldrig samme niveau som byparken. Området domineres af åbne naturligt bevoksede arealer, men området karakteriseres af menneskeskabte mønstre.
- *Kulturlandskab uden faciliteter* – dominans af naturprægede omgivelser, spor af menneskelig aktivitet varierer fra område til område, men indebærer asfalterede veje, jernbanespor, lejrpladser med faciliteter. Veje og motoriserede køretøjer er normale i denne klasse. Området bruges moderat, undtagen i særlige områder, og reguleringen af de besøgende er mindre tydelig end i de to foregående klasser.
- *Øde område med motorkørsel* – er karakteriseret af områder med natur eller naturligt præg. Områdernes størrelse giver en stærk følelse af afsondrethed fra mere benyttede og besøgte områder. Områderne giver desuden mulighed for at praktisere ødemarksfærdigheder, og opnåelse af følelsen af selvstændighed/uafhængighed.
- *Øde område uden motorkørsel* – ovenstående beskrivelse dækker også denne klasse, bortset fra, at der ikke er køretøjer i området.
- *Vildmark* – karakteriseres af uplejede naturomgivelser og, via sin store størrelse og beskaffenhed, ikke præget af menneskelige spor. Motorkørsel er ikke tilladt, og brugeren er i høj grad tvunget til selvstændighed og uafhængighed og der er ganske lav interaktion med andre brugere. (Denne klasse er dog næppe aktuelt i dansk sammenhæng).

Som grundlag for inddelingen tages som tidligere nævnt udgangspunkt i tre forhold: Områdets omgivelser (de fysiske rammer), de mulige aktiviteter og de sandsynlige oplevelser – og deres indbyrdes sammenhæng. Omgivelserne underinddeles efter tre kriterier: den fysiske, den sociale og den forvaltningsmæssige dimension. Den fysiske dimension beskriver landskabets naturlige egenskaber som tilgængelighed, størrelse eller spor af menneskelige aktiviteter. Den sociale dimension beskriver landskabets anvendelse, f.eks. omfanget af social interaktion, samlet besøgsintensitet, mens den forvaltningsmæssige dimension omhandler tiltag som forvaltningen har planlagt, f.eks. afmærkede ruter eller andre faciliteter. Hver enkelt dimension har betydning for type, kvalitet og mængde af de friluftsmuligheder der kan tilvejebringes.

Idet ovenstående beskrivelser kun er retningsgivende, skal der ved en praktisk analyse af et givent område suppleres med talværdier – f.eks. afstand til nærmeste vej, antal lejrpladser, størrelse, møder med andre besøgende, etc.

Planlægning med ROS

ROS indeholder således retningslinier for, hvordan man kan kortlægge de efterspurgte og udbudte muligheder for friluftsliv, hvorefter man gennem planlægningen og forvaltningen kan forsøge at tilvejebringe de ønskede muligheder. ROS er en analyse metode, der relativt hurtigt giver et overblik over de eksisterende forhold i området. Derfor kan ROS opfattes som en status-analyse, mens den egentlige planlægning også indebærer en fastsættelse af målsætning og opgørelse af valg af handlingsvej.

En optimal udnyttelse af systemet kræver, at man altid husker tankegangen bag ROS – at anskue de samlede tilstedeværende friluftsmuligheder på et spektrum fra *uberørte* til *menneskeligt påvirkede* omgivelser. Alle muligheder er ikke til stede i ét område – og skal heller ikke være det.

For at kunne anvende systemet i Danmark, kræves en tilpasning til danske forhold. I den forbindelse synes det mest hensigtsmæssigt, at udvikle et system, der kan anvendes på landsplan. Derfor er det vigtigt, at udvikle et system der har samme overordnede klasser, med den samme benævnelse, og samme overordnede kriterier og så have mulighed for at underinddele disse til brug for en mere detaljeret anvendelse. Der stilles en række krav til de kriterier, der bruges til inddelingen af omgivelserne, og dermed til klassificeringen af spektret:

- Kriterierne skal kunne observeres og måles,
- Kriterierne skal kunne påvirkes gennem planlægning og forvaltning,
- Kriterierne skal være af betydning for brugerens oplevelser og ønsker, og de skal påvirke de besøgendes valg af område at opholde sig i, og
- Kriterierne skal kunne variere

I tabel 1 er de oprindelige grænseværdier for kriteriet ”afsondrethed/tilgængelighed” anført, mens tabel 2 angiver de tilpassede grænseværdier, der blev udviklet i forbindelse med en afprøvning af ROS-systemet i Jægersborg Dyrehave og Hegn tilbage i midten af 1980’erne. Det bemærkes, at der i den danske test-version kun anvendes fire klasser – i modsætning til den oprindelige amerikanske, hvor der anvendes seks.

Tabel 1. Grænseværdier for kriteriet afsondrethed/tilgængelighed i den traditionelle amerikanske version af ROS.

Vildmarken	Øde områder uden motoriseret kørsel	Øde områder med motoriseret kørsel	Kulturlandskabet uden faciliteter	Kulturlandskabet med faciliteter	Byparken
Område, hvor der er <i>mindst ca. 5 km</i> til alle veje, jernbaner og spor med motortrafik.	Område, hvor der er <i>mellem ca. 1 og 5 km</i> til alle veje, jernbaner og primitive veje med motortrafik. Dog kan der være primitive veje, hvor der som hovedregel ikke forekommer motoriseret trafik.	Område, hvor der kan være primitive veje indenfor en afstand af <i>ca. 1 km</i> Der må ikke være egentlige veje eller anden trafik indenfor en afstand af <i>ca. 1 km</i> .	Område, hvor der er <i>mere end ca. 1 km</i> til andet end primitive veje og jernbaner.	Ingen afstandskriterier.	Ingen afstandskriterier.

Tabel 2. Kriteriet for afsondrethed/tilgængelighed forsøgt tilpasset danske forhold.

Vildmarken	Kulturlandskab uden friluftsfaciliteter	Kulturlandskab med friluftsfaciliteter	Bypark
> 3 km	>0,25 km	0	0

Anm.: Grænseværdierne er angivet som den acceptable afstand fra nærmeste vej i km eller den tilsvarende effekt som følge af afskærmning (Canger & Koch, 1986, s. 28).

For at udvikle et system som kan bruges under danske forhold er det vigtigt at grænseværdierne for de forskellige kriterier baseres på erfaringer, udviklingsamarbejde samt diskussioner mellem forskellige interessenter. Konverteringen fra amerikanske til danske forhold kan evt. ske som en tottrinsraket. Først ændres grænseværdierne for hovedklasserne, så de får relevans for danske forhold. Derefter underinddeles de enkelte klasser så detailplanlægningen på regionalt/lokalt plan kan tilgodeses.

Selvom benævnelsen af de enkelte ROS klasser bør baseres på et empirisk grundlag, er der afslutningsvis foreslået benævnelse af nogle præliminære klasser til et dansk ROS system:

I	Bypark	Bypark/Byskov
II	Kulturlandskab	Meget kulturpræget landskab
III	Øde område	Noget kulturpræget landskab
IV	"Vildmark"	Minimalt kulturpræget landskab

For yderligere information på dansk om ROS-systemet (og andre planlægningssystemer med relation til friluftsliv og oplevelsesværdier) kan der henvises til eksempelvis Canger & Koch (1986) og Caspersen & Olafsson (2006).

Arbejdsrapporter *Skov & Landskab*

- Nr. 1 · 2004 Etablering af løvtræ på marginale landbrugsjorder
- Nr. 2 · 2004 Sekventiel udbringning af gødning til nordmannsgran juletræer
- Nr. 3 · 2004 Metroens effekt på ansattes transportadfærd
- Nr. 4 · 2004 Æstetisk sansning og naturvidenskabelig naturforståelse
- Nr. 5 · 2004 Data om friluftsliv og turisme i regionplanlægningen og amternes forvaltning
- Nr. 6 · 2005 Status og anbefalinger for friluftsliv i forbindelse med Nationalpark Nordsjælland
- Nr. 7 · 2005 Recirkulering af aske i skove
- Nr. 8 · 2005 Biomasse til energiformål
- Nr. 9 · 2005 Forsøg på bekæmpelse af Blåtop på Randbøl Hede
- Nr. 10 · 2005 Kommunale udbud af grønne driftsopgaver 1997-2003
- Nr. 11 · 2005 Genetablering af skov på stormfaldsarealer ved naturlig foryngelse
- Nr. 12 · 2005 Vorsø Skov VI
- Nr. 13 · 2005 Skærmstilling og underbeplantning af rødgran i Gludsted Plantage
- Nr. 14 · 2005 Værdisætning af de danske lyngheder
- Nr. 15 · 2005 Pesticidfri vejdrift - Forsøg på hellearealer
- Nr. 16 · 2005 Pesticidfri vejdrift - Forsøg med cykelstikanter
- Nr. 17 · 2005 Pesticidfri vejdrift - Forsøg langs kantsten
- Nr. 18 · 2005 Pesticidfri vejdrift - Forsøg i nødspor på den sønderjyske motorvej
- Nr. 19 · 2007 Brugerundersøgelse for *Skov & Landskab* 2007
- Nr. 20 · 2005 Landskabskaraktermetoden - et kompendium
- Nr. 21 · 2005 Kommuners og pendlerregioners sårbarhed over for outsourcing
- Nr. 22 · 2005 endnu ikke udgivet
- Nr. 23 · 2005 ESPON og NERP i Danmark
- Nr. 24 · 2006 Vegetationsudvikling og nitratudvaskning ved ændret arealanvendelse
- Nr. 25 · 2006 Undersøgelse af forskellige dækrodssystemer for bøg og eg ved udplantning i skov
- Nr. 26 · 2006 endnu ikke udgivet
- Nr. 27 · 2006 Evaluering af træplantningsmetoder i Københavns Kommune
- Nr. 28 · 2006 Værdisætning af syv mulige nationalparker i Danmark
- Nr. 29 · 2006 Skovtræforædlingens slægtsskabssystem
- Nr. 30 · 2006 De danske skoves sundhedstilstand. Resultat af overvågningen i 2001
- Nr. 31 · 2006 De danske skoves sundhedstilstand. Resultat af overvågningen i 2002
- Nr. 32 · 2006 De danske skoves sundhedstilstand. Resultat af overvågningen i 2003
- Nr. 33 · 2006 De danske skoves sundhedstilstand. Resultat af overvågningen i 2004
- Nr. 34 · 2007 Nye spilleregler i dansk naturpolitik?
- Nr. 35 · 2007 Brug og udbud af friluftsfaciliteter på Skov- og Naturstyrelsens arealer
- Nr. 36 · 2007 Alternativer til vejsalt som tømiddel i glatførebeholdningen